

REKRYTERINGSSTADGA

JÄMTE FÖRESKRIFTER OM PERSONALENS UTBILDNING.

(Rst)

Gäller fr o m den 1 juli 1945

Förteckning över ändringstryck.

Ändringstryck skall efter verkställd komplettering av särtrycket registreras här nedan.

Ändringstryck				Ändringstryck			
nr	avser artikel	infört		nr	avser artikel	infört	
		den	av			den	av
1	10 blad	7/10	Q	31			
2	55 ✓	7/10	Q	32			
3	8 ✓	7/10	Q	33			
4	bl 6 + 7	7/10	Q	34			
5	2 blad	22/11	2/p	35			
6	✓	22/11	2/p	36			
7	✓	22/11	2/p	37			
8				38			
9				39			
10				40			
11				41			
12				42			
13				43			
14				44			
15				45			
16				46			
17				47			
18				48			
19				49			
20				50			
21				51			
22				52			
23				53			
24				54			
25				55			
26				56			
27				57			
28				58			
29				59			
30				60			

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Utdelningsplan.

Förteckning över i särtrycket omnämnda formulär.

Inledning.

Art.-nr

Reglementets omfattning	1— 2
Antagning av personal m. m.	
Antagande myndighet, rekrytering	7— 10
Psykologiska prov	11
Kontorsvakter	12
Aspiranter	13— 21
Befordran till extra ordinarie och ordinarie tjänst	26— 28
Personalens utbildning.	
Gemensamma bestämmelser.	
Utbildning under provningstiden. Särskild instruering för tjänstgöring & elektrifierad bandel. Undervisning i samarittjänst och livräddning	32— 33
Årligen återkommande examinering. Föredrag. Film. Sammanträden i tjänstefrågor	34— 35
Uttagning till utbildningskurser	38
Betyg. Omprövning	39— 40
Särskilda bestämmelser betr. utbildning av personal inom lönegrada- derna Ca/Ce 5—18 (Cf 3—16).	
Personal vid banavdelningen	45— 53
Personal vid maskinavdelningen	66— 71
Personal vid trafikavdelningen.	
Stationskarlsaspirant och eo stationskarl	76
Stationskarl	77
Konduktörsvikarie	78
Kontorist- och stationsförmanvikarie	79
Tågklarare	80
Rälsbuss- och lokomotorförare	81— 83
Kontorist, konduktör och stationsförman samt trafikbiträde i viss tågtjänst	85
Personal i resebyrå- och upplysningsbyråttjänst	86
Särskilda bestämmelser betr. utbildning av personal inom Ca/Ce 19 (Cf 17) och högre lönegrader.	
Ingenjör vid banavdelningen	89
Ingenjör vid maskinavdelningen	93
Stationsskrivare	94—100
Kontorsskrivare vid ban-, maskin- och förrådsavdelningarna, vid huvud- verkstäderna samt å vissa byråer i styrelsen och å distriktskanslierna	104
Ritare	105
Högre trafik kurs	106—109
Utbildning genom kurser i speciella ämnen	112
Bilaga 1. Uppgift å kunskapsfordringar.	
” 2. Bestämmelser om kunskapsprövning av lokpersonal, som icke genomgått fullständig lokpersonal kurs.	
” 3. Bestämmelser om teoretisk utbildning av personal, som över- tagits med enskild järnväg.	
” 4. Plan för utbildning vid huvudverkstad av maskinavdelningens reparatörspersonal.	
” 5. Självstudier före tillträde till vissa kurser.	
” 6. Anmälningar till den offentliga arbetsförmedlingen.	
” 7. Plan och direktiv för anpassning av personalnume- rären vid förändrade trafikförhållanden.	

Utdelningsplan.

Styrelsen:

byråer och kontor.

Distrikten:

distriktskanslier,

sektionslednings- och dem underlydande expeditioner,
stationer,

övriga tjänsteställen, som efter sektionsföreståndarens beprövande hava
behov av särtrycket.

Förrådsavdelningarna:

förrådsintendentkontor och dem underlydande expeditioner.

Huvudverkstäderna:

verkstadsföreståndare- och dem underlydande expeditioner.

REKRYTERINGSSTADGA.

Inledning.

I statens järnvägars tjänst antagen personal, som anställts för att fylla ett *stadigvarande* behov av arbetskraft, bör i regel kunna befordras till extra ordinarie tjänsteman och därefter till ordinarie tjänsteman, under förutsättning att avlöningsreglementet medger det. Snarast möjligt efter antagandet bör genom lämpligt anordnad utbildning och provtjänstgöring utrönas, huruvida anställd person är lämplig för järnvägstjänsten.

Vid anställande av personal bör den antagande myndigheten söka vinna så fullständig kännedom som möjligt om sökandens karaktär samt intellektuella och kroppsliga egenskaper.

Reglementets omfattning.

1:1. Bestämmelserna i detta reglemente avse — med i art. 2 nämnda undantag — följande personalgrupper:

Personal-
grupper.

- I. Rekryteringspersonal med tillfällig anställning.
- II. Kontorsvakter.
- III. Elever.
- IV. Aspiranter.
- V. Extra ordinarie tjänstemän.
- VI. Ordinarie tjänstemän.

Anm. Kvinna skall äga lika behörighet som man att efter förtjänst och skicklighet befordras till statstjänst eller annat allmänt uppdrag; ifråga om — — — — — gäller dock vad därom särskilt stadgas. Lag 15 juni 1945, SFS 423.

Statsmyndighet äger icke utan Kungl. Maj:ts medgivande förbehålla viss statstjänst eller annat allmänt uppdrag för endast män eller endast kvinnor. K. kung. 15 juni 1945, SFS 424.

2. Rekryteringspersonal med tillfällig anställning utgöres av sådana, till kontorsvakter och elever ej hänförliga, tillfälligt anställda (i regel under 17 år), vilka äro avsedda att framdeles vinna anställning som aspiranter eller extra ordinarie tjänstemän.

3. Med kontorsvakt avses person ej över 17 år, vilken anställes i syfte att tillsvidare bibehållas i stadigvarande anställning för budskickning, sortering, postbäring och andra enklare kontorsgöromål.

4. Elever antagas för rekrytering av tjänster inom 19 och högre lönegrader. Som elever under utbildningstiden betraktas även sådana redan anställda tjänstemän inom 5—18 lönegraderna, som uttagas att genomgå den för elev föreskrivna utbildningen. Eleverna äro dels

trafikelever, ur vilken grupp stationsskrivaraspiranter och extra ordinarie stationsskrivare ävensom vissa befattningshavare å distriktskanslierna och styrelsens byråer och kontor rekryteras, dels

kontorselever, ur vilken grupp rekryteras kontorsskrivaraspiranter och extra ordinarie kontorsskrivare vid de byråer och kontor i styrelsen och å distriktskanslierna, där trafikelevutbildning icke är erforderlig, ävensom vid ban-, maskin- och förrådsavdelningarna samt huvudverksstäderna.

5. Med aspirant förstås i dessa bestämmelser person, som anställes för tillgodoseende av ett till synes *bestående* behov av arbetskraft med syfte att tillsvidare bibehållas i denna anställning för att i sinom tid befordras till extra ordinarie och eventuellt ordinarie tjänsteman. Aspirantanställningen innebär icke ovillkorligen stadigvarande daglig tjänstgöring.

Allt efter den befattning, till vilken den anställde är avsedd att befordras, benämnes han eller hon banvaktsaspirant, skrivbiträdesaspirant o. s. v., där ej annan benämning ifrågakommer.

Aspiranter till befattning inom 19 och högre lönegrader anställas som sådana i regel först efter genomgången utbildningskurs.

Undantag från
reglementets
tillämpning.

2:1. Från tillämpning av bestämmelserna äro följande personalkategorier undantagna:

tågfärjepersonal,
billinjetjänstemän samt
effektvårdare och vagnstäderskor.

Anm. Anställningshavare, som icke tillhöra någon av de i art. 1:1 angivna personalgrupperna och följaktligen icke heller falla under reglementets bestämmelser äro bl. a. kollektivanställda, utländsk personal vid resebyrå i utlandet, väg- och platsvakter (jfr dock art. 11:3, anm.), postbiträden, järnvägsläkare, juridiska och tekniska biträden och rådgivare i juridiska, medicinska och dylika ärenden, ävensom andra personer, som äro anställda enligt personligt kontrakt.

3—6 (Reservnr.)

Antagning av personal m. m.

Antagande myndighet m. m.

7: 1. Rekryteringspersonal med tillfällig anställning antages av styrelsen eller linjebefälet enligt de närmare bestämmelser, som äro givna i gällande arbetsordningar.

2. Elev antages av styrelsen.

1 3. Aspirant till befattning inom 19 och högre lönegrader antages av styrelsen.

Annan aspirant ävensom kontorsvakt antages av styrelsen eller linjebefälet enligt de närmare bestämmelser, som äro givna i arbetsordningarna.

Anm. Angående skyldighet att till den offentliga arbetsförmedlingen anmäla tillämnad anställning av personal, se bilaga 6.

4. Vid varje antagning, liksom vid entledigande, skall såvitt möjligt tillses, att icke härigenom under pågående strejk eller lockout endera partens intresse kränkes.

1 5. För att undvika att personal, som avskedats ur statens järnvägars tjänst på grund av försumlighet, oskicklighet, allvarlig förseelse, mindre väl vitsordad tjänstgöring i allmänhet, viss defekt eller annan olämplighet, ånyo vinner anställning vid verket, skall å distriktskansli, huvudverkstadsföreståndarexpedition och förrådsbyrån finnas ett register över dylika personer. Registret skall utgöras av lösblad enligt form. nr 70 B2 och förvaras under lås.

Vederbörande befälsexpedition — varmed här förstås byrå eller kontor i styrelsen, distriktskansli, sektionföreståndarexpedition, huvudverkstadsföreståndarexpedition, förrådsintendentkontor eller arbetschefsexpedition — skall för envar underlydande icke ordinarie tjänstehavare, som avskedats på grund av någon ovan angiven orsak, utskrivna dylika lösblad till registret och utan dröjsmål distribuera desamma till samtliga i föregående stycke nämnda tjänsteställen. Ett blad skall dessutom insändas till drifttjänstbyrån.

Vid varje nyrekrytering av personal skall ur registret inhämtas upplysning, om anställningssökande tidigare varit i statens järnvägars tjänst men avskedats på grund av någon av ovannämnda orsaker. Vad därvid angår personer, som avskedats på grund av kroppslig defekt, bör frågan om eventuell återanställning i annan tjänst, där förefintlig defekt är utan betydelse, av den antagande myndigheten eller i de fall, där så anses erforderligt, av styrelsen avgöras fall för fall inom ramen av gällande bestämmelser.

8: 1. Behovet av rekrytering av *banvakter* tillgodoses i regel genom anställning av banarbetare direkt som extra ordinarie banvakter eller som banvaktsaspiranter. Äldern vid anställning som extra ordinarie bör i regel ej överstiga 30 år.

Distriktschef må dock — då det ej är fråga om rekrytering av underbefäl eller av sådana reparatörer, för vilka fordras genomgång av undervisningskurs jämlikt art. 50 — till extra ordinarie banvakt antaga banarbetare med en levnadsålder ej överstigande 40 år, under förutsättning att arbetaren ifråga vid antagandet i extra ordinarie tjänst varit anställd vid statens järnvägar eller övertagen enskild järnväg

Myndighet,
som äger
antaga
personal.
Register över
viss avskedad
personal.

Rekrytering av
banvakter.

så länge, att hans första anställningsdatum som banarbetare infaller före det datum, då han fyllt 30 år. (Se även art 46:2).

2. Vad i art. 9 och 11 stadgas angående psykologiska prov, undersökning av vederbörandes föregående, läkarundersökning m. m. skall gälla även för rekrytering av banvakter.

Anm. 1. Banarbetare, som uppfyller i art. 13 angivna villkor och uttages för utbildning till ledningsvakt, bör, sedan han fullgjort 6 månaders utbildningstjänst vid ledningsavdelningen, som regel erhålla anställning som banvaktsaspirant. Skulle dylik aspirant visa sig olämplig för tjänst vid ledningsavdelningen, bör han återföras till anställning som banarbetare.

Anm. 2. Anställning av rekryteringspersonal för signal- och telefonfacken bör ske i samråd med vederbörande signal- resp. telegrafingenjör.

Rekrytering av stationskarlar. 9: 1. För rekrytering av *stationskarlar* gälla följande särskilda föreskrifter.

All rekrytering sker distriktsvis. Till linjebefäl inkomna ansökningshandlingar översändas efter hand till distriktskansliet för granskning och förvaring. Anställningssökande, som överhuvudtaget icke kan ifrågakomma till anställning vid statens järnvägar, skall omgående underrättas härom. Beträffande övriga anställningssökande skall undersökas, huruvida ansökningshandlingarna äro fullständiga — häri inbegripet enkelt läkarintyg, vilket helst bör vara utfärdat å statens järnvägars form, nr 98 G. I det fall så icke är förhållandet, skall vederbörande anmodas komplettera sin ansökan. Föreligger anledning antaga, att antalet ansökningar vid rekryteringen icke kommer att bliva tillräckligt för att möjliggöra ett gott urval bland de sökande, bör distriktschefen i god tid föranstalta om annonsering i lämplig utsträckning.

2. Genom distriktschefens försorg verkställes årligen senast under september månad utredning angående rekryteringsbehovet för nästpåföljande år för distriktet.

Personalbehovet för var och en av följande tjänstegrenar skall beräknas särskilt, nämligen loktjänst, reparatörstjänst för lok, vagnar och rälsgående motorfordon samt lokomotor- och rälsbussförartjänst.

Ävenledes skall hänsyn tagas till behovet av rekrytering av personal för expeditionstjänst, varvid anställningssökande med kunskaper i maskinskrivning och stenografi eller med teoretisk utbildning utöver folkskola skola äga företräde (jfr art 76: 7).

3. För att antagas för utbildning i loktjänst eller reparatörstjänst erfordras att efter fyllda 17 år hava förvärvat minst sex månaders verkstadspraktik inom mekaniska eller elektriska facket.

Anm. 1. Beträffande loktjänst må kravet på verkstadspraktik modifieras, om så befinnas nödvändigt med hänsyn till situationen på arbetsmarknaden.

För att ifrågakomma till utbildning i loktjänst fordras dessutom att med godkänt resultat hava genomgått förprovning i rättskrivning och räkning. Denna provning bör om möjligt verkställas före antagandet.

Anm. 2. Förprovningen sker genom vederbörande distriktschefs försorg. Förprovningssuppgifter erhållas efter hänvändelse till drifttjänstbyrån.

För reparatörstjänst bör eftersträvas att anställa personer, som genomgått verkstads- eller yrkesskola, enär dessa i allmänhet fått en mera allsidig utbildning än den, som erhålles vid arbete i privat verkstad.

Till lokomotor- och rälsbussförartjänst böra uttagas personer, som äro vana att handha och sköta motorfordon (jfr art. 81 och 82).

4. Efter granskning å distriktskansliet av de ansökningar, som inkommit till distrikts- och sektionsbefäl, utväljes ett lämpligt antal

sökande, som antagas vara lämpliga för järnvägstjänst. Granskningen och urvalet bör ske i samråd med sektionsbefälet.

Anm. Angående meritberäkning för befälsutbildad värnpliktig, se str 4, art. 61.

5. Sålunda utvalda anställningssökande inkallas till distriktskansliet eller till sektionsföreståndarexpedition för utrönande av deras rent personliga förutsättningar för anställningen och för psykologiska prov. De sökande kunna även sammankallas till station, som med hänsyn till deras hemorter är lämplig.

6. Vid i föregående moment nämnt tillfälle skall den anställnings-sökande underrättas om det slag av arbete, som han kan påräkna, och anmodas lämna alla för bedömande av hans lämplighet erforderliga uppgifter, vilka skola sammanställas å form. nr 70 B1. Den platssökande skall med sin namnunderskrift å därför avsedd plats bekräfta riktigheten av de lämnade uppgifterna. För den sökande skall särskilt framhållas det allmänna ansvar, som är förenat med järnvägstjänsten, varjämte skall påpekas järnvägstjänstens krav på tjänstgöring under dygnets olika timmar, även nattetid, sön- och helgdagar o. s. v. Vidare skall anställningssökande underrättas om gillande förbud att under tjänsteutövning medföra eller förtära spirituösa drycker samt om risken för trafiksäkerheten och påföljderna för den anställda av ett onyktert uppträdande under tjänsteutövningen.

Därest misstanke uppstår, att anställningssökandensandel möjligen icke är helt oförvitlig, skall han åläggas att själv anskaffa och avlämna intyg eller meddelande från polismyndighet, att han ej förekommit i tidningen Polisunderrättelser eller eljest i hos polismyndigheten förda anteckningar.

7. Innan sökande till i denna artikel avsedd anställning antages, skall han undergå i särtryck nr 9 a för antagande som aspirant föreskriven undersökning hos statens järnvägars undersökningsläkare. Sökande, som är avsedd att uttagas till loktjänst eller lokomotor- eller rälsbussförartjänst, skall därvid även undergå för dylik personal föreskriven specialundersökning.

8. Sedan i mom. 6 omnämnda uppgifter granskats, bestämmer distriktschefen vilka av de sökande, som i mån av behov få anställas å distriktet. Dessa skola uppfylla i art. 13 angivna villkor för antagning till aspirant och skola till ansökan om anställning hava bifogat be styrkta avskrifter av i art. 13 omnämnda betyg och intyg.

9. Förteckning upprättas över godkända sökande, vilka av resp. sektionsföreståndare må inkallas till tjänstgöring vid uppkommande behov av arbetskraft.

10. Då rekryteringspersonal anställs, skall enligt Svensk Författningssamling nr 498/1945 och kungl. brev den 27 september 1946 iakttagas, att den som innehar eller innehaft fast anställning vid försvaret och därvid genomgått underbefälsutbildning, vid lika lämplighet i övrigt lämnas företräde i den utsträckning, som med hänsyn till statens järnvägars intresse befinnes ändamålsenlig. I regel bör, där förutsättningar härför äro för handen, omkring hälften av den personal, som anställs inom hithörande verksamhetsgrenar, uttagas bland sökande av ifrågavarande kategori. Försvarets socialbyrå skall i god tid underrättas om det antal personer av ifrågavarande kategori, som kan beräknas erhålla anställning under nästkommande kalenderår eller vid viss tidpunkt, varvid i förra fallet sådan underrättelse i regel meddelas en gång årligen, om möjligt under första hälften av augusti månad.

Anm. Ang. befälsutbildad värnpliktig, se str 4, art. 61.

Ang. beredande av anställning åt i militärtjänst skadade, se str 4, art. 63.

11. Vid rekrytering av lokpersonal, avsedd för tjänstgöring å smal-spårslinjer, skall för den platssökande framhållas, att anställningen sker för tjänstgöring endast på linjer tillhörande smalspårnätet och att den utbildning, som därvid kan meddelas honom, endast kvalificerar för tjänstgöring på sådan linje.

12. Därest behov av tillfällig arbetskraft vid något tillfälle icke kan fyllas från den grupp av personer, som utsetts enligt förestående, må med sektionsföreståndarens medgivande annan person anställas. Snarast möjligt skall dock utrönas, huruvida denne uppfyller fordringarna för anställning vid statens järnvägar.

13. Tillfällig arbetstagare, som tillhör rekryteringspersonalen, skall genom platsbefällets försorg omedelbart vid anställningens början tilldelas ett exemplar av sårtryck nr 174, allmänna bestämmelser angående vissa tillfälliga arbetstagare vid statens järnvägar, samt avlämna tjänsteförbindelse enligt form. nr 70 G 3.

Rekrytering av
örrig personal
inom löne-
graderna
Ca/Ce 5-18
(Cf 3-16).

10: 1. Rekrytering av annan än i art. 8 och 9 nämnd personal inom lönegraderna Ca/Ce 5-18 (Cf 3-16) sker i regel genom anställning i aspirantgraden.

2. Antagande av dylik rekryteringspersonal skall föregås av psykologiskt prov, för vars undergående vederbörande hänvisas till distriktskansli eller sektionsföreståndarexpedition. Angående dylikt prov med kvinnlig personal, se art. 11.

3. För antagande fordras, att vederbörande uppfyller i art. 13 angivna villkor för antagande till aspirant och avlämnar bestyrkta avskrifter av i samma artikel omnämnda betyg och intyg.

Psykologiska prov.

Psykologiska
prov.

11: 1. Psykologiska prov anordnas enligt särskilda föreskrifter. Innan någon underkastas psykologiskt prov, skall uppgift inhämtas från drifttjänstbyråns säkerhetsavdelning, huruvida vederbörande förut undergått dylikt prov och därvid underkänts. Därutöver skall prövningsförrättaren genom direkt fråga till de till proven inkallade förvissa sig om, att ingen av dem tidigare deltagit i psykologiskt prov vid statens järnvägar. Ingen må nämligen deltaga i dessa prov mer än *en* gång. Befrielse från genomgående av psykologiskt prov i andra än i mom. 4 behandlade fall kan medgivas endast av styrelsen.

2. Den som skall genomgå psykologiskt prov, skall hava uppnått en ålder av minst 16 år, 10 månader. Godkänt dylikt prov utgör villkor för fortsatt anställning.

3. Även kvinnlig personal, å vilken reglementet äger tillämpning, skall, därest icke styrelsen medgivit undantag, genomgå psykologiskt prov, dock endast den del av detta prov, som utföres med ledning av A- och B-testerna. Enär något gränsvärde för dylikt prov med kvinnlig personal icke är fastställt, får provet ifråga endast tjäna till ledning vid bedömandet av vederbörandes lämplighet.

Anm. Platsvakter — såväl manliga som kvinnliga — vilka äro avsedda att aulitas som tågklarare, skola undergå psykologiskt prov enligt punkt 3.

4 a. För personal, som enbart användes för putsning och städning av lok och vagnar, för bränsle- och vattenutlämning till lok, slaggnings av lok, sandtorkning, vedkapning eller för arbete enbart i godsmagasin, erfordras tillsvidare icke avläggande av godkänt psykologiskt prov.

b. Då fråga undantagsvis uppkommer att till sådan tjänst vid driftavdelningen, för vilken fordras godtagbart psykologiskt prov, antaga tjänstehavare, som fyllt 40 år, skall kravet på dylikt prov bortfalla.

c. Psykologiskt prov skall ej heller — vad angår anställd tjänstehavare — ifrågakomma i det fall, då överförandet till drifttjänst ej innebär en ändring av vederbörandes yrkesutövning. (En verkstadsarbetare, som är snickare, kan således utan att hava genomgått psykologiskt prov övergå till dylik tjänst vid driftavdelningen; en plåtslagare däremot kan ej antagas till exempelvis vagnreparatör vid driftavdelningen utan att hava genomgått och godkänts i psykologiskt prov.)

d. Utom i de enligt a—c här ovan undantagna fallen skall personal vid anställning i, övergång till eller över huvud taget tjänstgöring i kvalificerad drifttjänst *alltid* genomgå psykologiskt prov.

5. I fråga om personal, som i samband med statens övertagande av enskild järnväg övergått i statens järnvägars tjänst, gäller, att den som vid den enskilda järnvägen vid övergången innehade ordinarie befattning eller icke ordinarie, fast anställning i drifttjänst, ej behöver genomgå psykologiskt prov. Den, som vid den enskilda järnvägen vid övergången innehade tillfällig anställning eller sådan anställning, som ej är att hänföra till drifttjänst (t. ex. banarbetare eller verkstadsarbetare), måste däremot med godkänt resultat genomgå psykologiskt prov i vanlig ordning för att kunna ifrågakomma till kvalificerad drifttjänst. (Jfr dock punkt 4 b. härovan.)

A n m. I de fall då tjänstehavare vid enskild järnväg, som övertagits den 1 juli 1940 eller senare, på grund av särskilda orsaker ej formellt antagits i extra anställning efter ett års tjänst, såsom huvudavtal nr 2 för de enskilda järnvägarna föreskriver, men enligt särskild överenskommelse efter nämnda tid tillerkänts med extra anställning förenade löne- och andra förmåner, skola ifrågavarande tjänstehavare i ovan berörda hänseende likställas med icke ordinarie fast anställd personal, oavsett sålunda om vederbörande formellt antagits till dylik tjänst eller ej.

För att vid statens järnvägar få ifrågakomma till stadigvarande tjänst som förare eller biträde å lok, motorvagn, rälsbuss eller i tågkörning använd lokomotor gäller likaledes fordran på godkänt resultat i psykologiskt prov, vare sig tjänstehavaren vid enskild järnväg erhållit eller icke erhållit viss utbildning för dylik tjänst. Undantag härifrån medges endast sådan med enskild järnväg övertagen personal, som redan vid den enskilda järnvägen vunnit ordinarie anställning som lokförare, lokeldare, motorvagnsförare resp. rälsbussförare eller som — vad beträffar i detta stycke omnämnd personal, övertagen den 1 juli 1940 eller senare — vid övergången innehar 1 års anställning vid den övertagna järnvägen och därunder på ett tillfredsställande sätt fullgjort effektiv tjänst i befattningen under minst 6 månader.

6. Enär de psykologiska proven ej böra utföras å personer, som av en eller annan anledning (sjukdom, sömnlöshet o. d.) ej känna sig fullt friska, skall det åligga prövningsförrättaren att före provens igångsättande dels tillfråga de inkallade angående deras hälsotillstånd och välbefinnande, dels samtidigt för dem betona, att hänsyn ej kan tagas till sådana klagomål och synpunkter beträffande hälsotillståndet, som framföras *efter* slutfört prov. Den som därvid anmäler, att han ej känner sig fullt frisk eller disponerad för att delta i proven, får vid tillfället ifråga ej genomgå några prov. Dylik person underrättas samtidigt om att provet för hans vidkommande uppskjutes till annan dag.

7. Särskild omsorg skall av prövningsförrättaren ägnas åt att de olika proven genomföras på sådant sätt, att deltagarna icke oroas utan ostörda kunna koncentrera sig på dem förelagda uppgifter. Vid reaktionsprovets utförande får endast en deltagare i sänder vara inne i provningsrummet.

Förklaringar och anvisningar, som prövningsförrättaren har skyldighet lämna deltagarna, skola meddelas på fullt tydligt sätt, så att envar

deltagare fattar innebörden därav. Onödigt samtal och annat, som kan verka störande, skall under provens gång undvikas.

8. För att anställningssökande skall godkännas vid psykologiskt prov erfordras, att han vid provet uppnått de värden, som angivits för ettdera av alternativen I, II och III i av styrelsen fastställda antagningsnormer, vilka finnas intagna i »Psykologiska prov» av Rudolf Anderberg. (Denna publikation får endast hållas tillgänglig för sektionsföreståndare och högre befäl samt för tjänstemän, som utsetts att förrätta psykologiska prov.)

För uttagning och utbildning till vissa tjänster erfordras dock godkänt psykologiskt prov enligt det eller de av de nyss omnämnda alternativen, som för resp. tjänster särskilt angivits i efterföljande bestämmelser angående personalens utbildning.

9. Resultatet av genomgången prov skall utan onödigt dröjsmål delgivas såväl vederbörande sektionsföreståndare som den prövade, därvid dock, vad gäller den prövade, meddelandet inskränkes till upplysning om, huruvida han uppnått resp. icke uppnått sådant resultat, som kan godtagas.

Den prövade får alltså icke erhålla några som helst detaljupplysningar om resultatet av de olika proven och må därför ej heller få tillgång till diagrammet från proven eller därå angivna värden.

10. I fråga om förvaring, försändning m. m. av apparater, uppgifter o. d. rörande de psykologiska proven gälla i tillämpliga delar de föreskrifter, som gälla för hemliga handlingars handhavande.

Upprättade diagram skola förvaras i tillslutna kuvert, som förses med påskrift om innehållet och som inläggas i vederbörandes personalakt. För huvudverkstädernas och förrådsavdelningens vidkommande förvaras diagrammen å verkstadsbyrån resp. förrådsbyrån. Diagrammen få icke hållas tillgängliga för ovidkommande personer. Diagrammen få ej heller — vare sig i original eller i avskrift — sändas mellan olika tjänsteställen annat än inlagda i särskilda, tillslutna kuvert. Som en följd härav får ej heller i utgående skrivelser användas sifferuppgifter, som hänföra sig till diagrammen ifråga.

11. För envar, som undergått psykologiskt prov, antecknas å diagrammet förutom fullständigt namn, födelsedatum och den avdelning vid statens järnvägar, anställningen avser, även det testalternativ, enligt vilket provet utförts. Diagrammet skall vidare vara daterat för den dag, då provet utfördes, och försett med provningsförrättarens namnunderskrift.

12. Till styrelsens drifttjänstbyrå, säkerhetsavdelningen, insändas utan dröjsmål avskrifter av diagrammen för dem, som icke uppnått nöjaktigt resultat för anställning.

13. Ifråga om dem, som icke uppnå nöjaktigt resultat i proven, skola häften A och B förvaras under en tid av åtminstone 1 år efter genomgången prov.

Makulering av använda A- och B-häften eller andra i de psykologiska proven använda handlingar sker genom bränning på sätt föreskrivits ifråga om hemliga handlingar.

14. Envar, som har att taga befattning med genomförandet av psykologiska prov eller som har att taga vård om materielen för dessa prov och resultatet av genomförda prov, ålägges att ständigt iakttaga största omsorg och varsamhet av hänsyn såväl till provens konfidentiella natur som till den, som skall genomgå eller redan genomgått dylika prov.

Kontorsvakter.

12: 1. Med undantag för vad som i det följande anges, gäller ifråga om kontorsvakts antagande, uppsägning och entledigande m. m. i tillämpliga delar vad i art. 13—14 stadgas angående aspirantanställning. Kontorsvakter

2. För att antagas till kontorsvakt erfordras att hava uppnått en levnadsålder av lägst 14 och högst 16 år.

3. Till kontorsvakt antagen person erhåller antagningsbevis, angivande anställningens art, enligt bl 70 A 5.

4. Kontorsvakt skall senast tre månader efter första antagandet hos statens järnvägars undersökningsläkare undergå undersökning enligt bl nr 98 A samt därefter årligen undergå förnyad dylik undersökning (jfr särtryck nr 9 a). För fortsatt anställning erfordras att vederbörande uppfyller i särtryck nr 9 a för rekryteringspersonal angivna villkor.

5. Det skall åligga vederbörande platsbefäl tillse, att kontorsvakt erhåller för sin tjänstgöring erforderliga instruktioner, ävensom att tillfälle beredes honom att inhämta sådana kunskaper och erfarenheter, som kunna vara till nytta vid hans fortsatta anställning. Särskilt bör beaktas att för utbildning till expeditionstjänst lämpliga kontorsvakter erhålla handledning för självstudier.

6. Kontorsvakt bibehålles i tjänsten högst intill utgången av den månad, varunder han fyller 17 år, såvitt han ej erhåller fortsatt anställning enligt vad i det följande sägs. Eter nämnda tid äger dylik befattningshavare företrädesrätt till anställning såsom aspirant eller arbetare under förutsättning, att han enligt den antagande myndighetens allmänna prövning kan ifrågakomma därtill, att kontorsvakts-tjänstgöringen kan väl vitsordas, att han undergått vederbörlig utbildning och att han godkänts vid föreskriven läkarundersökning och psykologiska prov.

Kontorsvakt, som önskar erhålla anställning som aspirant, skall senast 3 månader innan han fyller 17 år anmälas till närmast ifrågakommande distriktskansli för att, sedan han visat sig uppfylla ovan nämnda fordringar, inrangeras bland distriktets rekryteringspersonal. Dylik kontorsvakt må efter att hava blivit överförd till rekryteringspersonalen kvarstå i befattning som kontorsvakt, intill dess han anställes som aspirant eller ock entledigas.

Aspiranter.

13: 1. För att antagas till aspirant erfordras:

att vara svensk medborgare;

att hava uppnått en ålder av 17 år och i regel ej hava överskridit, vad angår befattning i högst lönegrad Cf 16, en levnadsålder av 25 år och, beträffande annan befattning, den levnadsålder, som med hänsyn till utsikterna att i sinom tid vinna ordinarie anställning kan anses lämplig;

Anm. Undantag härifrån äro medgivna dels för viss underbefälsutbildad fast anställd eller f. d. fast anställd personal (K. kung. 29 juni 1945, SFS 498), dels ock för befälsutbildad värnpliktig (se str 4, art. 61). Dessutom skall i förekommande fall tagas under övervägande, huruvida undantag även må medgivas den, som under längre tid varit inkallad till militär beredskapstjänstgöring (se str 4, art. 60). Dylika frågor avgöras av distriktschefen.

att med godkänt resultat hava genomgått genom statens järnvägars försorg anordnat psykologiskt prov;

Allmänna villkor för antagande till aspirant.

att vid en av statens järnvägars undersökningsläkare och, i fråga om vissa slag av befattningar, dessutom vid en av ögonspecialist företagen undersökning, befunnits uppfylla i särtryck nr 9 a angivna villkor för anställning vid statens järnvägar;

att lämna bestyrkta avskrifter av betyg från praktiska och teoretiska utbildningskurser, avlagda examina eller andra kunskapsprov;

att förete intyg rörande sysselsättning och uppförande under tiden efter avslutad skolkurs, därest antagande sker mer än sex månader efter avslutande av sådan kurs; särskilt skall angivas, huruvida sökanden förut varit anställd vid statens järnvägar.

2. Utöver vad i mom. 1 härovan stadgas såsom villkor för antagande till aspirant gäller följande.

Aspirant till befattning inom lönegraderna Ca/Ce 5—18, med undantag av kansliskrivare och förste kansliskrivare, skall hava genomgått folkskola med avgångsbetyg enligt § 47 i gällande folkskolestadga eller därmed jämförlig läroanstalt. Ifråga om därvid förvärvade kunskapsmätt skall särskilt avseende fästas å vitsord om godkända insikter i modersmålet och räkning samt vad angår aspirant till befattning vid trafikavdelningen även i geografi.

Anm. 1. Anställningssökande, som i avgångsbetyg enligt § 47 i folkskolestadgan erhållit lägre vitsord än godkänd i modersmålet eller räkning och — beträffande sökande till trafikavdelningen — jämväl geografi, må likväl kunna antagas, om han kan förete av kommunal skolledare eller skolrådsordförande utfärdat intyg om, att han vid företagen prövning visat sig besitta godkända kunskaper i det eller de av angivna ämnen, i vilka han tidigare underkänts. Har dylik sökande efter avgången från folkskolan åtnjutit undervisning vid högre statlig eller kommunal läroanstalt och där förvärvat godkända insikter i ifrågavarande ämnen, må han jämväl betraktas som i kunskapshänseende behörig att vinna här avsedd anställning.

I vissa fall kan den, som avgått med betyg enligt § 48 i folkskolestadgan, innehå samma kunskapsmätt som den, som har avgångsbetyg enligt § 47. Kan detta styrkas av vederbörande folkskolestyrelse eller skolråd, som därvid även bör uppgiva orsaken till att betyg utfärdats enligt § 48, möter icke hinder, att sådan anställningssökande antages i SJ tjänst under i övrigt samma betingelser, som gälla för den, som har avgångsbetyg enligt § 47.

Anm. 2. Avgångsbetyg från norsk folkskola är att anse som jämförbart med avgångsbetyg enligt § 47 i svenska folkskolestadgan utom i fråga om ämnena modersmål och geografi. Anställningssökande med norskt avgångsbetyg må därför icke antagas, med mindre han undergått prövning i svenska språket och geografi inför lärare, som vederbörande folkskolestyrelse anvisar, och förete intyg om, att han vid denna prövning visat sig äga godkända insikter i berörda ämnen.

Aspirant till befattning i Ca/Ce 19 och högre lönegrader ävensom till kansliskrivare och förste kansliskrivare skall, där ej styrelsen finner skäligt medgiva dispens, innehåva den för befattningen i instruktionen angivna formella kompetensen.

14: 1. Till aspirant antagen person erhåller antagningsbevis, angivande anställningens art, enligt bl nr 70 A4.

2. Den som antagits till aspirant, skall uttryckligen erinras om att anställningen sker på prov och icke ovillkorligen innebär stadigvarande daglig tjänstgöring och att lön icke utgår för tid, under vilken arbete vid verket ej kan beredas, samt att han kommer att entledigas, om han visar sig olämplig för tjänsten.

3. Vad driftpersonalen angår, skall vederbörande befäl med eget yttrande till beslutande myndighet översända det i art. 32, mom. 6, omnämnda utlåtandet rörande befattningshavares lämplighet för fortsatt anställning. Myndigheten i fråga skall med ledning av intyget avgöra, huruvida dylik befattningshavare må bibehållas i järnvägens tjänst eller om han omedelbart skall uppsägas till avgång ur tjänsten.

4. För aspirant gäller en ömsesidig uppsägningstid av en månad. Meddelande om uppsägning bör alltid lämnas i så god tid som möjligt.

Då uppsägning måste ske på grund av minskat behov av arbetskraft, iakttages, att där två eller flera anses lika i avseende å lämplighet, den, som varit anställd kortare tid, uppsäges framför den, som varit anställd under längre tid. Hänsyn bör härvid tagas även till utom verket förvärvad särskilt meriterande praktik av betydelse för järnvägstjänsten.

Anm. 1. I fråga om ordningen vid entledigande av personal till följd av trafikens nedgång gälla tills vidare de särskilda föreskrifter, som finnas intagna i bilaga 7.

Anm. 2. Ang. uppsägning av aspirant är att iakttaga, att enligt kungl. kungörelser den 14 oktober 1939 (nr 727) och den 14 juni 1940 (nr 505) ingen må på grund av tjänstgöring, som åligger honom enligt värnpliktslagen eller som han eljest jämlikt stadgande i lag är skyldig att utföra åt det allmänna, skiljas från anställning som han innehar. Enligt samma kungörelser må ej heller den, som tillhör krigsmaktens reservpersonal eller antagits såsom frivillig vid krigsmakten, skiljas från anställning med anledning av tjänstgöring, som det på sådan grund åligger honom att fullgöra.

5. Har aspirant genom försumlighet, oskicklighet eller eljest gjort sig skyldig till fel i tjänsten eller under kurs, vari han deltagit, eller har han låtit klandervärt uppförande komma sig till last, må den myndighet, som antagit honom, kunna, därest omständigheterna anses böra därtill föranleda, omedelbart och utan att aspiranten äger åtnjuta stadgad uppsägningstid skilja honom från hans anställning.

6. Då anställningen upphör, skall aspiranten till sitt närmaste befäl återställa honom eventuellt tilldelade särtryck eller andra tryckta tjänsteföreskrifter. Uppgår anställningstiden till mer än en månad, äger aspiranten erhålla avflyttningsbetyg enligt bl nr 80.

15—19. (Reservnr.)

20: 1. Vid antagandet bör tillses, att den antagne tillhandahålles sådana gällande föreskrifter, varom vederbörande bör förvärva kännedom.

Utkvittering
av tjänsteföreskrifter.

Därest den antagne enligt härom utfärdade bestämmelser skall tilldelas personliga exemplar av här avsedda föreskrifter, skola desamma kvitteras å bl nr 70 H.

2. Även under sin fortsatta tjänstgöring vid statens järnvägar skall envar tjänstehavare på angivet sätt utkvittera alla sådana tjänsteföreskrifter, som i personliga exemplar tilldelas honom för hans tjänstgöring eller för deltagande i anordnade undervisningskurser.

21: 1. Vad här ovan stadgats beträffande aspirant gäller i tillämpliga delar jämväl i fråga om elev, dock att antagningsbevis erhålles först vid elevs antagande till aspirant.

Bestämmelsernas tillämpning
å elev.

2. Beträffande trafikelever äro i samband med bestämmelser rörande dessa elevers utbildning särskilda villkor stadgade för deras antagande.

3. Tid, varunder elev — efter påbörjad utbildning vid verket — som värnpliktig undergått befälsutbildning eller varit inkallad till militär beredskapstjänstgöring, må tillgodoräknas honom såsom tjänstgöringstid (se str 4, art 60—61). Dylik militärtjänstgöring skall icke i och för sig utgöra hinder för antagande till aspirant även från tidpunkt, som infaller under tiden för bortovaron, under förutsättning likväl, att vederbörande, därest militärtjänstgöringen icke mellankommit, skulle hava tagits i anspråk för tjänstgöring vid statens järnvägar.

Anm. Innan trafikelev antages till aspirant, skall han med godkänt resultat hava genomgått teoretisk trafikelevkurs (se art. 97:1).

22—25. (Reservnr.)

Befordran till extra ordinarie och ordinarie tjänst.

26: 1. Aspirant — ej hänförlig till i nästföljande stycke nämnd personal — som fyllt 20 år och inhämtat erforderliga fackkunskaper, antages, därest stadigvarande behov av hans anställning föreligger, efter sammanlagt minst 12 månaders anställning i tillfällig tjänst och som aspirant till extra ordinarie tjänsteman. I denna tid må medräknas all den tid, som enligt str 4 ligger till grund för bestämmande av anställningsdatum.

Befordran till
extra ordinarie
tjänst

För biträden för skriv- och kontorsgöromål, inberäknat telefonister, samt för amanuenser gälla av K. Maj:t utfärdade bestämmelser angående reglerad befordringsgång. Utdrag ur dessa bestämmelser (K. kung. den 30 juni 1947, nr 436, med vissa ändringar den 30 juni 1948, nr 557) har intagits i bilaga 8.

Anm. 1. Angående fordran på viss teoretisk utbildning m. m. för antagning till e. o. banvakt resp. e. o. stationskarl vid trafikavdelningen se art. 45: 2 resp. 76: 7.

Anm. 2. För visst slag av tjänst särskilt kvalificerad person må kunna erhålla extra ordinarie anställning efter kortare anställningstid än 12 månader.

2. Före antagning i extra ordinarie tjänst skall tjänstehavare undergå förnyad undersökning av statens järnvägars undersökningsläkare (jfr str 9 a, § 4 mom. 2).

3. Extra ordinarie tjänsteman antages av styrelsen eller linjebefälet enligt de bestämmelser, som äro givna i gällande arbetsordningar.

4. Aspirant, som antages till extra ordinarie tjänsteman, erhåller antagningsbevis enligt bl nr 70 A2.

Anm. För ordinarie tjänsteman, vilken förordnats att innehava extra ordinarie befattning, utfärdas icke antagningsbevis.

27: 1. Extra ordinarie tjänsteman, som fyllt 21 år och genomgått den utbildning, som i förekommande fall är föreskriven, kan befordras till ordinarie tjänst, då sådan finnes ledig och i särskilt utfärdade direktiv angivna förutsättningar för att vinna ordinarie anställning äro uppfyllda.

Befordran
till ordinarie
tjänst.

2. Före antagning i ordinarie tjänst skall tjänstehavare undergå förnyad undersökning av statens järnvägars undersökningsläkare (jfr str 9 a, § 4 mom. 3).

28: 1. Den omständigheten, att vederbörande icke fullgjort sin värnpliktstjänstgöring, bör icke i och för sig anses såsom hinder för befordran till extra ordinarie eller ordinarie tjänst även från tidpunkt, som infaller under värnpliktstjänstgöringens fullgörande.

Värnplikts-
och militär
beredskaps-
tjänstgöring

2. Tid, varunder vederbörande, efter vunnit första fortlöpande anställning, som värnpliktig undergått befälsutbildning, varit inkallad till militär beredskapstjänstgöring eller i egenskap av tjänstepliktig innehaft anställning hos tjänstepliktberättigad arbetsgivare, må tillgodoräknas honom såsom tjänstgöringstid. Se str 4 art. 60—61. Dylik militärtjänstgöring skall icke heller i och för sig utgöra hinder för befordran till extra ordinarie eller ordinarie tjänst även från tidpunkt, som infaller under tiden för bortovaron, under förutsättning likväl, att vederbörande, därest nyssnämnda värnpliktstjänst eller anställning som tjänstepliktig icke mellankommit, skulle hava tagits i anspråk för tjänstgöring

vid statens järnvägar och i övrigt gällande förutsättningar för befordran äro uppfyllda.

Anm. Stationsskrivaraspirant må i regel icke vinna extra ordinarie anställning, innan han fullgjort föreskriven praktisk utbildningstjänstgöring (se art. 98:10).

Tidpunkt för befordran. **29.** Befordran till såväl extra ordinarie som ordinarie tjänst skall som regel ske från och med ingången av kalenderkvartalet näst efter det, varunder de för befordran stadgade villkoren äro uppfyllda.

30—31 (Reservnr.)

Personalens utbildning.

Gemensamma bestämmelser.

32: 1. Tjänstetid i icke ordinarie tjänst är att anse som en provningstid, under vilken vederbörandes lämplighet för tjänsten skall utrönas. Under denna tid skall den anställda förvärva nödiga insikter i vad som för tjänstens bestridande fordras enligt vad här nedan bestämmes i fråga om särskilda befattningshavares utbildning. Person, som härvid visar sig icke kunna på ett tillfredsställande sätt tillgodogöra sig utbildningen eller i övrigt i något avseende visar sig olämplig för järnvägstjänsten, skall snarast möjligt skiljas från statens järnvägar eller återgå till tidigare eventuellt innehavd anställning som arbetare.

Utbildning
under prov-
ningstiden.

2. Samtlig personal, som anställs, skall vid anställningens början erhålla en allmän orientering i bestämmelserna i särtryck nr 140, Allmän tjänsteordning och disciplinstadga.

3. Befattningshavare skall på sätt här nedan för de olika avdelningarnas personal anges undergå utbildning och examinering i de reglementen och instruktioner m. m., som beröra hans tjänst.

4. Godkänd examinering skall efter av provningsförrättaren lämnat meddelande jämte dennes namn eller signatur antecknas å registerkort (form. nr 70 N₁ eller 70 N₂), som förvaras hos sektionsföreståndaren. Den examinerade och vederbörande förman¹⁾ skola även underrättas om resultatet av examineringen. Å vederbörande förmans expedition skola, där så anses behöfligt, anteckningar föras angående personalens utbildning, examinering och kvalifikationer för tjänstgöring inom olika tjänstegrenar.

Anm. Vad här föreskrivits rörande anteckning om godkänd provning av icke ordinarie personal gäller i tillämpliga delar även annan tjänstehavare.

5. Tjänstehavare får icke användas att på eget ansvar tjänstgöra i någon tjänstegren, innan han vid provning visat sig äga tillräckliga teoretiska och praktiska kunskaper härför.

6. Det åligger vederbörande förman (se mom. 4) tillse, att nyanställd tjänstehavare lämnas undervisning och noggrann handledning, samt att för rekryteringspersonal — med tillfällig eller aspirantanställning — snarast möjligt efter det vederbörande fullgjort en sammanlagd tjänstetid vid verket av fem månader i drifttjänst, till närmaste befäl avgiva utlåtande angående tjänstehavaren enligt form. nr 70 J (jfr art. 14: 3). Dylikt utlåtande kan även ifrågakomma tidigare än efter fem månader, om förhållandena så påkalla.

7. Personer, som icke uppnått godkända resultat i psykologiska prov, eller som på grund av för hög levnadsålder icke lämpligen kunna beordras till utbildningskurs och ej heller fylla fordringarna för erhållande av dispens från eljest föreskriven kurs, måste som regel anses olämpliga att förrätta tjänst i sådan befattning, till vilken vederbörande på grund av angivna förhållanden icke har möjlighet att vinna befordran. Dylikt utnyttjande av ej befodringsbar personal bör därför icke förekomma, i vart fall icke för längre perioder, såvida distriktschefen ej lämnat särskilt medgivande därtill.

¹⁾ Med förman avses här vederbörande banmästare, ledningsmästare, lokmästare, vagnmästare, verkstadsmästare samt stationsföreståndare och med dem i befälsställning likställda tjänstemän.

Särskild
instruering och
undervisning
av personal till
undvikande av
olyckshän-
delser genom
elektrisk ström
samt för
bringande av
hjälp vid
olycksfall.

33: 1. *Personal, som tjänstgör vid elektrifierad bandel eller å tåg, som ingår på station vid sådan bandel* (se dock anm. nedan) skall ha tilldelats särtryck nr 242, Allmän instruktion angående högspänningsledningar för elektrisk järnvägsdrift, och skall dessutom ha instruerats om de elektriska ledningarnas farlighet. Det skall åligga närmaste förman att meddela såväl all nyanställd personal som även från icke elektrifierad bandel eventuellt tillbeordrad eller förflyttad personal dylik instruktion, *innan* vederbörande tillåtes börja sin tjänstgöring.

Innan tjänstehavare får användas i tågexpeditörs-, växlings- eller kajvakts-tjänst eller annan liknande tjänst vid elektrifierad bandel, skall, utöver vad i föregående stycke nämnts, undervisning ha meddelats honom om tillvägagångssättet vid in- och urkoppling av kontaktledning över lastspår (se str 33 § 4, mom 1, samt str 242 och 242 a). Denna undervisning skall meddelas genom elektroingenjörens försorg, varvid undervisningen kan meddelas av elektroingenjören eller av denne därtill utsedd kompetent tjänstehavare, medan kunskapsprövning skall utföras av elektroingenjören eller dennes ställföreträdare. Sektionsbefälet skall ombesörja, att denna undervisning i erforderlig omfattning äger rum för personal vid elektrifierad bandel samt för sådan vid icke elektrifierad bandel anställd personal, som beordrats till tjänstgöring vid elektrifierad bandel och där kan antagas komma att användas i tågexpeditörs-, växlings-, kajvakts- eller annan liknande tjänst. Före dylik användning av tillbeordrad personal skall platsbefälet i tveksamma fall hos sektionsföreståndaren förvissa sig om, att vederbörande tjänstehavare tidigare meddelats här föreskriven undervisning. För att hava giltighet får första undervisning resp. repetitionsförhör i str 242 och 242 a därvid icke ligga längre tillbaka i tiden än högst två år. Erforderlig instruktion i lokala förhållanden beträffande högspänningsanläggningarna för tågdriften skall under alla förhållanden givas vederbörande tillträdande personal oberoende av den teoretiska undervisningen och kontrollen därav. Var och en som åtnjutit sådan undervisning, skall lämna erkännande härom till den som verkställt kunskapsprövningen, genom att underteckna form 70 C4, vilket därefter tillställs vederbörande sektionsföreståndare för att påklistras tjänstehavarens personalakt eller personalkort.

Anm. För banarbetare — med undantag av sådana, som ha banvakts- eller ledningsvaktstjänst eller tjänstgöra som reparatörsbiträden, motorfordonsförare eller tillsyningsmän — ävensom för verkstads- och förrädsarbetare samt tillfälliga omlastare och sådana vid ban-, maskin-, trafik-, verkstads- och förrädsavdelningarna tillfälligt anställda, *vilka ej tillhöra rekryteringspersonalen* och som beräknas komma att tjänstgöra högst tre månader i följd, skall, i stället för vad i första stycket ovan bestämts, gälla följande. Ett utdrag ur str 242 angående de särskilda riskerna för olycksfall på grund av elektrisk ström (str 242 c) skall mot kvitto på blankett, som medföljer str 242 c, tilldelas vederbörande. Innehållet i nämnda utdrag skall genom platsbefälets försorg muntligen genomgås med de nyanställda, vilka samtidigt skola åläggas att vid inträffat elektriskt olycksfall skyndsamt påkalla sådan hjälp, som erfordras för livräddning. Journal (lämpligen å kortregister) över anställda, vilka erhållit str 242 c och instruerats däri enligt förestående, skall föras hos platsbefälet.

Undervisning
i samarittjänst
och livrädd-
ning.

2 a) Undervisning i samarittjänst och livräddning skall meddelas personalen i den omfattning, som framgår av nedanstående.

Alltefter behovet enligt efterföljande föreskrifter och anvisningar skola samaritkurser på sätt nedan angives anordnas enligt två olika grader (nedan betecknade SA och SB) samt repetitionskurser för dessa grader likaledes anordnas (nedan betecknade RA och RB). Undervisningen i kurserna skall meddelas dels genom populära föredrag, dels genom praktiska övningar. Den teoretiska undervisningen bör avhandla individuell samaritvård av särskilda (inkl. infektionsrisken), blodstillning, benbrott, kvävning, förgiftning (gengas), förbränning, elektrisk skada, viktigare inre

skada (hjärna, ryggmärg, bröst- och bukorgan) samt medvetslöshet. Dessutom klargöres vikten av att snarast avbryta olycksfallets fortvarighet, att ändamålsenligt organisera hjälpen samt att sörja för sakkunnig och skonsam transport till läkare och sjukhus. I anslutning till ovanstående skola de praktiska övningarna gå ut på att i möjligaste mån hos deltagarna innöta ett ändamålsenligt sätt att praktiskt handlägga skador och skadesituationer. I såväl S- som R-kurs skall ingå 2 timmars huvudsakligen praktisk undervisning i tillvägagångssättet vid utförande av konstgjord andning.

SA- och RA-kurser anordnas dels för i nedanstående tabell angiven personal, tillhörande bemanningen av hjälpvagnar, dels för personal å platser, där sjukhus och sjukstuga saknas och ej heller läkare eller distrikts- eller dispensärsköterska är stationerad eller bil- och telefon-tjänsten m. m. är så organiserad, som erfordras för att vid olycksfall snabbt få skadad person under sakkunnig vård. Dessa kurser skola omfatta: SA 12, RA 8 timmar, i båda fallen inberäknat 2 timmar, som ägnas åt inlärandet av konstgjord andning.

SB- och RB-kurser anordnas för personal å platser, där sjukhus eller sjukstuga finnes eller läkare, distriktssköterska eller dispensärsköterska är placerad och dessutom bil- och telefon-tjänsten m. m. är så organiserad, att skadad person snabbt kan bringas under sakkunnig vård. I dessa kurser skall undervisningen begränsas till och i första hand gå ut på att snarast avbryta ett olycksfalls fortvarighet, att göra skadad person transportabel (bl. a. genom enkelt och praktiskt sår- och stödjeförband) samt att inöva bårtjänst, lyftning, flyttning från ett transportmedel till ett annat etc. Dessutom skall meddelas undervisning i konstgjord andning i samma omfattning som i övriga kurser. Sammanlagda undervisningstiden skall vara: SB 8, RB 6 timmar.

Uppdraget att vara lärare (ledare) lämnas av vederbörande trafikinspektör till järnvägläkare å den ort, där kursen hålles, eller om så ej kan ske, annan för saken intresserad läkare. Till biträde åt denne såsom instruktör vid praktiska övningar anlitas i kurser med större deltagarantal en manlig sjukvårdare (eventuellt sjuksköterska) för varje grupp om 10—12 kursdeltagare.

Undervisningen och övningarna i konstgjord andning skola ledas av platsinstruktörer, som utses enligt c) nedan.

Som ledare för R-kurs bör anlitas sjukvårdare (eventuellt sjuksköterska), som tjänstgjort såsom biträde vid SJ samaritkurs och av vederbörande läkare förordas.

Ifråga om kursernas utformning, råd och anvisningar beträffande desamma, tillhandahållande av åskådningsmateriel m. m. skall distriktschefen i erforderliga fall meddela beslut efter samråd med SJ sundhetsinspektör eller enligt av denne givna riktlinjer och anvisningar. Sundhetsinspektören skall äga följa anordnade kurser, i den mån han så finner önskvärt för att därigenom kunna göra de rön, som erfordras för en ändamålsenlig planering av undervisningen.

Förutom kurser enligt ovanstående skall även anordnas undervisning i enbart konstgjord andning (KA) för viss personal, som ej behöver genomgå samaritkurs. Denna undervisning meddelas av de under c) nedan nämnda platsinstruktörerna.

b) Varje år före utgången av oktober skall distriktschefen bestämma de platser (eventuellt bandelar), där SB- och RB-kurser skola anses vara tillfyllest, samt därom underrätta sundhetsinspektören och sektionsbefälet ävensom verkstadsföreståndare och förrådsintendent.

Sedan beslut enligt närmast föregående stycke ingått, skola sektionsföreståndare samt verkstadsföreståndare och förrådsintendenter upprätta förteckningar å den personal, som under nästkommande år skall genomgå dels samaritkurs, dels repetitionskurs, i båda fallen med angivande av vilka som skola erhålla undervisning i kurs A respektive B enligt bestämmelserna under d) nedan, ävensom uppgift å dem, som endast skola undervisas i konstgjord andning. Förteckningarna skola uppdelas på områdena för respektive trafiksektioner och skola av övriga sektionsföreståndare samt verkstadsföreståndare och förrådsintendenter tillställas vederbörande trafikinspektör före den 1 november. Trafikinspektörerna skola därefter dels snarast möjligt lämna distriktsinstruktören (jfr c nedan) uppgift på dem, som skola undervisas endast i konstgjord andning, dels före den 1 januari efter samråd med berörda övriga sektionsföreståndare (verkstadsföreståndare, förrådsintendent) och efter överenskommande med lärare och deras biträden upprätta planer för samaritkurser under det kommande året och delgiva distriktschefen, sundhetsinspektören samt berörda övriga sektionsföreståndare (verkstadsföreståndare, förrådsintendent) och distriktsinstruktören dessa planer. Distriktsinstruktören skall i samråd med sektionsföreståndarna (verkstadsföreståndare, förrådsintendent) samt platsinstruktörerna upprätta plan för den undervisning i konstgjord andning, som enligt ovanstående skall äga rum utan samband med samaritkurs eller repetitionskurs.

Vid planerandet av samarit- och repetitionskurserna skall iakttagas, att medhjälpare till läraren (frånsett platsinstruktörer för konstgjord andning) alltid skall ställas till förfogande, om deltagarantalet överstiger 15.

Det åligger trafikinspektörerna att anskaffa lokaler för kurserna samt vid undervisningen erforderlig materiel.

c) För tillsyn och övervakande av undervisningen i konstgjord andning och av handhavandet av karbogenapparater m. m. tillsättes av styrelsen en livräddningsinspektör. Inom varje distrikt skall för samma ändamål av distriktschefen i samråd med livräddningsinspektören utses en distriktsinstruktör jämte två ersättare för denne. För meddelandet av nämnda undervisning och för det direkta övervakandet av att karbogenapparaterna rätt handhas och skötas m. m. skall inom varje sektion och huvudverkstad samt varje huvudförråds verksamhetsområde sektionsföreståndaren, verkstadsföreståndaren resp. förrådsintendenten i samråd med distriktsinstruktören för varje påbörjat antal av 150 anställda, som enligt under b) nämnda förteckningar skola undervisas i konstgjord andning, utse minst en platsinstruktör och i erforderligt fall en ersättare för denne. Där så är lämpligt bör, efter samråd, en och samma platsinstruktör utses för personal vid olika avdelningar. För livräddningsinspektören och nämnda instruktörer gäller den här nedan under 3 a)—c) intagna instruktionen.

Sektionsföreståndare, verkstadsföreståndare och förrådsintendent skola av distriktschefen underrättas om vilka som utsetts till distriktsinstruktör och ersättare. Distriktschefen, livräddningsinspektören, distriktsinstruktören och, i fråga om personal vid annan avdelning än trafikavdelningen, vederbörande trafikinspektör skola underrättas om vilka som utsetts till platsinstruktörer.

Då tjänstehavare första gången utses till distrikts- eller platsinstruktör, bör han ej ha uppnått högre levnadsålder än 50 år.

d) Beordring av personal att genomgå samaritkurs och repetitionskurs skall inriktas på att såvitt möjligt på varje tjänsteställe, där samaritutbildad tjänstehavare anses böra finnas, antalet utbildade är

sådant, att åtminstone någon med dylik utbildning kan beräknas alltid vara tillstädes under tjänstgöringstid, varvid dock skall iakttagas, att all ordinarie och extra ordinarie personal med visst slags tjänstgöring eller i vissa befattningar skall erhålla samaritutbildning. Dylik utbildning (även undervisning i konstgjord andning) skall, utom för tågexpeditörer, i regel ej anses erforderlig för trafikavdelningens stationära personal vid driftplatser, där vagnväxling ej sker med särskilt växlingslok eller lokomotor.

Där personalförhållandena så tillåta, skall till samaritkurs företrädesvis beordras tjänstehavare i befordrade grader samt tjänstehavare med övervägande expeditionstjänst.

Utbildningen genom de olika slagen kurser skall ske enligt följande. För dem, som skola erhålla undervisning, är i vederbörlig kolumn en siffra angiven, varigenom även betecknas, hur ofta repetition skall ske (1 = varje år, 2 = vartannat år).

	Samarit- och repetitionskurs enligt typ		Endast KA
	A	A eller B	
All ambulansvagnspersonal.....	1		
Minst 8 man av bemanningen för redskapsvagnar & hjälpvagnsstation	1		
Minst 4 man på varje driftcentral (antalet ökas i den mån personalstyrkan anses motivera detta)		2 *	1
All annan ledningspersonal			
Alla konduktörer och konduktörsvikarier	2 **		
» tågstäderskor.....	2 **		
» rälsbuss- och motorvagnsförare	2 **		
» förare av gengasdrivna fordon			2
Personal i garage för gengasdrivna fordon till erforderligt antal			2
Alla banmästare och deras närmaste man samt ytterligare 2 man per banmästaravdelning	2 **		
Vid elektrifierad bandel alla sträckvakter och andra tjänstehavare vid banavdelningen, vilka anlitas som arbetsledare samt dessutom c:a 15 % av övrig personal vid sådan bandel			2
Alla tjänstehavare med regelbunden tkl-tjänstgöring (även på plats, där sjukhus, sjukstuga, läkare eller distrikts- eller dispensärsköterska finnes)		2	
Andra tkl-utbildade tjänstehavare å stationer, som hålla reserv för andra stationer		2	
Expeditionspersonal å stationer, där enligt ovanstående utbildning erfordras, till antal, som provas erforderligt		2	
Tjänstehavare med tjänstgöring huvudsakligen som växlingsledare, kajvakter och vagnupptagare å bangårdar med lastspårsområden enligt str 242 a samt c:a 10 % av magasinpersonalen vid elektrifierad bandel			2
Alla vagn- och stallförmän och för var och en av dem en man, som brukar vikariera		2	
Vid elektrifierad bandel c:a 10 % av personalen i lokstallar och vagnhallar			2
Vid elektrifierad bandel all lokpersonal			2
Personal vid verkstäder och i förrådstjänst till det antal, som provas erforderligt		2	

* Undervisning i KA skall ske varje år.

** För personal med tjänstgöring endast på platser eller bandelar enl. mom. 2 b), första stycket, må kurs typ B tillämpas.

Sedan tjänstehavare erhållit samaritundervisning i två repetitionskurser, skola förnyade repetitioner förekomma för honom endast vart 5:e år. Däremot skall undervisning i KA ske varje år för ledningspersonal och minst vartannat år för övrig personal.

Om på grund av ringa deltagarantal i viss tillämnad kurs (t. ex. SB eller RB) så befinnes ändamålsenligt, må de som skulle ha genomgått denna beordras att i stället deltaga i en för andra tjänstehavare anordnad kurs av större omfattning (t. ex. SA resp. RA).

Anm. 1. Det bör såvitt möjligt tillses, att samaritutbildning av bemanningspersonal för hjälpvagnar utnyttjas så, att därigenom inbesparas utbildning, som på grund av andra förhållanden skall förekomma.

Anm. 2. Tågmästare skola, om de ej redan erhållit motsvarande utbildning och övning, beordras till samaritkurs enligt typ A samt därefter vartannat år till repetitionskurs, till dess två sådana kurser genomgåtts. Mer än två repetitionskurser skola icke förekomma för tågmästare.

e) Då kurs skall äga rum, skola dennas ledare och distriktsinstruktören tillställas uppgift å samtliga deltagares fullständiga namn. Om någon uteblir från kursen eller från del av denna, skall detta av kursledaren antecknas å förteckningen, som efter kursens avslutande insändes till vederbörande trafikinspektör, vilken därefter har att underrätta övriga sektionsföreståndare (huvudverkstadsföreståndare, förrådsintendent) om i vad mån dem underlydande tjänstehavare erhållit undervisning, varom trafikinspektören även skall underrätta distriktsinstruktören.

Varje deltagare i samaritkurs skall erhålla ett exemplar av vid kursen använda handböcker att av honom förvaras och användas vid framtida repetitionskurser. Vid tjänstehavares avgång ur tjänsten skall erhållen handbok återlämnas till platsbefälet för att insändas till vederbörande trafikinspektör.

f) Var och en, som erhållit undervisning i konstgjord andning i eller utan samband med samaritkurs, skall genom att underteckna form nr 70 C 2 lämna erkännande därom. Formuläret tillhandahålles av platsinstruktören och skall efter undertecknandet avlämnas till denne, som har att översända detsamma till resp. sektionsföreståndare (verkstadsföreståndare, förrådsintendent) för att påklistras vederbörande tjänstehavares personalakt eller personalkort.

g) Förutom den samaritundervisning, som enligt ovanstående bestämmelser skall förekomma, anordnas i den ordning och omfattning, som bestämmes av eller överenskommes med vederbörande civilförsvarsmyndigheter, dylik undervisning även i och för den sjukvårdstjänst, som enligt civilförsvarets planer skall utövas av SJ personal.

Instruktion för
SJ livräddningsinspektör
och SJ instruktörer för livräddning.

3 a) *Livräddningsinspektören* åligger att övervaka det rätta handhavandet inom SJ av undervisningen och utbildningen i konstgjord andning samt i skötseln och handhavandet av karbogenapparater. Han äger att efter anmälan hos vederbörande distriktschefer och i förekommande fall vederbörande huvudverkstadsföreståndare och förrådsintendenter företaga de inspektionsresor, som för ändamålet erfordras. Han äger vidare

att med distriktschef (huvudverkstadsföreståndare, förrådsintendent) överenskomma om sammanträffande med grupp (grupper) av distrikts- och platsinstruktörer samt

att av distriktschef på begäran erhålla de upplysningar, som erfordras för att möjliggöra granskning och kontroll, t. ex. ifråga om uppgjorda planer för undervisning, ävensom förteckning över bussgarage, uppgifter å platser, där karbogenapparater finnas, namn och adress å samtliga distrikts- och platsinstruktörer m. m.

Av livräddningsinspektören gjorda iakttagelser av den art, att ändring eller rättelse av visst förhållande med större räckvidd (t. ex. beträffande förvaring och vård av karbogenapparat eller inredningen av bussgarage i avseende på anordningar, som avse livräddning) icke anses kunna uppskjutas tills i samband med avgivandet av årsrapport, skola anmälas till distriktschefen (huvudverkstadsföreståndaren, förrådsintendenten). Avskrift av sådan anmälan skall samtidigt insändas till styrelsens drifttjänstbyrå.

Årsrapport över verksamheten skall av livräddningsinspektören avgivas före den 1 juli, avseende närmast föregående kalenderår.

b) *Distriktsinstruktör för livräddning* åligger att leda och övervaka undervisningen i konstgjord andning inom distriktet jämte inom detta befintliga huvudverkstäder och förråd samt övervaka, att dylik undervisning meddelas alla dem, som skola åtnjuta sådan. Han skall under loppet av 2 år övervara åtminstone en av de övningar, som varje platsinstruktör håller. Vidare skall han föra förteckning över de karbogenapparater, som finnas inom hans verksamhetsområde samt genom inspektioner och såsom stickprov utförda försöksövningar tillse, att karbogenapparaterna skötas och förvaras på ändamålsenligt sätt samt att vederbörande undervisade personal förstår att rätt använda apparaterna och att i övrigt rätt utföra konstgjord andning.

Distriktsinstruktör skall efterkomma de anvisningar, som kunna lämnas av livräddningsinspektören, och har att i erforderliga fall hos denne inhämta råd.

En gång årligen skall distriktsinstruktör sammankalla platsinstruktörerna inom sitt verksamhetsområde för samråd om gjorda erfarenheter och för övning av konstgjord andning med och utan karbogenapparat. Vid bestämmandet av tiden därför skall dock först distriktschefens medgivande inhämtas. Livräddningsinspektören skall underrättas.

Före den 1 april varje år skall distriktsinstruktör upprätta rapport för närmast föregående kalenderår angående livräddningsundervisningen och därmed sammanhörande förhållanden inom hans verksamhetsområde. Av denna rapport skola distriktschefen och livräddningsinspektören tillställas ett exemplar vardera.

c) *Platsinstruktör för livräddning* skall vid samaritkurser och eljest i enlighet med str 317 och form nr 88 U 1 ombesörja den praktiska undervisningen och övningen av personalen i konstgjord andning med och utan karbogenapparat samt övervaka, att karbogenapparaterna inom hans verksamhetsområde handhas på föreskrivet sätt. Då undervisning meddelas i samband med samaritkurs, skall platsinstruktören delge kursledaren ev. gjorda särskilda iakttagelser och rön angående undervisningen i konstgjord andning för att av den sistnämnde kunna medtagas i hans redogörelse. Efter undervisning i andra fall skall platsinstruktören till vederbörande sektionsföreståndare (huvudverkstadsföreståndare, förrådsintendent) göra anmälan därom, varvid bifogas undertecknade form 70 C 2 för dem, som första gången erhållit undervisning.

34: 1. Förutom den undervisning och examinering, som äger rum under första tiden efter anställningen i statens järnvägars tjänst och sedermera i särskilda kurser, förrättas, vad den sektionsbefälet underställda personalen angår, årligen examinering för att utröna, huru personalen underhållit och kompletterat de en gång inhämtade kunskaperna dels angående säkerhetstjänsten, dels på elektrifierad bandel i eldriftens str 242 och 242 a, dels slutligen, i den mån så är föreskrivet eller

Årligen återkommande examinering; instruktion rörande nyutkomna tjänsteföreskrifter m. m.

av sektionsföreståndaren prövas lämpligt, angående tjänsten i övrigt. Därvid skola särskilt beaktas efter sista förhöret nytillkomna och förändrade bestämmelser eller ändrade förhållanden i avseende å vederbörandes tjänstegren.

2. Denna examinering verkställas av sektionsbefälet eller av särskilt förordnade tjänstemän. Antalet examinаторer bör så mycket som möjligt begränsas. Vid val av examinаторer bör huvudvikten läggas vid kunighet och lämplighet för uppdraget.

3. Examinаторer i bestämmelser angående säkerhetstjänsten böra, där så anses lämpligt, byta område vartannat år. Examineringen kan, efter överenskommelse mellan sektionsföreståndarna eller efter distriktschefens avgörande, i lämplig utsträckning verkställas av examinатор vid trafikavdelningen, även då det gäller annan avdelnings personal.

Anm. Examinering i str 27 och 254 av ledningsavdelningens personal må, under förutsättning att fullt kompetent prövningsförrättare anlitas, verkställas genom ledningsavdelningens egna examinаторer. Under samma förutsättning må lokpersonals examinering i instruktion för växlingstjänsten (vxi) verkställas av examinатор vid maskinavdelningen.

4. För att ernå likformighet böra examinаторerna, innan examineringen för året påbörjas, sammankallas inför trafikinspektören å distriktskansliet eller inför annan tjänsteman, som utses av distriktschefen. Examinаторerna skola dessförinnan ha lämnat uppgift om vad som anses särskilt böra dryftas vid sammankomsten. Lämplig tidpunkt bör bestämmas, då examineringen för året skall vara avslutad, varom anmälan skall insändas till distriktschefen. Examinаторerna böra även sinsemellan samråda.

5. Vid examineringen bör personalen sammanföras gruppvis med hänsyn till tjänstgöringens art, t. ex. tågpersonal och växlingspersonal i skilda grupper. Varje grupp bör omfatta omkring 10 personer. Tiden för examineringen avpassas med hänsyn till antalet personer, som samtidigt skola examineras, och bör, då det gäller examinering i säkerhetstjänsten av lokpersonal och av trafikavdelningens personal, utgöra omkring 15—20 min. per man. För en grupp om 10 personer bör tiden för denna examinering ej understiga $2\frac{1}{2}$ timmar beträffande lokpersonal och trafikavdelningens personal och 2 timmar betr. övrig personal.

6. Examineringen avser att utröna, huruvida varje tjänstehavare äger för sin tjänstgöring tillräckliga kunskaper. Den får därför ej inskränkas endast till utläggning av tveksamma fall eller nytillkomna bestämmelser. Framställda tolkningsfrågor böra därför, när så erfordras, behandlas efter examineringens slut.

7. Tjänstehavare, som vid examinering i säkerhetstjänsten visat sig icke äga erforderliga insikter, får icke användas i sådan tjänst, förrän han genomgått nytt förhör och därvid blivit godkänd.

8. Det åligger tjänstehavares närmaste förmän (jfr art. 32, mom. 4) att i erforderlig mån lämna vederbörande handledning i nya och förändrade bestämmelsers rätta förstående. Särskilt i fråga om bestämmelser, som röra säkerhetstjänsten, har han att snarast efter utfärdandet förvissa sig om, att de tjänstehavare, som därav beröras, tagit del av och riktigt uppfattat deras innebörd.

Då mera omfattande nya eller ändrade tjänsteföreskrifter utkomma, skall det åligga vederbörande platsbefäl eller annan tjänsteman, som därtill förordnas, att instruera underlydande personal om de nya bestämmelsernas innebörd och i övrigt planlägga den instruktionsverksamhet, som kan vara erforderlig för att all berörd personal snabbt och effektivt skall få fullgod kännedom om de nya bestämmelserna.

Anm. Med platsbefäl skall här förstås föreståndare för banmästaravdelning, driftcentral, lok- eller vagnstation samt stationsföreståndare.

9. För att göra det möjligt för personalen att vidmakthålla erforderliga kunskaper i tjänsten skola allt efter personalens storlek, ett eller flera för detta ändamål särskilt avsedda exemplar av sådana instruktioner, reglementen och andra bestämmelser, som kunna vara till fördel för personalen att hava tillgång till, hållas tillgängliga för personalen å olika tjänsteställen inom sektionen ävensom å överliggnings-, dag- och manskapsrum. Med tjänsteställe förstås härvid vid banavdelningen banmästaravdelnings expedition, vid eldriften ledningsmästarexpedition, vid maskinavdelningen lokstationsföreståndares och vagnmästares expedition samt, där ej högre maskinbefäl finnes, vagn- och stallförmans expedition och vid trafikavdelningen station eller å större station, där särskilda expeditioner finnas, sådan expedition.

Anm. Samtliga vagnreparatörer, som ej genomgått föreskriven korrespondenskurs, äro skyldiga att innehava ett exemplar av SJ vagnlära. Prov för utrönande att de nöjaktigt behärska innehållet i denna skall ingå i de årliga förhören.

10. Lokpersonal vid elektrifierad bandel skall hava erhållit noggrann undervisning i användningen av elektroloks manöverstång och jordningsstång samt upplysning om de stora risker, som äro förbundna med ett oriktigt handhavande av desamma. Ifrågavarande personal skall dessutom vartannat år undergå förnyad undervisning och prövning i dessa stycken. Vederbörande instruktör skall härvid icke endast redogöra för tillvägagångssättet vid manöverstångens användning utan även låta varje man personligen utföra de erforderliga handgreppen, vari bl. a. bör ingå manövrering av strömvtagare under spänning. Anteckning om dylik periodisk prövning skall göras å formulär nr 70 N 2, registerkort för sektionsbefällets anteckning om examinering i säo m. m.

Anm. Innan tjänstehavare tillåtes använda manöverstång på eller invid spänningsförande detaljer, skall han erhålla erforderlig undervisning och övning i att använda den. Sådan övning bör äga rum på spänningslösa anläggningsdelar.

35: 1. Genom vederbörande distriktschefs eller sektionsföreståndares försorg kunna föredrag å tid och ort, som av distriktschefen bestämmes, anordnas i aktuella ämnen, som beröra järnvägstjänsten. I den mån så finnes lämpligt, bör föredraget åtföljas av diskussion, varvid deltagarna äga att framställa frågor och få dessa besvarade. Föredragen kungöras för personalen genom särskilda anslag å stationer, verkstäder o. s. v. Anordningar skola vidtagas för att personalen må kunna komma tillstädes, och personal, som önskar närvara, bör i den utsträckning så är möjligt beredas ledighet från eventuell tjänstgöring. Tjänstebiljett får utfärdas för personal, som från av distrikts- eller sektionsbefälet bestämda stationer med fördel kan resa för att bevista föredrag å annan ort.

2. I samband med undervisning och föredrag böra statens järnvägars undervisningsfilmer och skioptikonbilder visas i lämplig utsträckning. Förteckning över statens järnvägars filmer tillhandahålles av styrelsens reklamavdelning (Reka).

3. För behandling av tjänstefrågor äger distriktschef och sektionsföreståndare att sammankalla underlydande å tid och ort, som för varje gång särskilt bestämmes, enligt de närmare föreskrifter, som meddelats av styrelsen.

36—37. (Reservnr.)

38: 1. Vid uttagning av deltagare i utbildningskurser gälla de särskilda föreskrifter, som för varje kurs äro föreskrivna. I samband med uttagning av deltagare i sådan utbildningskurs, som utgör villkor för befordran till viss befattning, skola kursdeltagarna underrättas om, att den som godkänts i kurs skall vara beredd att taga befordran till ifrågavarande befattning, även om därmed är förenad förflyttning till annan ort.

Föredrag.
Film.
Sammanträden
i tjänstefrågor.

Uttagning till
utbildnings-
kurser.

Betyg.

39: 1. Vid de för utbildning av personal anordnade undervisningskurserna gälla, därest icke för vederbörande kurs annorlunda föreskrives, följande bestämmelser vid fastställande av betyg för kursdeltagarnas kunskaper.

2. Som betyg i de olika läroämnena givas betygen 7, 6, 5, 4, 3, 2 och 1, varvid

7 betecknar berömlig,

6 och 5 beteckna olika grader av med beröm godkänd,

4 och 3 beteckna olika grader av godkänd,

2 och 1 beteckna olika grader av icke godkänd.

3. För att bli godkänd i kurs erfordras att hava erhållit lägst betyget 3 i vissa läroämnen, som äro särskilt angivna i resp. kursplaner. Vidare erfordras att icke i något i dessa planer i övrigt angivet läroämne hava erhållit lägre betyg än 2 samt att icke hava erhållit lägre medeltal av betygen i samtliga läroämnen än 3. Övriga villkor för att bli godkänd i olika kurser återfinnas bland övriga bestämmelser, som röra resp. kurser.

Omprövning.

40: 1. Efter i art. 47, 50 och 85 omnämnd förprövning liksom efter genomgången kurs må omprövning i underkänt ämne äga rum enligt de närmare bestämmelser, som eventuellt meddelas i vederbörande kursplaner, varvid dock i mom. 2—6 här nedan meddelade föreskrifter iakttagas.

2. För att kursdeltagare skall anses vara godkänd vid omprövning, skall efter omprövningen medeltalet av hans kunskapsbetyg uppgå till lägst 3.

3. Omprövning skall i regel äga rum inom tidigast 2 och senast 4 månader och får icke ske mer än en gång. Underkända kursdeltagare, som tillhöra samma kurs, skola genomgå omprövning samtidigt och vid tidpunkt, som bestämmes av den myndighet, som anordnat kursen.

Tid för eventuell omprövning bör om möjligt föreskrivas samtidigt med att resultatet av företaget kunskapsprov meddelas.

4. Omprövning för att vinna överbetyg får icke äga rum. Vid omprövning får icke utdelas högre betyg än godkänd.

5. Ovillkorlig rätt till omprövning tillkommer icke någon kursdeltagare. Detta skall efter förordsfullmäktiges hörande bero på beprövande av den myndighet, som anordnat kursen (styrelsen resp. distriktschef). Likaså skall på denna myndighets beprövande bero, huruvida omprövning skall på grund av särskilt förekommande omständigheter medgivas i andra fall än de ovan nämnda.

6. Över omprövning utfärdas särskilt tilläggsintyg.

7. Kursdeltagare, som icke blivit godkänd, äger icke rätt att genomgå ny kurs.

41—44. (Reservnr.)

Särskilda bestämmelser beträffande utbildning av personal inom lönegraderna Ca/Ce 5—18 (Cf 3—16).

Personal vid banavdelningen.

Banvaksaspirant och e. o. banvakt.

Kunskaper
och utbildning.

45: 1. Omedelbart vid anställandet som aspirant skall tjänstehavare åläggas att inhämta kännedom om de tjänsteföreskrifter, vilka banvakt eller, vad beträffar ledningspersonalen, ledningsvakt skall känna.

Föreståndaren för den banmästaravdelning resp. signal- eller telefonreparatörssträcka eller det ledningsmästarområde, där tjänstehavaren tjänstgör, skall med denne genomgå och förklara de tjänsteföreskrifter, som vederbörande har att inlära, samt därjämte låta honom genomgå allsidig praktisk utbildning.

I art. 32, mom. 3, föreskriven examinering av tjänstehavaren skall sedermera ske på sätt baningenjören närmare bestämmer.

2. Banarbetare, som antages till e. o. banvakt utan föregående aspirantanställning, skall dessförinnan hava med godkänt resultat genomgått psykologiskt prov och examinerats i hans tjänst berörande reglementen och instruktioner.

Anm. För banarbetare, vilken uttagits till bevakningstjänst eller annan tjänstgöring berörande trafiksäkerheten, gäller även vad som i mom. 3 föreskrives.

3. Innan tjänstehavare får användas i bevakningstjänst eller annan tjänstgöring, som berör trafiksäkerheten, skall han hava prövats åga tillfredsställande kännedom om dylik tjänstgöring och för densamma gällande föreskrifter. Tjänstehavare får icke användas som bevakningsman eller ledare vid arbeten på högsämningsanläggningarna, ej heller för passningstjänst i omformar- och transformatorstationer, förrän han vid examinering inför elektroingenjören blivit godkänd härför.

4. Såsom villkor för uttagning och utbildning till förare av motordrivna A- och B-fordon gäller, att vederbörande skall i psykologiskt prov hava erhållit godkänt resultat enligt alternativen II eller III (se art. 11:8).

5. Då tjänstehavare undergått prövning i de tjänsteföreskrifter, som han skall känna, och blivit godkänd vid densamma, skall anteckning härom göras å formulär nr 70 N1, vilket kompletteras för varje ny prövning, i vilken tjänstehavaren blivit godkänd.

6. Å dessa formulär skola anteckningar göras icke blott om godkänd examinering utan även om den praktiska utbildning, som tjänstehavare genomgått.

Undervisningskurser m. m.

146: 1. För att bliva befördrad till nedan i art. 47, 48 och 50 angivna befattningar vid banavdelningen fordras, förutom ådagalagd lämplighet och skicklighet, att vederbörande har på sätt i det följande säges, dels genomgått vissa undervisningskurser med godkänt resultat eller styrkt sig åga motsvarande kunskaper, dels fullgjort viss tjänstgöring. Dessutom erfordras, att de som uttagas måste i det psykologiska provet hava erhållit godkänt resultat enligt alternativen II eller III (se art 11:8), enär dessa tjänstehavare vid eventuell befordran kunna komma att i och för sin tjänstutövning föra motordrivet fordon.

Nämnda undervisningskurser anordnas genom styrelsens försorg och tillkännagivas i varje särskilt fall för all den personal, som kan ifrågakomma till deltagande.

2. Ansökan om deltagande i nedan i art. 47 och 50 omhandlade korrespondenskurs I resp. förprövning till sådan kurs eller i den kunskapsprövning, varmed kursen avslutas, må å tid, som styrelsen bestämmer, i tjänsteväg ingivas av envar tjänstehavare vid banavdelningen.

Ansökningarna samlas hos sektionensföreståndaren, som efter samråd i förekommande fall med signal- resp. telegrafingenjören och efter förordfullmäktiges hörande upprättar förteckning över de sökande i den ordning, i vilken de anses böra ifrågakomma till deltagande, och översänder denna jämte ansökningarna till distriktschefen. Vid förslagens avgivande skall avseende fästas vid dels sökandes förutsättningar att kunna tillgodogöra sig undervisningen, dels huruvida sökande visat sig fullt lämplig för högre tjänst än den innehavda, dels lämplighet och skicklighet i övrigt.

Anm. 1. Ifråga om levnadsåldern för kursdeltagare gäller att till banförmans- resp. reparatörsutbildning endast i undantagsfall bör uttagas sökande, som över-skridit en ålder av 30 år, och till banmästarkurs 35 år.

Anm. 2. Det ankommer på distriktschefen att låta övervaka, att den praktiska utbildningstjänstgöringen utföres planmässigt och i överensstämmelse med nedan i art. 47—51 givna föreskrifter.

Examinering
före an-
vändning i
bevaknings-
tjänst m. m.

Förare av
motordrivna
A- och B-
fordon.

Anteckning om
undergången
prövning.

Anteckning
om praktisk
utbildning
m. m.

Villkor för
befordran
till vissa
befattningar
inom löne-
graderna
Ca 11, 12
och 14.

Ansökan.

3. För att vinna befordran till trädgårdsmästare fordras, att vederbörande med tillfredsställande resultat genomgått statsunderstödd 2-årig trädgårdsskola eller Bergianska trädgårdens tvååriga lärokurs.

Banförmän.

47: 1. Utbildning av banförmän omfattar:

korrespondenskurs I (kurs I),

praktisk utbildningstjänstgöring samt

korrespondenskurs II (kurs II).

Kurs I.

2. För tillträde till kurs I fordras, att vederbörande vid av styrelsen anordnad förprovning eller på annat sätt styrker sig äga sådana kunskaper i modersmålet och räkning, som erfordras för avgångsbetyg enligt § 47 i gällande folkskolestadga.

Förprovningen anordnas i form av uppsatsskrivning och provräkning samt, i den mån så provas erforderligt, genom muntligt förhör.

Anm. Det kunskapsmått, som erfordras för godkänt betyg i sådan förprovning, framgår av nedanstående utdrag ur undervisningsplan för sexklassiga folkskolor:

Modersmålet: rättskrivning; satsbildning; vanligaste böjningsformer; skiljetecken och uppsatsskrivning.

Räkning: de fyra räknesätten med hela tal; decimalbråk och allmänna bråk; tillämpningsuppgifter av praktisk innebörd; huvudräkning.

Kurs I pågår omkring 12 månader och omfattar dels ämnet uppsats- och rapportskrivning, dels ämnet ekvationslära och geometri. Kursen avslutas med kunskapsprovning. Kursdeltagare, som härvid underkänts i endast ett ämne, kan medgivas undergå omprovning enligt art. 40.

Praktisk
utbildnings-
tjänstgöring.

3. För varje elev, som med godkänt resultat genomgått kurs I eller som styrkt sig äga motsvarande kunskaper, upprättas genom vederbörande baningenjörs försorg en plan för den praktiska utbildningstjänstgöring, som erfordras för att fylla förefintliga luckor i elevens praktiska utbildning. Vid planens uppgörande skall iakttas, att elev före befordran till banförman som regel bör hava tjänstgjort inom olika arbetsområden sålunda:

Deltagande i banunderhållsarbeten samt ny- och underhålls-	
arbeten.....	36 mån.
(Häri skall ingå c:a 3—4 mån. utsättningsarbete och enklare	
avvägning).	

Tjänstgöring som förman vid olika förekommande arbeten.....	18	»
---	----	---

Tjänstgöring å banmästarexpedition.....	4	»
---	---	---

Tjänstgöring å baningenjörs expedition.....	2	»
---	---	---

Kurs II.

4. För deltagande i kurs II fordras, att vederbörande med godkänt resultat genomgått kurs I eller styrkt sig äga motsvarande kunskaper. Kurs II pågår c:a 7 månader och omfattar följande ämnen:

Järnvägars byggnad och underhåll.....	4	brev
---------------------------------------	---	------

Allmän byggnadslära.....	3	»
--------------------------	---	---

Instruktioner och författningar.....	3	»
--------------------------------------	---	---

Kursen avslutas med kunskapsprovning i Stockholm, från vilken eleverna erhålla betyg enligt form. nr 70 M1. Kursdeltagare, som härvid underkänts i endast ett ämne, kan medgivas undergå omprovning enligt art. 40.

Banmästare.

48: 1. För att ifrågakomma till banmästarutbildning fordras, att vederbörande med godkänt resultat fullgjort banförmansutbildning enligt art. 47.

Utbildning av banmästare omfattar:

*praktisk utbildningstjänstgöring samt
banmästarkurs.*

2. Plan för den praktiska utbildningstjänstgöringen uppgöres av vederbörande baningenjör och underställes distriktschefen för godkännande.

Praktisk
utbildnings-
tjänstgöring.

Denna tjänstgöring skall i regel påbörjas snarast möjligt efter avslutad banförmansutbildning samt normalt omfatta:

Tjänstgöring som förman och biträdande arbetsledare för större ny- och ombyggnadsarbeten	3 mån.
Deltagande i husbyggnadsarbeten (eventuellt hos entreprenör)	3 »
Deltagande i utförandet av växel- och signalsäkerhetsanläggningar	1 »

Vederbörande skall därjämte bibringas ökad färdighet i stakning och i avvägning, varöver baningenjören avgiver vitsord.

Anm. Utbildningstjänstgöringen, som icke enbart är att anse som en utbildning utan även som en fortsatt lämplighetsprövning för uttagning enligt mom. 3 av deltagare i den teoretiska banmästarkursen, behöver icke nödvändigtvis ske i ett sammanhang men skall på praktiskt sätt anpassas efter förekomsten av för utbildningen lämpade arbetsobjekt, i första hand inom resp. egna bansektioner, och verkställas i sådan omfattning per distrikt och år, som motsvarar eget behov och tillika medger urval av lämpliga kursdeltagare.

3. Till deltagande i banmästarkurs uttager styrelsen efter ansökan och på förslag av distriktschefen — efter vederbörande sektionsbefäls samt förordsfullmäktiges hörande — ett begränsat antal tjänstemän, som med gott resultat fullbordat i art. 47: 1 omhandlade kurser och utbildning och vid fortsatt praktisk utbildningstjänstgöring visat fullgod duglighet för banmästartjänst, eller som på annat sätt styrkt sig äga motsvarande kunskaper och lämplighet.

Banmästar-
kurs.

Anm. Förslag till deltagare i banmästarkurs skall åtföljas av vederbörandes utbildningsplaner, med påteckning om erhållna vitsord.

I banmästarkurs lämnas i regel undervisning enligt följande läsplan:
Svenska språket, 15 timmar: övning i rapportskrivning och uppsättande av tjänsteskrivelser m. m.

Matematik, 30 timmar: repetition av i korrespondenskurs I (jfr art. 47: 2) inhämtade kunskaper i ämnet.

Tillämpad naturlära, 40 timmar: de delar av naturläran (mekanik, värme-lära samt magnetism och elektroteknik), som beröra tjänsten, även-
som beskrivning av inom tjänsten förekommande arbetsredskap och maskiner.

Arbetsledning och arbetsorganisation, 25 timmar: arbetsledarskapets all-
männa innebörd, arbetsledning, såsom planering, tillsyn och kontroll,
rekrytering, arbetsfördelning, ordergivning och instruktion, lönesätt-
ning (ackordsättning) och disciplinhållning; allt med tillämpning på
järnvägstjänsten.

Allmän materiallära m. m., 50 timmar: framställning av och särskilt egenskaperna hos förekommande byggnadsmaterialier, olika slag av emulsioner för väg- och plattformsbeläggningar samt bestämmelser för vissa materialleveranser.

Husbyggnaders uppförande och underhåll (med undantag av värme-, sanitets- och belysningsanläggningar), *55 timmar:* nybyggnader, förändrings- och underhållsarbeten, framställning av och egenskaper hos specialmaterialier för husbyggnader.

Vatten-, värme-, ventilations- och sanitetsanläggningar, 30 timmar: värmelednings- och ventilationsanläggningar, sanitära anordningar och allmänna föreskrifter rörande ifrågavarande anläggningar.

Järnvägars byggnad och underhåll (utom spåröverbyggnaden och förut omnämnda arbeten), *85 timmar:* järnvägars underbyggnad med konstarbeten, stationernas plananordningar, bangårdsmaskinerier samt utvändiga vatten-, avlopps- och dräneringsledningar, vanligen förekommande nybyggnads-, förändrings- och underhållsarbeten, jordborrningsmetoder samt brandväsendet. Samtidigt med undervisningen om nybyggnads-, förändrings- och underhållsarbeten genomgås gällande föreskrifter om upphandling och entreprenader ävensom riktlinjer för ombud vid lantmåteriförrättningar.

Banöverbyggnaden, 30 timmar.

Växel- och signalsäkerhetsanläggningar, 20 timmar: allmän orientering om ställverksanläggningar, förekommande växel- och signalsäkerhetsanläggningar å bangårdar och bana, automatiska vägsignaler.

Elektriska anläggningar, 15 timmar: banelektrifieringsnätets byggnad och underhåll samt elektriska pump- och belysningsanläggningar.

Mätninglära med praktiska övningar, 60 timmar + 18 dagar: mätning, stakning och avvägning, uppmätning av husbyggnader och byggnadsdetaljer, utsättningar för byggnader, spår och växelläggning m. m.

Ritövningar, 40 timmar: uppgörande av skisser samt enklare ritningar och förslag, material- och andra beteckningar.

Lok- och vagnlära samt motordrivna småfordon, 10 timmar.

Trafiktjänst och järnvägsgeografi, 20 timmar: viktigare delar av instruktioner för stations- och tåg-tjänsten (inkl. säkerhetsordningen; vid smalspåriga bandelar säkerhetsreglementet), distrikts- och sektionsindelningen vid SJ, större stationer.

Expeditions- och förrådstjänst, 70 timmar: instruktioner, reglementen och andra allmängiltiga föreskrifter (exkl. ovan angivna) ävensom lagbestämmelser och kungl. förordningar, som beröra banmästartjänsten, övning i kamerala arbeten.

Till angivna timantal, tillsammans 595 timmar, kommer c:a 110 timmar för praktiska övningar i mätning, stakning och avvägning samt c:a 30 timmar för studiebesök.

Betyg m. m. 4. Vid kursens slut utfärdar kursföreståndaren efter samråd med lärarna betyg enligt formulär nr 70 M. I ämnet samaritväsen anges endast att vederbörande deltagit.

Utöver vad som föreskrivits i art. 39 rörande betyg gäller följande:

För att bli godkänd i kursen fordras lägst betyget 3 i alla ämnen. Elev, som erhållit betyget 2 i ettdera av ämnena elektriska anlägg-

ningar, lok- och vagnlära samt trafiktjänst och järnvägsgeografi, må dock även förklaras godkänd i kursen.

Kursdeltagare, som underkänts i högst fem ämnen, kan medgivas undergå omprövning enligt art. 40.

Förste banmästare och överbanmästare.

49: 1. För att kunna ifrågakomma till befordran till förste banmästare eller överbanmästare fordras, att vederbörande med gott resultat fullgjort i art. 48 angiven banmästarutbildning.

Reparatörer.

50: 1. Utbildning av reparatörer omfattar:

*korrespondenskurs I (kurs I),
praktisk utbildningstjänstgöring,
korrespondenskurs II (kurs II) samt
reparatörskurs.*

2. För tillträde till kurs I fordras, att vederbörande vid av styrelsen anordnad förprovning eller på annat sätt styrker sig äga sådana kunskaper i modersmålet och räkning, som erfordras för avgångsbetyg enligt § 47 i gällande folkskolestadga.

Kurs I.

Förprovningen anordnas i form av uppsatsskrivning och provräkning samt, i den mån så provas erforderligt, genom muntligt förhör.

Anm. Ang. kunskapsfordringar vid sådan förprovning, se art. 47:2, anm.

Kurs I pågår omkring 12 månader och omfattar uppsats- och rapport-skrivning, ekvationslära och geometri. Kursen avslutas med kunskaps-prövning. Kursdeltagare, som härvid underkänts i endast ett ämne, kan medgivas undergå omprövning enligt art. 40.

Anm. Banningjörernas förslag till kursdeltagare inom signal- och telefonfacken skola vara upprättade efter samråd med vederbörande signal- resp. telegrafingenjör.

3. För varje elev, som med godkänt resultat genomgått kurs I eller som styrkt sig äga motsvarande kunskaper, upprättas genom vederbörande sektionsföreståndares försorg — beträffande signal- och telefonfacken efter samråd med signal- resp. telegrafingenjör — en plan för den praktiska utbildningstjänstgöring, som erfordras för att fylla förefintliga luckor i elevens praktiska utbildning. Planen skall underställas distriktschefen för godkännande. Vid planens uppgörande skall iakttagas, att elev före uttagning till reparatörskurs som regel skall hava tjänstgjort inom olika arbetsområden sålunda:

Praktisk
utbildnings-
tjänstgöring.

Ledningsfacket:

Deltagande i ny- eller ombyggnad av högspänningsledning, inkl. stolpsättning	8 mån.
Deltagande i underhållet och om möjligt monteringen av elektrisk utrustning i omformarstation (transformatorstation)	8 »
Deltagande i nyanläggning och underhåll av elektriska kraft- och belysningsanläggningar	12 »
Deltagande i samt tjänstgöring som förman vid revisionsarbeten å elektriska högspänningsledningar	24 »
Tjänstgöring å omformarstation (passningstjänst)	12 »
Tjänstgöring å ledningsmästarexpedition	2 »
Tjänstgöring å banningjörsexpedition samt hos elektroingenjör	1 »

Signalfacket:

Verkstadspraktik (hos enskilt företag, vid yrkesskola eller vid SJ) samt utbildning i för signalreparatör förekommande svetsningsarbeten	24 mån.
Tjänstgöring som biträde hos signalreparatör vid såväl mekaniska som elektriska växel- och signalsäkerhetsanläggningar samt deltagande i montering av dylika (en mekanisk anläggning skall om möjligt monteras självständigt)	35 »
Deltagande i förrådstjänst	1 »
Tjänstgöring å baningenjörsexpedition samt hos signalingenjör	1 »

Anm. Utbildning i svetsning bör som regel hava bibringats vederbörande vid någon av Statens yrkesskolor eller annan därmed jämställd skola med kurser i svetsning.

Telefonfacket:

Deltagande i nyanläggning och underhåll av elektriska kraft- och belysningsanläggningar	12 mån.
Deltagande i telefonledningsbyggnad (luftledningar och kablar)	10 »
Deltagande i montage och underhåll av olika telefonanläggningar	35 »

Anm. För vissa reparatörer ingå här 2 månaders tjänstgöring vid radiotelefonanläggning.

Deltagande i montage och underhåll av elektriska uranläggningar, högtalaranläggningar m. fl. anordningar	2 mån.
Deltagande i förrådstjänst	1 »
Tjänstgöring å baningenjörsexpedition samt hos telegrafingenjör	1 »

Kurs II.

4. För deltagande i kurs II fordras, att vederbörande med godkänt resultat genomgått kurs I eller styrkt sig äga motsvarande kunskaper. Kurs II pågår ca 12 månader och omfattar följande ämnen:

Elektricitetslära	8 brev
Materiallära	3 »
Banlära	2 »
Instruktioner och författningar	3 »

Kursen avslutas med kunskapsprövning i Stockholm, från vilken eleverna erhålla betyg enligt formulär nr 70 M1. Kursdeltagare, som härvid underkänts i endast ett ämne, kan medgivas undergå omprövning enligt art. 40.

Reparatörskurs.

5. Till deltagande i reparatörskurs uttager styrelsen efter ansökan och på förslag av distriktschefen — efter vederbörande sektionsbefäls samt förordsfullmäktiges hörande — ett begränsat antal tjänstemän, som med gott resultat fullbordat kurs I och II samt vid praktisk utbildningstjänstgöring enligt förestående bestämmelser visat fullgod duglighet för reparatörstjänst, eller som på annat sätt styrkt sig äga motsvarande kunskaper och lämplighet.

Anm. 1. Baningenjörernas förslag till deltagare inom signal- och telefonfacken skola vara upprättade efter samråd med vederbörande signal- resp. telegrafingenjör.
Anm. 2. Förslag till deltagare i reparatörskurs skall åtföljas av vederbörandes utbildningsplaner, med påteckning om erhållna vitsord.

Reparatörskurs omfattar dels en för de tre fackavdelningarna gemensam kurs och dels en för vardera facket speciell kurs. Undervisningen lämnas i regel enligt följande läsplaner:

Gemensamma kursen (140 timmar):

Matematik	30 timmar
Tillämpad naturlära	30 »
Elektricitetslära med laborationer	35 »
Ritningsteknik	10 »
Avlönings- och förrådsbestämmelser	15 »
Arbetsledning och arbetsorganisation	10 »
Motordrivna småfordon	5 »
Trafiktjänst	5 »

Specialkurs för ledningsfacket (300 timmar):

Elektromaskinlära	100 timmar
Elektrisk anläggningsteknik	180 »

I ämnet ingå underavdelningarna driftcentraler och ledningsnät ävensom c:a 5 tim. undervisning om växel- och signalsäkerhetsanläggningar.

Expeditions- och förrådstjänst	20 timmar
--------------------------------------	-----------

Härtill kommer c:a 30 timmar för studiebesök.

Specialkurs för signalfacket (265 timmar):

Elektromaskinlära	75 timmar
Växel- och signalsäkerhetsanläggningar	185 »
Lok, lokomotorer och vagnar	5 »

Härtill kommer c:a 30 timmar för studiebesök.

Specialkurs för telefonfacket (370 timmar):

Transmissionsteknik	110 timmar
Stationsteknik	160 »
Radioteknik med bärfrekvensteknik	100 »
Högtalar-, elur-, alarmteknik m. m.	

Härtill kommer c:a 30 timmar för studiebesök.

6. Vid reparatörskursens slut utfärdar kursföreståndaren efter samråd med lärarna betyg enligt formulär nr 70 M2. I följande ämnen anges endast att vederbörande deltagit:

gemensamma kursen: trafiktjänst, motordrivna småfordon;
speciella kursen för signalfacket: lok, lokomotorer och vagnar.

Utöver vad som föreskrivits i art. 39 rörande betyg gäller följande:

För att bli godkänd i kursen fordras lägst betyget 3 i alla ämnen. Elev, som i ämnet ritningsteknik erhållit betyget 2, må dock även förklaras godkänd i kursen.

Kursdeltagare, som underkänts i högst tre ämnen, kan medgivas undergå omprövning enligt art. 40.

Betyg.

Förste reparatörer, ledningsförmän och ledningsmästare.

51: 1. För att kunna ifrågakomma till befordran till förste reparatör, ledningsförmän eller ledningsmästare fordras, att vederbörande med gott resultat fullgjort i art. 50 angiven reparatörsutbildning.

Förare å ackumulatorlok och revisionsvagnar.

52: 1. Då behov föreligger vid ledningsavdelningen att utbilda förare å ackumulatorlok och revisionsvagnar, anmäles detta av föreståndaren för elektrosektionen till distriktschefen, varvid uppgift lämnas på tjänstehavare, som anses böra ifrågakomma till utbildning. Som regel bör endast ordinarie tjänstehavare uttagas.

Villkor för
uttagning till
utbildning.

För att komma i fråga till utbildning skall tjänstehavare vid psykologiskt prov hava erhållit godkänt resultat enligt alternativ II (se art. 11:8) och vid undersökning hos distriktets ögonspecialist visat sig uppfylla de fordringar, som jämlikt str 9 a, § 1:4 gälla för erhållande av bl. a. lokeldarbefattning.

Utbildning.

2. På distriktschefens föranstaltande anordnas för de sålunda uttagna tjänstehavarna en orienterande utbildning om 10 dagar under ledning av ingenjör vid maskinavdelningen. Denna utbildning skall omfatta:

säkerhetsordning, instruktion för växlingstjänsten och tid-	
tabellsväsendet	30 timmar
drifttekniska bestämmelser (str 27 och 254)	10 »
ackumulatorloken och revisionsvagnarnas konstruktion och	
skötsel	10 »
schemaläsning och felsökning	10 »

Utbildningen avslutas med muntligt förhör inför föreståndarna för vederbörande maskinsektion och elektrosektion.

Övnings-
körning.

3. De tjänstehavare, som godkänts i utbildningen, beredas tillfälle till en veckas övningskörning, vilken avslutas med prov inför instruktionsförare. Intyg över fullgjord, godkänd utbildning utfärdas av kursledaren å form. nr 70 Z1.

Kompetens på
grund av
utbildning.

4. Genomgåendet av denna utbildning berättigar endast till förandet av ackumulatorlok och revisionsvagnar under bandisposition och i växlingstjänst.

Fordringar i
kroppsligt
hänseende.

5. Som villkor för att sålunda utbildad förare å ackumulatorlok och revisionsvagn fortsättningsvis skall få användas i berörd tjänst gäller, att han uppfyller de fordringar, som jämlikt str 9 a § 3 gälla för befattningshavare tillhörande grupp I. Han skall likaledes undergå de periodiska undersökningar av syn- och hörselförmågan samt färgsinnet, som äro föreskrivna för nyssnämnda befattningshavare.

Kontorspersonal.

Kontors-
biträde.

53: 1. Kontorsbiträde skall vara kunnigt i maskinskrivning och steno-
grafi samt enklare kontorsarbeten.

Kontorist och
förste kon-
torist vid
kamerala
avdelningen.

2. Kontorist vid kamerala avdelningen skall vara kunnig i maskin-
skrivning.

Före befordran till ordinarie kontorist skall tjänstehavaren under praktisk utbildning i expeditionstjänst under minst 5 år hava inhämtat för sådan tjänst erforderliga kunskaper om gällande bestämmelser på skilda områden, t. ex. beträffande organisation, avlöning, traktamenten och måltidspengar, semester, fribiljetter, tjänstgöringstid, förrådsärenden, hyresverksamhet, bokföring, kontering, skatt vid källan m. m. Kontorist, som handhar förrådsärenden och granskning och kontering av räkningar o. d., bör dessutom besitta viss kännedom rörande användningen av de vanligaste vid banavdelningen förekommande inventarierna och effekterna. Vederbörande sektionsföreståndare eller den han därtill förordnar, skall vid företagen prövning av tjänstehavaren förvissa sig om att nöjaktiga kunskaper inhämtats. Rapport om prövningens omfattning och resultat skall insändas till vederbörande distriktschef.

För att kunna ifrågakomma till befordran till förste kontorist erfordras mera ingående kännedom om gällande bestämmelser ifråga om personal och kamerala ärenden på banavdelningens expeditioner ävensom allsidig praktisk förfarenhet på dessa områden.

3. Kontorist vid tekniska avdelningen skall vara kunnig i enklare ritarbeten samt i mätning och avvägning.

Kontorist och
förste kon-
torist vid
tekniska
avdelningen.

Före befordran till ordinarie kontorist skall tjänstehavaren hava avlagt examen från teknisk skola eller under praktisk utbildning i linje- och expeditionstjänst under minst 5 år hava förvärvat förmåga att utföra bl. a. kurvstakningar, enklare tekniska utredningar, kostnadsförslag o. d., samt inhämtat erforderliga kunskaper om gällande tekniska bestämmelser rörande byggnad och underhåll av bana, husbyggnader m. m. Prövning av befattningshavarens kunskaper skall företagas och rapport därom insändas på samma sätt, som ovan stadgats för kontorist vid kamerala avdelningen.

För att kunna ifrågakomma till befordran till förste kontorist erfordras förmåga att utföra mera kvalificerade arbetsuppgifter samt att äga mera ingående kännedom om för banavdelningens tekniska avdelning gällande bestämmelser.

54—65. (Reservnr.)

Personal vid maskinavdelningen.

Allmänna bestämmelser.

66: 1. Befattningshavare, som tillhör rekryteringspersonalen, skall omedelbart vid anställandet åläggas att inhämta kännedom om de tjänsteföreskrifter, vilka han enligt bil. 1 till detta särtryck skall känna. Föreståndare för lok- eller vagnstation, där befattningshavare tjänstgör, eller annan tjänsteman, som därtill förordnas, skall med den nyanställda genomgå och förklara de tjänsteföreskrifter, vederbörande har att inlära.

Kunskaps-
fordringar
m. m.

Anm. Angående årlig prövning, se art. 34.

2. Första befordran till ordinarie tjänst sker i regel till stationskarl. Från denna befattning äger sedermera befordran rum till maskinbiträde, vagnskötare, reparatör, lokeldare eller befattning i förmansgraderna allt efter behov och vederbörandes vidare utbildning för olika tjänster.

Personal i reparationstjänst.

67: 1. Reparatörs kåren vid maskinavdelningen skall rekryteras antingen genom uttagning av lämpliga befattningshavare bland den redan anställda personalen eller genom nyanställning från privat verksamhet. I allmänhet bör vid varje maskinsektion för utbildning uttagas det antal befattningshavare, som erfordras för nyrekrytering av reparatörs kåren vid sektionen.

Uttagning till
utbildning.

Vid uttagning bland den redan anställda personalen bör om möjligt sådana väljas, som tidigare förvärvat viss för vederbörande fack meriterande verkstadspraktik. Vid lika lämplighet bör den som har längre verkstadspraktik, beräknad enligt normerna i särtryck nr 4, art. 46 mom. 4, i allmänhet uttagas framför den som har kortare verkstadspraktik. Vid lika lämplighet och verkstadspraktik skall tjänstålderstalet vara utslagsgivande. Ingen bör uttagas, som överskridit en levnadsålder av 40 år.

2. För att erhålla befattning i reparationstjänst av lägst reparatörs grad erfordras att hava med nöjaktigt resultat genomgått följande utbildning:

Villkor för
befordran
till lägst
reparatör.

a) 3 års praktisk tjänstgöring i facket vid statens järnvägar efter fyllda 17 år enligt nedanstående plan,

b) av statens järnvägar anordnad korrespondenskurs.

Praktisk
utbildning.

3. Plan för praktisk utbildning i reparatörstjänst.

Tjänsteställe, dit utbildningen förlägges	För reparatörstjänst företrädesvis å			
	elektrolok	ånglok	vagnar	rälsgående motorfordon
1. Station, där reparationer förekomma	3 månaders provtjänstgöring			
2. Större lok- eller vagnstation resp. större driftverkstad, där rep. av räls- gående motorfordon förekomma	3 mån. i stall- reparationslag för ånglok 18 mån. i re- parations- och revisionsarbete å elektrolok, därav minst 6 mån. i driftverkstad	3 mån. i stall- reparationslag för elektrolok 18 mån. i re- parations- och revisionsarbete å ånglok, därav minst 6 mån. i driftverkstad	6 mån. i repara- tionsarbete å gods- vagnar inkl. vagn- syning och broms- provning 15 mån. i repara- tionslag å person- och godsvagnar vid driftverkstad eller annan större repara- tionsplats, därav 1 mån. i Hagalund Ö, Göteborg eller Malmö för utbildning i re- paration av den elekt- riska utrustningen å vagnar	21 mån. repara- tionstjänst
3. Huvudverk- stad	6 månader	6 månader	6 månader	12 månader
4. Större lok- resp. vagn- station eller driftverkstad vid egen sek- tion	6 mån. kom- pletterande ut- bildning i elektro- lokreparationer	6 mån. kom- pletterande ut- bildning i ång- lokreparationer	6 mån. vagnrepa- rationstjänst å egen sektion	

Distriktschefen äger bestämma vid vilka tjänsteställen inom distriktet den under 2 och 4 här ovan angivna utbildningen må äga rum. Det är av vikt att denna utbildning blir så allsidig och grundlig som möjligt.

Utbildning i reparation av den elektriska utrustningen å vagnar bör äga rum i Göteborg och Malmö som regel endast för personal, som är placerad vid dessa stationer.

I de fall, då tjänstehavare före uttagning till utbildning förvärvat för vederbörande fack verkligt kvalificerande praktik, må den i ovanstående plan under 2 angivna utbildningen reduceras med hänsyn härtill, dock icke med mer än hälften av det antal månader, som anges i planen. Huvudverkstadsutbildningen får däremot ej reduceras annat än för motorfordonsreparatörer, för vilka i undantagsfall, då mångårig praktik inom facket tidigare förvärvats, reduktion av utbildningstiden vid huvudverkstad ned till 6 månader får ske.

Genom maskiningenjörens försorg skola upprättas kort enligt form. I nr 502 X över berörda befattningshavare, varvid de på formuläret tryckta anvisningarna skola följas. Uppgifterna på korten skola kompletteras två gånger årligen, nämligen under februari och augusti månader.

Anm. Uppgifterna på korten erfordras för bestämmande dels av turordningen mellan de befattningshavare, som den 1/1 1939 hade fullgjort tre års kvalificerad utbildning, dels för bestämmandet av den tidpunkt, då de övriga befattningshavarna, som i tjänstaldershänseende skola grupperas efter tjänstålderstalet, förvärvat tre års kvalificerad utbildning. Korten böra dock kompletteras efter angivna tidpunkt även för de sistnämnda befattningshavarna, eftersom härigenom erhålles en värdefull uppgift om deras resp. fackutbildning.

Under utbildningen vid huvudverkstad skola praktikanterna aktivt deltaga i arbetet men i allmänhet ej ingå i ackord. Vederbörande verkstadsmästare skall tillse, att praktikant får en så allsidig utbildning som möjligt inom respektive arbetslag, och bör den närmaste handledningen av praktikanten i regel anföras åt lagbasen.

Särskild plan för utbildningen vid huvudverkstad finnes intagen som bilaga 4 till detta särtryck.

Anm. För specialister såsom elektriker, målare, snickare, smeder, svetsare, svarvare, tapetserare, vilka som regel rekryteras från privata verkstäder eller, om detta icke låter sig göra, från huvudverkstäderna, gälla ej förestående utbildningsplaner. I allmänhet anses de ej behöva särskild utbildning för sitt arbete vid SJ. I den mån sådan erfordras, såsom t. ex. för pannplåtslagare och tapetserare samt elektriker, äger distriktschefen bestämma i fråga om den utbildning, som i det resp. fallet med hänsyn till föregående utbildning skall ifrågakomma.

4. I mom. 2 b) omnämnd korrespondenskurs genomgås jämsides med den praktiska utbildningen. Dylig kurs anordnas genom styrelsens försorg.

Teoretisk undervisning.

Efter avslutad korrespondenskurs skall personalen vid muntlig prövning, som ledes av därtill särskilt förordnad ingenjör, visa sig äga nöjaktiga insikter i de stycken, kursen omfattat.

5. Tjänstehavare, som med godkänt resultat genomgått nämnd prövning, skall däröver erhålla intyg enligt form. nr 70 Z1, vilket utfärdas av förhållsförordnaren.

Intyg.

1. Prövningsresultaten skola antecknas i vederbörandes personalakter.

6. För att erhålla befordran till maskinbiträde i reparationstjänst vid smalspåriga bandelar skall tjänstehavare ha förvärvat minst 3 års kvalificerad praktik inom ifrågavarande fack.

Villkor för befordran till maskinbiträde.

7. Innan tjänstehavare tillåtes svetsa dels kärl, avsedda att användas under tryck, dels dragstänger eller annan materiel, varav trafik-säkerheten beror, skall han hava erhållit härför nödig utbildning samt avlagt av Riksförsäkringsanstalten föreskrivet svetsningsprov. Dyligt prov skall utföras på så sätt, att svetsaren på sin arbetsplats var sjätte månad får utföra en provsvetsning i 12 mm tjock plåt och dels en provsvetsning i rundjärn av den diameter, som motsvarar diametern hos en dragstång. För utförande av dragprov skola gassvetsade provstycken insändas till Svenska AB Gasaccumulator, Stockholm-Lidingö, och elektriskt svetsade provstycken till huvudverkstaden i Örebro. Om svetsare underkänts vid periodiskt svetsningsprov, må han beredas tillfälle att avlägga nytt prov, dock tidigast efter en månad.

Svetsning av dragstänger m. m. samt kärl under tryck.

Vagnsynare och vagnskötare.

68: 1. För att få tjänstgöra som *vagnsynare* bör tjänstehavare nöjaktigt hava genomgått följande utbildning på för sådant ändamål lämplig större station:

Vagnsynare.

a) tjänstgöring som elev 2 à 3 veckor under ledning av erfaren vagnsynare. Under denna tid skall det åligga eleven att noggrant sätta

sig in i de delar av str 254, som beröra vagnsynartjänsten vid stationen ifråga, och i synnerhet avd. Bt och Sv av nämnda särtryck, ävensom i str 123 (vid smalspåriga bandelar str 123 s) i dess helhet. Vid lämplig tidpunkt under denna tid skall teoretisk undervisning meddelas av ingenjör på sektionen eller av instruktör för vagntjänsten. Den teoretiska undervisningen skall omfatta inalles omkring 15 timmar, lämpligen fördelade med 1 à 2 timmar per dag;

b) tjänstgöring i vagnreparatörslag under 2 veckor.

2. Efter utbildningstidens slut anordnas förhör med eleven inför av maskinsektionsföreståndaren utsedd tjänsteman. Tjänstehavare, som med godkänt resultat genomgått nämnda prövning, skall däröver erhålla intyg enligt form. nr 70 Z1, vilket utfärdas av förhørsförrättaren.

Vagnskötare.

3. För att erhålla befattning som *vagnskötare* skall tjänstehavare med godkänt resultat hava genomgått av styrelsen anordnad vagnpersonalkurs — i regel gemensam för samtliga distrikt — med i det följande angiven omfattning.

Tillträde till kursen kan vinnas av för tjänsten ifråga lämplig befattningshavare, som minst 5 år tjänstgjort i vagntjänst. Utbildningskursen, som ledes av därtill av styrelsen utsedd ingenjör, omfattar 130 timmar, fördelade enligt följande plan:

Säkerhetsordning i de delar, som under rubriken »kunskapsfordringar» äro föreskrivna för vagnskörtartjänst samt vagntjänst å bangård, 15 timmar.

Vagnlära. Allmänna instruktioner angående vagnarnas konstruktion och skötsel, drifttekniska bestämmelser och övriga instruktioner angående vagntjänsten, 105 timmar.

Instruktioner för stations- och tåg-tjänsten (förhållande till allmänheten, konduktörsinstruktion, tågföringsföreskrifter, hjälpberedskap m. m.), 10 timmar.

Efter avslutad utbildning utfärdas av kursledaren intyg enligt form. nr 70 P.

Redogörelse över kursens resultat skall av kursledaren lämnas till styrelsen samt till varje maskinsektion, från vilken kursdeltagare finnes. Å sistnämnda tjänsteställe antecknas resultaten i vederbörandes personalakter.

Lokpersonal.

Allmän
teoretisk och
praktisk
utbildning.

69: 1. För att få tjänstgöra såsom lokbiträde eller lokförare skall tjänstehavare hava genomgått godkänd utbildning enligt mom. 2 resp. mom. 3 här nedan och vid psykologiskt prov hava erhållit godkänt resultat enligt alternativ II (se art. 11:8).

Anm. 1. Tjänstehavare, som uttages till utbildning i loktjänst, skall om möjligt hava förvärvat sex månaders verkstadspraktik inom mekaniska eller elektriska facket — i eller utom SJ tjänst — och skall med godkänt resultat hava genomgått förprövning i rättskrivning och räkning, jfr art. 9:3.

Anm. 2. Beträffande vissa undantag från förestående bestämmelse ävensom beträffande teoretisk utbildning av med enskilda järnvägar övertagen personal, se bil. 2 och 3 samt art. 9:3, anm. 1.

Lokbiträde.

2. Utbildningen för tjänst som biträde på elektrolok eller ånglok omfattar en efter distriktschefens anvisning på viss maskinsektion anordnad kurs, uppdelad på en teoretisk del och en praktisk del.

Den *teoretiska delen*, som jämnt fördelas på de 18 resp. 14 första arbetsdagarna, omfattar följande ämnen.

Ä m n e s g r u p p	Personal vid normal- spårslinjer	Personal vid smal- spårslinjer
Tidtabellskunskap och säkerhetsföreskrifter.....	30 tim.	20 tim.
Instruktioner beträffande loks skötsel.....	15 "	15 "
Tjänstgöringsföreskrifter: särtryck nr 27 och 254 Bt, Sl och V samt föreskrifter betr. tågchefhavarens åliggande på tåg utan konduktörspersonal m. m.	15 "	10 "
Bestämmelser rörande övertidsersättning, milpenningar, rese- och traktamentsersättning m. m. samt handled- ning i sättet för ifyllande av fastställda formulär för beräkning av dylika förmåner	5 "	5 "
Sammanlagt	65 tim.	50 tim.

Den *praktiska delen* uppdelas så, att jämsides med den teoretiska undervisningen meddelas praktiska instruktioner beträffande loks smörjning, klargöring och avsyning, vagnars bromsprovning och avsyning m. m. samt att efter den teoretiska kursens slut en vecka disponeras för elevåkning i biträdesturer.

Den teoretiska delen ledes av därtill av distriktschefen särskilt förordnad ingenjör och den praktiska av instruktionsföreläsare.

Efter avslutad utbildning utfärdas av kursledaren intyg enligt form. nr 70 Z1. Examensresultaten skola antecknas i vederbörandes personalakter.

Ordinarie stationskarl, som godkänts, må kunna erhålla befordran till maskinbiträde i åkande tjänst på elektrolok tidigast efter ett års biträdestjänst.

3. Utbildning för befordran till ordinarie lokeldare och lokförare vid normalspåriga linjer sker för både elektrisk drift och ångdrift samt vid smalspåriga linjer enbart för ångdrift.

Lokeldare
och lokförare.

Tjänstehavare, som uttages för denna utbildning till lokeldare och lokförare, skall hava genomgått godkänd lokbiträdesutbildning enligt mom. 2 härovan och skall därjämte fullgöra verkstadspraktik i följande omfattning:

i fråga om både elektrisk drift och ångdrift:

13 veckor = 78 effektiva tjänstedagar i huvudverkstad,

22 veckor = 132 effektiva tjänstedagar i driftverkstad eller stallreparationslag;

i fråga om enbart ångdrift:

7 veckor = 42 effektiva tjänstedagar i huvudverkstad,

22 veckor = 132 effektiva tjänstedagar i driftverkstad eller stallreparationslag.

För tjänstehavare, som utom verket förvärvat kvalificerad verkstadspraktik, kunna ovan angivna tider i driftverkstad reduceras med högst 13 veckor. Utbildningen vid huvudverkstad är obligatorisk för alla.

Utbildningen vid huvudverkstad fördelas på följande sätt:

i ångloksverkstad, 7 veckor:

1 vecka demontering av lok,

3 veckor armaturarbete samt pannarbete (inkl. överhettare) och

3 " uppmontering av lok samt revision av bromsapparater;

i elektroloksverkstad, 6 veckor:

1 vecka revision av strömvtagare och reläer,

1 " " " huvudmotorer,

2 veckor demontering av lok och

2 " montering av lok.

Under utbildningen vid ångloksverkstad skall envar lokrekryt vid lämpligt tillfälle vara med om att fullständigt demontera ett lok. Tiden i pannplåtslageri bör omfatta högst sex dagar och skall huvudsakligen utgöras av instruktion. Denna tid bör så förläggas, att lokrekryterna få tillfälle att studera en lokpannas byggnad och konstruktion och få vara med om bl. a. tubpressning och stagbultsnitning.

Under utbildningen vid huvudverkstad anslås sammanlagt 50 timmar till teoretisk undervisning under ledning av särskilt utsedda handledare. Denna undervisning bör företrädesvis ske i form av demonstrationer med muntliga förklaringar och äga rum på de platser, där resp. objekt äro under arbete eller eljest äro tillgängliga. I första hand böra härvid sådana detaljer genomgås, vilka normalt icke äro åtkomliga för studium. Undervisningen bör ordnas enligt följande plan:

Vid ångloksverkstad.

Ångpannor med tillbehör, 5 timmar.

Demonstration av ångpannans olika delar, eldstadens stagning, tuber, överhettare, skorsten och bläster, säkerhetsventiler och deras inställning, injektorer samt olika typer av regulatorer.

Bromsanordningar, 10 timmar.

På loken genomgås ångbromsen samt tryckluftbromsens anordning och funktion, varvid vikt lägges vid de olika apparaternas montage, rörledningarnas dragning, befintliga kikars och ventilers placering och ändamål. Vidare genomgås bromsrörelsens anordning på de vanligare loktyperna. Luftpump med pumpreglerare, förarventiler, bromscylinrar, regleringsventiler samt bromsregulatorer demonstreras och funktionssättet genomgås i stora drag.

På vagnar demonstreras olika slag av bromsar och regleringsventiler, så att vederbörande erhålla god kännedom om resp. apparaters utseende och benämning. Av stor betydelse är att eleverna noggrant lära känna förekommande omställningshandtags olika lägen.

Ånglokets maskineri samt ångvärmeledning och belysningsanordningar på vagnar, 15 timmar.

Följande delar av ångloken genomgås: axlar och hjul, ramverk, stöt- och draginrättning, fjäderanordningar, boggier, cylindrar och slider med tillhörande säkerhets- och luftvägsventiler, revstakar och koppelstänger, olika typer av slidstyrningar (obs.! ej teorin för slidrörelsen), lokbelysning samt apparater på loken för ångvärmeledning. Olika smörjningsanordningar och lagerkonstruktioner studeras ingående.

På vagnar demonstreras olika belysningssystem samt ångvärmeledning.

Vid de huvudverkstäder, där vagnverkstad saknas, beräknas erforderliga demonstrationsobjekt kunna erhållas genom på platsen befintlig driftverkstad för vagnar eller på bangårdar befintliga vagnar.

[Vid elektroloksverkstad.

Schemaläsning m. m. rörande elektrolok, 15 timmar.

D-lokets schema genomgås.

Olika elektriska apparater, motorer och transformatorer demonstreras.

Elektrolokens mekaniska detaljer samt elektrisk värmeledning på vagnar, 5 timmar.

Följande delar av elektroloken genomgås: blindaxlar, fjädrande drev samt om möjligt kraftöverföringen på lok med hållaxlar samt kompressorer och tryckluftutrustning. Bromsanordningar demonstreras endast i den mån de skilja sig från motsvarande anordningar på ångloken. Olika lagerkonstruktioner och smörjningsanordningar studeras ingående.

På vagnar demonstreras den elektriska värmeledningen. Härvid skall noggrann instruktion ske beträffande utbyte av värmesäkring.

Lokrekryterna äro skyldiga att genom självstudier på fritid förbereda sig för nedan angiven teoretisk kurs. De skola därför av handledarna tilldelas läxor, som de på viss angiven tid skola inlära. Dessa läxor böra anpassas så och omfatta sådana detaljer av loket, som åskädligt kunna studeras i det verkstadsarbete, lokrekryterna vid tillfället ifråga fullgöra. Det är dock ej avsett, att den teoretiska undervisningen vid huvudverkstad skall ersätta undervisningen i ämnet maskinlära i den kommande kursen men väl förbereda densamma.

Utbildningen vid huvudverkstad skall avslutas med en tentamen, verkställd av handledaren inför av verkstadsföreståndaren utsedd ingenjör. I de fall, då elev icke anses hava i tillbörlig grad tillgodogjort sig utbildningen, bör utbildningstiden utsträckas högst en månad och den underkände medgivas en omtentamen.

Efter avslutad utbildning utfärdar verkstadsföreståndaren betyg rörande utbildningen enligt form. nr 70 R i i två exemplar, varav ett (originalexemplaret) tillställs vederbörande tjänstehavare och ett (kopian) sändes till berörd maskiningenjörsexpedition. Har tjänstehavare icke godkänts vid i nästföregående stycke nämnd tentamen, skall maskiningenjören därom göra anmälan till distriktschefen, som bestämmer om den underkändes eventuella avkoppling från loktjänst.

Tjänstehavare, som tillfredsställande genomgått denna utbildning, och under tre år fullgjort åkande tjänst, varav åtminstone 6 månader i ångloktjänst, beordras i sinom tid att deltaga i en teoretisk kurs, som anordnas genom styrelsens försorg enligt följande plan.

Anm. I de fall, då den åkande tjänsten icke fullgöres i en följd utan i kortare perioder eller under ströddagar, skall antalet effektiva dagar i den åkande tjänsten utgöra minst 900.

Ä m n e s g r u p p	Personal vid normal- spårslinjer, elektrisk drift och ångdrift	Personal vid smalspårs- linjer, enbart ångdrift
1. Svenska språket, huvudsakligen övning i rapport-skrivning och muntliga redogörelser samt uppsätt-ning av tjänsteskrivelser	10 tim. 40 "	10 tim. 30 "
2. Säkerhetsföreskrifter		
3. Loklära och drifttekniska bestämmelser. För per-sonal vid normalspårslinjer dessutom elektricitets-lära, elektroloken konstruktion samt schemaläs-ning och felsökning på elektrolok	150 "	85 "
Sammanlagt	200 tim.	125 tim.

I ämnesgrupp 1 användas endast betygsgraderna *godkänd* och *underkänd*, i övriga ämnesgrupper *mycket god*, *godkänd* och *underkänd*. För att erhålla slutbetyget *godkänd* erfordras lägst denna betygsgrad i samtliga ämnesgrupper. För slutbetyget *mycket god* erfordras denna betygsgrad i såväl ämnesgrupp 2 som 3.

Deltagare, som icke godkänts i ämnesgrupp 3, får icke genomgå omprövning och må ej heller vinna befordran till lokeldarbefattning.

Redogörelse över utbildningens resultat skall insändas till drifttjänst-byrån. Intyg om godkänd utbildning utfärdas enligt bl nr 70 R.

För att vinna befordran till befattning såsom *lokeldare* resp. *maskin-biträde i åkande tjänst vid smalspårslinjer* erfordras dessutom att under minst sex och ett halvt år hava tillhört lokrekryteringspersonalen. Ut-gångspunkten för beräkningen skall därvid *i regel* vara den dag, då vederbörande lokrekryt godkänts i teoretisk biträdeskurs för tjänstgör-ing på lok. I de undantagsfall, då lokrekryt efter verkställda förhör (bl. a. i säkerhetsordningen) fullgjort lokbiträdestjänst *före* nämnda dag, skall emellertid som utgångsdatum i stället tagas den dag, då vederbörande *självständigt* fått fullgöra dylik tjänst (lokeldardatum).

Efter särskild av sektionsföreståndaren verkställd prövning må i ovannämnda sex och ett halvt års kvalifikationstid inräknas sådan *före* utgångsdatum infallande tid, dock högst ett halvt år, då tjänste-havaren fullgjort sådant arbete inom maskinavdelningen eller vid huvud-verkstäderna, som anses av värde för tjänsten som lokman. Detta meddelas vederbörande redan vid det tillfälle, då vederbörande uttages till lokrekryteringspersonal.

Som *övergångsbestämmelse* skall gälla, att de lokrekryter, vilkas ut-gångsdatum beräknats infalla senast den 30 september 1947, må äga att tillgodoräkna — i stället för i föregående stycke medgivna 6 må-naders tjänstgöring vid maskinavdelningen eller huvudverkstäderna — den effektiva tjänstetid vid *verket* (fridagar och semester därvid inräk-nade), som efter fyllda 17 år fullgjorts före utgångsdatum, dock högst 12 månader.

Anm. Då det är önskligt, att ett enhetligt förfarande tillämpas på samtliga distrikt, meddelas här nedan vissa allmänna direktiv för i föregående stycken nämnt tillgodoräknande. I klarläggande syfte användas härvid begreppen

»utgångsdatum» = den dag, då vederbörande antingen med godkänt resultat genomgått teoretisk biträdeskurs, eller ock den dag, från vilken han dessförinnan självständigt fått tjänstgöra som biträde i åkande tjänst, samt

»reglerat utgångsdatum» = den tidpunkt, infallande högst 6 månader (enligt övergångsbestämmelserna högst 12 mån.) före utgångsdatum, från vilken vederbörande får räkna för lokeldarbefordran kvalificerande tid ($6\frac{1}{2}$ år).

1) Reglerat utgångsdatum får ej infalla före det vederbörande fyllt 17 år.

2) Reglerat utgångsdatum får ej infalla före verkligt eller beräknat *anställningsdatum* vid statens järnvägar eller vid övertagen enskild järnväg.

3) För det reglerade utgångsdatumets beräkning bör tiden, då vederbörande *före* utgångsdatum genomgått maskinbiträdeskurs och åkt e-l-v, tillgodoräknas. Förutom tjänst i driftverkstad och sådan vagntjänst, som fullgjorts i bromsprovar- och vagnsynarlag, tillgodoräknas även sådan statitjänst, som innefattar lokskötsel, samt eventuell tjänstgöring som vedlämpare å lok. Vedkapning får däremot icke tillgodoräknas.

4) Det reglerade utgångsdatumet ändras icke därför att vederbörande *efter* utgångsdatum kan hava beordrats fullgöra annan tjänst eller av ett eller annat skäl ej varit i tjänst, t. ex. på grund av militärtjänst eller styrk- sjukdom. Sjukledighet, infallande *före* utgångsdatum, kan däremot ej tillgodoräknas. När olycksfall i arbete eller liknande ömmande omständigheter föreligga, kan emellertid enligt nedan under a) och b) angivna betingelser sådan tid få inräknas i den föreskrivna kvalifikations-tiden. Befordran till lokeldare resp. maskinbiträde i åkande tjänst vid smalspårslinje får dock under inga förhållanden äga rum, förrän föreskriven praktik helt fullgjorts.

Vid bedömande av förestående skall generellt gälla:

a) De lokrekryter, som innefattas i ovanstående övergångsbestämmelse, må, för uppnående av medgiven reglering av kvalifikationstiden intill 12 månader, jämväl få tillgodoräkna eventuell bortovarotid för olycksfall i arbete, som infallit under den tid av anställningen vid SJ (efter fyllda 17 år), som föregått vederbörandes utgångsdatum.

b) För sådan lokrekryt däremot, vilkens utgångsdatum beräknas infalla tidigast den 1 oktober 1947, skall eventuell ansökan om tillgodoräknande av bortovarotid för olycksfall i arbete tjänstevägen insändas till vederbörande distriktschef, varvid av sektionsföreståndaren skall uppgivas, dels huruvida olycksfallet inträffat under sådan tjänstgöring, som får inräknas i tiden för fastställande av reglerat utgångsdatum, dels huruvida vederbörande, därest olycksfallet ej inträffat, kan antagas hava fått fullgöra dylik tjänst under hela eller endast viss del av den av olycksfallet förorsakade ledigheten.

Vidare bör samtidigt uppgivas, om den skadade, därigenom att han får tillgodoräkna sjukledigheten för olycksfall i arbete, skulle erhålla fördelaktigare reglerat utgångsdatum än en i tjänsten jämnårig eller äldre lokrekryt.

Med ledning av dessa uppgifter beslutar distriktschefen, om tiden i fråga bör få inräknas i den fastställda kvalifikationstiden. Endast tveksamma fall vidaresändas till styrelsen. Det bör observeras, att det under b) endast är fråga om den tid intill 6 mån., varmed »utgångsdatum» får regleras.

För att få tjänstgöra som förare på lok i tågtjänst erfordras dessutom att ha övningskört under instruktionsförares ledning och därvid ha inhämtat kompetens att på egen hand framföra tåg av olika slag. När det är fråga om tjänstgöring på elektrolok, skall denna utbildning även omfatta övning i att uppsöka och lokalisera i elektrolokens strömkretsar uppkomna fel, varjämte utbildningen skall avslutas med prov inför vederbörande maskinsektionsföreståndare eller av denne utsedd ingenjör.

Intyg om godkänd provtjänstgöring som lokförare utfärdas enligt bl nr 70 S av provningsförrättaren.

För att vinna befordran till befattning såsom *lokförare* erfordras att ha varit ordinarie lokeldare eller motorvagnsförare i minst 2 år.

Anm. Med enskild järnväg övertagen lokman, som vid övertagandet i statens järnvägars tjänst placerats å ordinarie lokeldarbefattning och före övertagandet haft varaktig tjänst som t. f. lokförare, må kunna vinna befordran till lokförare utan att hava avlagt prov för instruktionsföreläsare.

4. Intyg, utfärdat för tjänstehavare, som genomgått utbildning för smalspårspersonal, skall utvisa, att vederbörande genomgått utbildning och godkänts endast för tjänst vid smalspåriga linjer.

5. Motorvagnsförare skall rekryteras från lokeldarkåren. Den, som erhåller befattning som motorvagnsförare, skall ej, så länge tjänstgöring såsom motorvagnsförare kan beredas honom, ifrågakomma till lokförarvikariat utan skall kvarstå i sin tjänst, tills han befordras till lokförare.

Motorvagns-
förare.

Förmän och mästare.

70: 1. För att erhålla befattning som förman eller mästare skall tjänstehavare enligt distriktsbefälets beprövande äga goda befälssegenskaper och vara lämplig för sådan befattning.

Stallförman.

2. Tjänstehavare, som befordras till tjänst som stallförman, skall vara väl förtrogen med inom staltjänsten förekommande arbeten av olika slag. Genom sektionsbefälets försorg skall han instrueras beträffande lokstationens maskinella anläggningar, deras verkningssätt och skötsel. Där så erfordras, skall han känna till gällande turlistor för lok och lokpersonal.

Dessutom skall han äga kännedom om förrädsrekvisitioners utfärdande och kontering, förande av dagsverksjournaler, upprättande av turlistor samt användning av blanketter och särtryck m. m.

3. För att erhålla befattning som vagnförman skall tjänstehavare med godkänt resultat hava genomgått utbildningskurs för vagnpersonal enligt art. 68: 3 i vad avser säkerhetsordning (vid smalspåriga bandelar säkerhetsreglementet) och vagnlära samt därjämte genom maskinsektionsbefälets försorg hava bibringats erforderliga insikter i expeditionsgöromål, såsom utfärdande och kontering av förrädsrekvisitioner, förande av dagsverksjournaler, upprättande av turlistor samt användning av blanketter och särtryck m. m.

Vagnförman.

Anm. Vid uttagning till vagnförmansutbildning, tilldelande av vikariat eller befordran till vagnförman bör, vid i övrigt lika kvalifikationer, anställningstiden i vagntjänst vara utslagsgivande. När det gäller vikariat eller befordran, skall dock i första hand tagas hänsyn till genomgången godkänd vagnförmansutbildning. Först vid lika meriter enligt ovannämnda grunder tvenne tjänstehavare emellan, bör tjänst-åldern tillmätas betydelse.

4. Verkstadsförman och verkstadsmästare i linjetjänst skall äga reparatörsutbildning och vara väl förtrogen med inom verkstadstjänsten förekommande arbeten av olika slag. Vederbörande skall därjämte genom maskinsektionsbefälets försorg hava bibringats erforderliga insikter i: gällande personalbestämmelser i vad avser dem underställd personal samt uppgörande av turlistor och semesterplaner; föreskrifter beträffande den rullande materielens underhåll i erforderlig omfattning;

Verkstads-
förman.
Verkstads-
mästare.

expeditionsgöromål, såsom förande av den rullande materielens revisionsböcker, utfärdande och kontering av förrädsrekvisitioner, förande av dagsverksjournaler och övriga tiduppgifter, uppsättning av förekommande rapporter m. m.

Före befordran till verkstadsförman skall vederbörande vid anställt förhör visa sig äga tillfredsställande kännedom inom nämnda områden.

5. Vagnmästare skall äga vagnförmansutbildning och därjämte genom maskinsektionsbefälets försorg hava bibringats erforderliga insikter i: gällande personalbestämmelser i vad avser underställd personal samt uppgörande av turlistor och semesterplaner m. m.;

Vagnmästare.

expeditionsgöromål, såsom utfärdande och kontering av förrädsrekvisitioner, förande av dagsverksjournaler och övriga tiduppgifter, upprättande av rapporter över missöden och olycksfall i tjänst, ävensom användning av olika formulär och särtryck;

föreskrifter rörande hjälpberedskap och mobiliseringsförråd.

6. Lokmästare, vilken i regel bör rekryteras från lokförarkåren, skall äga god kännedom om den stationära personalens tjänsteåligganden och därjämte genom maskinsektionsbefälets försorg hava bibringats erforderliga insikter i:

Lokmästare.

gällande personalbestämmelser i vad avser underställd personal samt uppgörande av turlistor och semesterplaner för såväl stationär som åkande personal;

expeditionsgöromål, såsom utfärdande och kontering av förrädsrekvisitioner, förande av dagsverksjournaler och övriga tiduppgifter, upprättande av tjänsterapporter samt rapporter över missöden och olycksfall ävensom användning av olika särtryck och formulär;

föreskrifter rörande hjälpberedskap och mobiliseringsförråd;

föreskrifter för den dragande materielens underhåll samt förande av därtill hörande journaler ävensom beträffande löpande vagnunderhåll.

Kontorspersonal.

71: 1. Kontorsbiträde skall vara kunnigt i maskinskrivning och steno-grafi samt enklare kontorsarbeten.

Kontors-
biträde.

2. Kontorist skall vara kunnigt i maskinskrivning.

Kontorist och
förste
kontorist.

Före befordran till ordinarie kontorist skall tjänstehavaren under praktisk utbildning i expeditionstjänst under minst 5 år hava inhämtat för sådan tjänst erforderliga kunskaper om gällande bestämmelser på skilda områden, t. ex. beträffande organisation, tjänstgöringstid, turlistor, semester, fribiljetter, avlöning, traktamenten, milpenningar, kontering m. m. Vederbörande sektionsföreståndare eller den, han därtill

förordnar, skall vid företagen prövning av tjänstehavaren förvissa sig om att nöjaktiga kunskaper inhämtats. Rapport om prövningens omfattning och resultat skall insändas till vederbörande distriktschef.

För att kunna ifrågakomma till befordran till förste kontorist erfordras mera ingående kännedom om gällande bestämmelser ifråga om personal och kamerala arbeten å maskinavdelningens expeditioner ävensom allsidig praktisk förfarenhet på dessa områden.

72—75. (Reservnr.)

Personal vid trafikavdelningen.

Stationskarlsaspirant och e. o. stationskarl.

Personal, som
skall deltaga i
utbildningen.

76: 1. Stationskarlsaspiranter och i rekryteringssyfte antagna tillfälliga arbetstagare skola dels bibringas teoretiska kunskaper och dels fullgöra praktisk tjänstgöring efter i huvudsak nedan angivna riktlinjer.

Som villkor för rekrytats deltagande i den i mom. 3 nämnda teoretiska aspirantkursen skall gälla, att han godkänts vid psykologiska prov och med godkänt resultat undersökts av järnvägens undersökningsläkare.

Kunskaper i
järnvägs-
geografi.

2. Omedelbart vid anställandet skall varje tjänstehavare anbefallas att snarast möjligt lära sig läget av järnvägslinjer och stationer och erhålla anvisning, hur detta lämpligen bör ske. I första hand inläras stationerna vid egen och angränsande trafiksektioner. Stationsföreståndaren eller tjänsteman, som han utsett i sitt ställe, skall genom varje vecka framställda frågor förvissa sig om, att inlärandet fortskrider så snabbt, att den nyanställda efter tre månader har en tillfredsställande kännedom om järnvägsstationerna inom landet.

Teoretisk
utbildning.

3. Den teoretiska undervisningen i s. k. aspirantkurs skall omfatta cirka 90 timmar, koncentrerade till en tid av omkring 20 dagar. Kursen bör förläggas till någon eller några större stationer, som bestämmas av trafikinspektör. Undervisningen bör ledas av särskilda, av trafikinspektörerna därtill förordnade tjänstemän, vilka också skola fungera som examinatorer såväl i aspirantkurserna som då det gäller att uttröna sådan tjänstehavares kunskaper, som skall antagas till extra ordinarie eller ordinarie tjänsteman. Eleverna i aspirantkurserna skola, så länge den teoretiska utbildningen pågår, i största möjliga utsträckning vara befriade från stationstjänst under läsdagarna och, om så är möjligt, även under sön- och helgdagar.

Anm. Hinder möter icke att, där så befinnes vara lämpligt, en gemensam undervisningsledare utses för två eller flera trafiksektioner.

Undervisning meddelas i nedan angivna tjänsteföreskrifter m. m.

Organisation m. m., 4 timmar.

Statens järnvägars organisation (i korthet); stationsarbetets organisation och planläggning (turlistor, arbetsordning, planer för ordergivning m. m.); de viktigaste föreskrifterna i särtryck nr 140 (allmän tjänsteordning och disciplinstadga); förhållande till allmänheten.

Säkerhetstjänst, växlingstjänst, 25 timmar.

Säkerhetsordningen enligt i särtrycket intagen uppgift å kunskapsfordringar för ställverks- och signalvaktstjänst, växlingstjänst och bromsartjänst; vid smalspåriga bandelar säkerhetsreglementet i erforderliga delar enligt kursledarens anvisningar;

särtryck nr 199 (instruktion för vägvakter) jämte bil. A till särtryck nr 14 och 15 (föreskrifter för tillsyn och vård av automatiska säkerhetsanordningar vid vägkorsning);
 demonstration av säkerhetsanordningarna på platsen;
 allmänna bestämmelser i tidtabellsboken, vagnvikts- och bromstabeller, läsning av tjänstetidtabeller, grafisk tidtabell och för allmänheten avsedda tidtabellspublikationer;
 instruktion för växlingstjänsten (vxi), varvid särskilt §§ 17—22 genomgås;
 viktigare loktyper;
 viktigare litterabeteckningar för person- och godsvagnar (enligt separattryck ur särtryck nr 77 och publikationen »SJ godsvagnar»);
 vissa märken å statens järnvägars godsvagnar (se publikationen »SJ godsvagnar» samt särtryck nr 254, avd. Bt);
 särtryck nr 123 (tjänstgöringsföreskrifter för vagnpersonal).

Transporttjänst, 26 timmar.

Särtryck nr 240 (persontransportföreskrifter), art. 1 126, 318—447, viktigare bestämmelser om förekommande biljettslag, olika biljetters giltighet m. m. samt om inskrivet re-gods;
 särtryck nr 141 a (godstransportföreskrifter del I), viktigare bestämmelser om inlämning, transport och utlämning av gods (finnes i sammandrag i »fortaxa», särtryck nr 141 h);
 godstransportföreskrifternas del II—V och anvisningarna för desamma ävensom transportplaner för re-gods. (Tågs transportuppgifter vid viss station skola kunna utläsas);
 effektförvaring och godsregleringsföreskrifter i den utsträckning ytterpersonalen behöver äga kännedom om dessa bestämmelser.

Anm. I samband med undervisningen i detta ämne är det angeläget, att den nyanställda jämväl erhåller undervisning om behandlingen av gods i magasin och om sättet för stuvning av styckegodsvagnar.

Järnvägsgeografi, 25 timmar.

Statens järnvägars stationer inläras i geografisk följd, varvid SJ undervisningskarta, form. nr 301 D, följes för att inpränta stationernas lägen. Beträffande främmande distrikt är tillräckligt att kunna för viss station angiva, mellan vilka grenstationer densamma är belägen. Grenstationerna inläras med hjälp av kartan så, att de kunna utpekas på blindkarta (form. nr 301 B).

Drifttekniska bestämmelser, 7 timmar.

Särtryck nr 254, avdelningarna *tryckluftbroms*, *tåguppvärmning*, *tågbelysning*.

Efter praktisk demonstration anmodas deltagarna i utbildningen att studera särtrycket i tillämpliga delar, varefter ånyo följer praktisk demonstration och examinering.

Högspänningsledningar, 3 timmar (endast å elektrifierad bandel).

Studium av särtrycken nr 242 och 242 a (vid malmbanan 116 och 116 a), varefter följer instruktion av instruktör, som utses av elektroingenjören.

4. Omedelbart efter och i varje fall inom en månad efter genomgången teoretisk undervisning skall aspirant påbörja praktisk tjänstgöring, vilken bör pågå i följd. Den skall fullgöras å lämpliga stationer i minst följande utsträckning:

Praktisk
tjänstgöring.

godsmagasins- och kajtjänst	5 dagar,
resgodsmagasinstjänst	5 » ,
teknisk vagntjänst	2 » ,
signal- och ställverkstjänst	5 » ,
växlingstjänst	13 » .

Vissa härtill lämpliga och inom resp. tjänstegrenar rutinerade tjänstemän skola utses att under denna praktiska utbildning vara handledare. I växlingstjänst bör en och samma handledare samtidigt handhava utbildningen för endast en eller undantagsvis två aspiranter. En aspirants utbildning inom viss tjänstegren bör om möjligt fullgöras under en och samma handledare. Denne skall lämna aspiranten anvisningar om arbetets praktiska utförande, påvisa de arbetsmetoder, som äro ägnade att skydda personalens säkerhet till liv och lem och att förekomma skadegörelse på gods och materiel, samt tillse, att utbildningen inom tjänstegrenen blir så allsidig som möjligt. Resp. arbetsledare skola underrättas, innan övningstjänst skall fullgöras. Arbetsledaren skall tillse, att handledaren lämnar aspiranten erforderliga anvisningar, och skall till stationsföreståndaren anmäla resultatet av övningstjänstgöringen. Vid övning i växlings- och ställverkstjänst får aspiranten ej aktivt ingripa i arbetet utan övervakning av handledaren eller annan tjänsteman, åt vilken handledaren uppdragit att instruera aspiranten.

Betyg.

5. För tjänstehavare, som genomgått teoretisk och praktisk utbildning och därvid godkänts i samtliga tjänstegrenar, utfärdas intyg enligt form. nr 70 Z1, vilket undertecknas av utbildningsledaren och beträffande den praktiska tjänstgöringen av stationsföreståndaren på den station, där den huvudsakliga delen av denna ägt rum. Person, som icke erhållit godkänt betyg från utbildning till stationskarlsaspirant, skall skiljas från sin anställning i statens järnvägars tjänst. Omprövning medges ej.

Personal i
teknisk
vagtjänst.

6. För personal, som antages för att utbildas till teknisk vagntjänst, gälla därjämte de bestämmelser för personal av motsvarande slag vid maskinavdelningen, som innehållas i art. 66—68.

Inhämtande
av kunskaper
och examine-
ring före
antagning till
eo stationskarl.

7. Innan aspirant anställes som extra ordinarie stationskarl, skall han vid examinering inför den i mom. 3 omnämnde utbildningsledaren hava godkänts i de i bilaga 1 uppräknade bestämmelser, som röra dels gemensamt samtliga grenar av yttertjänsten vid trafikavdelningen, dels resgodsmagasinstjänst, växlingstjänst, godsmagasins- och kajtjänst ävensom, där sådan tjänst kan ifrågakomma, i bestämmelserna rörande ställverkstjänst och spärrvaktstjänst.

Anm. Förestående examineringsföreskrift gäller ej personal, som anställts enbart för i art. 11: 4 a nämnda arbeten (jfr art. 77: 1, anm. 2).

Inhämtandet av ifrågavarande kunskaper skall påbörjas omedelbart efter aspirantkursens slut. Aspiranten skall till stationsföreståndaren anmäla, så snart han inhämtat för viss tjänstegren föreskrivna kunskaper, varefter nyssnämnda examinering skall företagas.

Aspirant, som anses äga goda förutsättningar för expeditionstjänst, bör snarast möjligt efter ovannämnda examinering — eventuellt tidigare och jämsides med inhämtandet av kunskaper för e. o. anställning — erhålla utbildning i dylik tjänst. Han skall därvid beredas tillfälle inhämta erforderliga kunskaper i fråga om biljett-, resgods- och gods-expediering och förvärva kunnighet i maskinskrivning. I mån av behov av tågklarerarkunnig personal bör han därjämte beredas tillfälle genomgå tågklarerarkurs.

8. Då tjänstehavare examinerats och blivit godkänd i bestämmelserna rörande viss tjänstegren, skall han erhålla intyg härom enligt form. nr 70 T, vilket kompletteras för varje ny examinering, i vilken tjänstehavaren blivit godkänd. Sedan han godkänts i samtliga tjänstegrenar, skall intyget genom stationsföreståndarens försorg insändas till trafikinspektören för att bifogas de handlingar, som skola översändas till distriktschefen, då tjänstehavaren föreslås erhålla extra ordinarie anställning.

Stationskarl.

77: 1. För att tjänstehavare skall bli antagen till ordinarie stationskarl erfordras, att han

genomgått utbildning till stationskarlsaspirant;

vid av utbildningsledare i aspirantkurs företagen examinering visat sig besitta godkända kunskaper om innehållet i de i bilaga 1 uppräknade bestämmelserna rörande yttertjänsten vid trafikavdelningen. Därest examinering i viss tjänstegren skett tidigare än två år före ordinarieblivandet, skall ny examinering ske. Vidare erfordras att han

förrättat resgodsmagasinstjänst, växlingstjänst, ställverkstjänst¹⁾, godsmagasins- och kajtjänst samt spärrvaktstjänst¹⁾ under sammanlagt minst två år.

Anm. 1. För tjänstehavare, lämplig för expeditionstjänst, må halva denna tid fullgöras i dylik tjänst.

Anm. 2. Ovan angivna krav på utbildning och kunskaper gälla ej för personal, som anställts enbart för i art. 11: 4 a nämnda arbeten i annan mån än att dylik tjänstehavare vid examinering före ordinarieblivandet skall visa sig äga godkända kunskaper om i bil. 1 angivna gemensamma bestämmelser för samtliga tjänstegrenar i yttertjänst. Här avsedd tjänstehavare, som användes för arbete i godsmagasin, skall dessutom äga godkända insikter i bestämmelserna för godsmagasins- och kajtjänst.

2. Tjänstehavare i stationskarlsgraden, som icke fyllt 35 år och som icke deltagit i för stationskarlsaspirant föreskriven utbildning eller på annat sätt förvärvat likvärdiga kunskaper, skall erhålla en mot aspirantundervisningen svarande utbildning, som bör anpassas med hänsyn till de kunskaper, han redan förvärvat.

Konduktörsvikarie.

78: 1. Till regelbundet återkommande konduktörsvikariat bör endast ifrågakomma tjänstehavare, som genomgått utbildningskurs för konduktör. Vid andra dylika vikariat skall till vikarie endast utses tjänstehavare, som antingen genomgått kurs för utbildning av konduktörer eller anses äga förutsättningar att ifrågakomma till och vid event. förprovning enligt mom. 2 godkänts för deltagande i sådan kurs.

Innan tjänstehavare får användas som vikarie för konduktör, skall han av tågmästare eller konduktör under övningsturer hava erhållit handledning i tjänst som godsvårdare, biljettgranskare och tågbefälhavare under sammanlagt fjorton dagar. Han skall därvid även göras förtrogen med de särskilda förhållanden — t. ex. lutningsförhållanden och växel- och signalsäkerhetsanläggningar —, som äro av betydelse för tjänstens fullgörande på platser, där till- eller avkoppling av vagnar kan ifrågakomma genom konduktörspersonalens försorg. Tjänstehavare, som icke är kursutbildad, skall före användning som vikarie under sex dagar erhålla nödig orientering i viktigare föreskrifter rörande kon-

Fordringar
för att kunna
antagas till
ordinarie
stationskarl.

¹⁾ Där sådan tjänstgöring kan ifrågakomma.

duktörstjänsten enligt bilaga 1 till särtryck nr 49 (konduktörsinstruktion) och därefter examineras och godkännas för vikariatstjänstgöring. Examinering skall verkställas av undervisningsledare i aspirantkurs. Konduktörsvikarie bör, där så kan ske, före examineringen beredas tillfälle följa arbetet på större biljettextpedition under ett par dagar.

Vad ovan stadgas angående fordringar på konduktörsvikarie skall även äga tillämpning, då fråga är om vikarie för trafikbiträde som tåg-befälhavare å trafiksvaga linjer.

Anm. 1. Den i andra stycket föreskrivna handledningen bör, där så kan ske, under 7 dagar lämnas av konduktör och under 7 dagar av tågmästare. Det bör därvid tillses, att handledningen såvitt möjligt lämnas av en och samma konduktör resp. tågmästare.

Anm. 2. Reservpersonalen för rälsbussförarna må i regel endast tilldelas vikariat såsom rälsbussförare. Hinder möter dock icke att vid smalspårslinjer låta rälsbussförarreserven under tider, då densamma icke kan utnyttjas som sådan, erhålla vikariat för trafikbiträden i tågbe-fälhavartjänst under villkor, att särskild reservpersonal för sistnämnda tjänst icke finnes att tillgå eller ej hunnit utbildas. Detta medgivande får dock ej föranleda eftersättande av utbildningen av reservpersonal för tågbe-fälhavartjänst efter föreliggande behov.

2. Vid uttagning av konduktörsreserv skall, då distriktschefen så anser lämpligt, till uttrönande av vilka tjänstemän, som äga de bästa förutsättningarna att tillgodogöra sig utbildningen, förprovning enligt i art. 85, mom. 7 lämnade direktiv anordnas med lämpligt antal tjänstemän.

Anm. Till konduktörsvikarier må utöver kursutbildade uttagas tjänstehavare, som uppnått en levnadsålder av högst 40 år. Ingen må dock uttagas till konduktörsvikarie med mindre han anses kunna förordas till deltagande i konduktörskurs. Undantag från åldersgränsen 40 år må medgivas, om de villkor äro uppfyllda, som i art. 85: 3, anm. sta-gas ifråga om till konduktörskurs sökande, som överskrif-t 45-årsgränsen.

Angående instruktion och examinering i drifttekniska bestämmelser av personal, som skall tjänstgöra som tågbe-fälhavare eller bromsprovare, se särtryck nr 254.

Kontorist- och stationsförmansvikarie.

79: 1. Till regelbundet återkommande vikariat för kontorister och stationsförmän bör endast ifrågakomma tjänstehavare, som genomgått kurs för utbildning av kontorister respektive stationsförmän. Vid andra dylika vikariat skall till vikarie i regel utses tjänstehavare, som antingen genomgått kurs för utbildning av kontorister respektive stationsförmän eller anses äga förutsättningar att ifrågakomma till eller vid eventuell förprovning enligt mom. 2 godkänts för deltagande i sådan kurs.

2. Vid uttagning av kontorist- och stationsförmansreserv skall, då distriktschefen så anser lämpligt, till uttrönande av vilka tjänstemän, som äga de bästa förutsättningarna att tillgodogöra sig utbildningen i framtida kurser för utbildning av kontorister och stationsförmän, förprovning enligt i art. 85, mom. 7 lämnade direktiv anordnas med lämpligt antal tjänstemän.

Tågklarerare.

Villkor för att
få deltaga i
utbildningen.

80: 1. Tjänstehavare, som anses lämpliga för utbildning till tågklarerare och vilka icke genomgått kontorist- eller trafikelevkurs, skola enligt trafikinspektörens bestämmande undergå särskild utbildning. De skola före utbildningens början hava förvärvat någon erfarenhet i

järnvägstjänstens olika grenar och genomgått ovan föreskriven utbildning till stationskarlsaspirant. Innan den teoretiska undervisningen påbörjas, skall tjänstehavaren inför undervisningsledaren hava ådaga-lagt, att han besitter nöjaktiga kunskaper ifråga om biljett-, resgods- och godsexpediering samt redovisningsbestämmelser. Tjänstehavare, som kan ifrågakomma till tjänstgöring på station med postgöromål, skall hava förvärvat kunskaper i handläggningen av dessa göromål.

2. Teoretisk undervisning meddelas under cirka 50 timmar av tjänsteman, som av trafikinspektören därtill förordnats, och fördelas på en tid av cirka två månader. Varje vecka lämnas teoretisk undervisning i regel högst 10 timmar, fördelade på två dagar, varigenom eleverna beredas erforderlig tid för självstudier. Övrig tid fullgöres stationstjänst, vari även skola ingå provturer som tågklarerare under handledares tillsyn.

Anm. Där trafikinspektören så anser lämpligt, kan undervisningen koncentreras till kortare tid än två månader.

Undervisning meddelas i följande tjänstegrenar:

Säkerhetsföreskrifter, 30 timmar.

Särtryck nr 2, säkerhetsordning, enligt i särtrycket intagen uppgift å kunskapsfordringar för stationsföreståndar- och tågklarerartjänst; vid smalspåriga bandelar särtryck nr 2 s, säkerhetsreglementet, i erforderliga delar enligt kursledarens anvisningar;

särtryck nr 23, allmän ställverks- och blockinstruktion, genomgås beträffande de anordningar m. m., som förekomma å stationer, där tjänstgöring kan ifrågakomma. Ställverksanläggningen på platsen, eventuellt även å annan driftplats, demonstreras.

Stations-, tåg- och vagntjänst, 20 timmar.

Särtryck nr 32, instruktion för stationsföreståndare;

särtryck nr 33, — vid smalspåriga bandelar särtryck nr 33 s — instruktion för växlingstjänsten;

särtryck nr 240, persontransportföreskrifter, i de delar, som innehålla ordningsföreskrifter;

särtryck nr 141 b—e, transportplaner, godstransportföreskrifter, del II—IV, anvisningar till dessa samt särtryck nr 209, resgodstransportplaner, varvid transporttid för gods till viss station skall kunna beräknas;

särtryck nr 116, 242, allmän instruktion angående högspänningsledning;

särtryck nr 234, tågföringsföreskrifter;

särtryck nr 241, sjuktransportföreskrifter;

särtryck nr 166, hjälpberedskap;

särtryck nr 49, konduktörsinstruktion;

särtryck nr 254, drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen, avd. Bt och Sv.

3. Undervisningen avslutas med skriftligt och muntligt prov.

4. Efter genomgången godkänd utbildning utfärdas intyg enligt form. nr 70 Z1, vilket undertecknas av utbildningsledaren.

5. Tjänstehavare, som icke genomgått godkänd utbildning till tågklarerare och som icke är väl förtrogen med de lokala förhållandena och anordningarna på den station, där han skall tjänstgöra, får icke på egen hand förrätta tågklarerartjänst. Till sådan tjänst får ej heller användas den, som icke fyllt 21 år, såvida icke styrelsen för visst fall medgivit undantag, och ej heller den, som icke har en anställningstid i stationstjänst av minst ett år.

Teoretisk
undervisnings-
kurs.

Prov.

Intyg.

Villkor för att
få på egen
hand förrätta
tågklarerar-
tjänst.

6. Tjänstehavare, som icke genomgått kontorist- eller trafikelevkurs, skall, innan han första gången tillåtes fullgöra tågklarerartjänst, hava på den station, där han skall tjänstgöra, med godkänt resultat fullgjort övningsturer (såväl dag- som natturer) under handledares tillsyn under i regel minst 14 dagar, varav två sön- och helgdagar.

Tjänstehavare, som genomgått kontorist- eller trafikelevkurs, men som dessförinnan icke haft tågklarerartjänst, skall, innan sådan tjänst får förrättas, fullgöra övningsturer på sätt nyss sagts i den utsträckning som i varje fall är behöfvlig.

Då tågklarerartjänst sedermera skall fullgöras på annan station, skall tjänstehavare, som icke förut är väl förtrogen med de lokala förhållandena och anordningarna på platsen — oavsett om han genomgått kontorist- eller trafikelevkurs eller icke — på varje dylik station hava fullgjort erforderligt antal övningsturer.

Det antal övningsturer, som i varje särskilt fall skall fullgöras enligt föreskrifterna i nästföregående tre stycken, bestämmes beträffande större stationer av stationsföreståndaren och beträffande mindre stationer av trafikinspektören, den senare dock obetaget att bestämma antalet även beträffande större stationer.

7. Tågklarerarutbildad tjänstehavare, som under längre tid ej förrättat tågklarerartjänst, t. ex. på grund av längre bortovaro ur tjänst (bl. a. vid militärtjänstgöring) eller på grund av tjänstgöring inom arbetsområde, där tågklarerartjänst icke förekommit, skall innan han ånyo får förrätta sådan tjänst, oavsett om han deltagit i senaste årliga examinering i säkerhetsföreskrifter eller icke, med godkänt resultat hava undergått särskild examinering i säkerhetstjänsten berörande föreskrifter. Vid denna särskilda examinering skola även de säkerhetsföreskrifter, som tillkommit eller förändrats, sedan tjänstehavaren i fråga senast förrättade tågklarerartjänst, genomgå och förklaras. Dylik tjänstehavare skall dessutom innan han på nytt får förrätta tågklarerartjänst hava fullgjort det antal övningsturer, som med hänsyn till bortovarons längd och andra omständigheter kan anses erforderligt.

Vad i föregående stycke sagts skall tillämpas även i andra fall då anledning därtill finnes, t. ex. innan tjänstehavare vid trafiksvag bandel, där säkerhetsordningen § 100 tillämpas, eller annan bandel med mindre livlig trafik, skall förrätta tågklarerartjänst vid bandel med mera omfattande trafik.

8. Innan tjänstehavare, som avses i mom. 6 och 7 får på egen hand förrätta tågklarerartjänst, skall han ha förklarat, att han efter övnings-tjänstgöringen anser sig vara fullt förtrogen med tågklarerartjänsten å stationen.

9. Om tågklarerartjänsten är kombinerad med föreståndarskap för trafikplats eller expeditiionsställe eller med postgöromål, skall tjänstehavaren före denna tjänstgörings början hava på lämplig station erhållit praktisk handledning i dithörande göromål under minst två veckor.

Rälsbuss- och lokomotorförare.

Rälsbussförare.

Villkor för att 81: 1. Då behov föreligger att utbilda rälsbussförare, skola tjänstehavare vid distriktets alla avdelningar beredas tillfälle att insända ansökan att få deltaga i denna utbildning.

För att dylik ansökan skall upptagas till prövning erfordras:

att sökanden vid psykologiskt prov erhållit godkänt resultat enligt alternativen II eller III (se art. 11:8),

att sökanden genom tidigare förvärvat praktik besitter motorkännedom och vana vid förandet av bil eller större motorfordon,

att sökanden anses äga förutsättningar att kunna tillgodogöra sig utbildningen och

att sökanden efter genomgången utbildning mottager placering å vilken station som helst å distriktet.

Anm. I fråga om levnadsålder för deltagare i kursen gälla styrelsens särskilda direktiv.

2. De inkomna ansökningshandlingarna samlas hos trafikinspektören, som översänder dem till maskinsektionsföreståndaren för yttrande beträffande de sökandes motortekniska kunskaper. Sedan handlingarna återkommit till trafikinspektören och denne dels samrått med föreståndarna för de sektioner, från vilka sökande anmält sig, dels inhämtat förordsfullmäktiges inställning, vidareändas ansökningshandlingarna till distriktschefen jämte förteckning å de sökande med angivande av den ordning, i vilken de anses böra ifrågakomma. Vid förslaget avgivande skall avseende särskilt fästas vid sökandens allmänna lämplighet för rälsbussförartjänst, hans motorkunnighet och eventuella förmåga att kunna avhjälpa i driften uppkommande mindre motorfel.

Yttrande av
sektions-
befälet.

3. Med ledning av inkomna förslag uttager distriktschefen lämpligt antal tjänstemän, som beordras till förprovning enligt art. 85: 7. De som därvid godkännas, få undergå en kompletterande förprovning, som avser att utröna tjänstehavarnas kunskaper inom motorbranschen och järnvägstjänsten. Denna andra förprovning verkställs av en tjänsteman från maskinavdelningen (motorteknisk) och en från trafikavdelningen och sker i form av muntliga och skriftliga frågor. Svaren å frågorna betygsätts.

Förprovningar.

4. Av de vid förprovningarna godkända beordras behövt antal till undersökning hos distriktets ögonspecialist och i förekommande fall hos undersökningsläkaren.

Läkar-
undersökning.

5. Tjänstehavare, som härvid godkänts, skola genomgå en efter distriktschefens anvisning på viss maskinsektion anordnad motorteknisk kurs, uppdelad på en teoretisk och en praktisk del. Som kursledare skall fungera en ingenjör vid maskinavdelningen.

Motorteknisk
utbildning.

Den *teoretiska delen* skall pågå under en tid av 2 veckor. Härvid lämnas undervisning i motorlära, rälsbussarnas konstruktion, bestämmelser beträffande rälsbussarnas underhåll och skötsel samt körteknik. Den teoretiska undervisningen, som skall omfatta 50 timmar fördelade på 9 läsdagar, avslutas med 3 dagars studier vid motorverkstaden i Örebro. Särskild handledare härför ställes till förfogande av motorverkstaden.

Den *praktiska delen* av kursen omfattar i första hand övningskörning under 2 veckor. Deltagarna skola därvid sammanföras till *ett* tjänsteställe för att under erfaren rälsbussförarens ledning under en vecka erhålla praktisk övning i körteknik å rälsbuss, som ej går i trafik, samt i klargörings- och avsyningsarbeten på rälsbussar. Därefter skola de under ytterligare en vecka på sina resp. stationeringsorter beredas tillfälle till övningskörning på rälsbuss i trafik, varvid bör så ordnas, att envar får tjänstgöra under en och samma ordinarie förarens ledning. Vederbörande skall vid denna övningskörning ensam sköta alla med rälsbussförartjänsten förenade åligganden. Övningskörningen avslutas med prov inför kursledaren.

För de elever, som godkännas vid detta prov, fortsätter utbildningen med en månads deltagande i arbetet vid driftverkstad för underhåll

av rälsbussar. Härvid fördelas lämpligen eleverna på de inom distriktet befintliga underhållsstationerna för rälsbussar, varvid dock bör tillses, att härav föranledda omflyttningar icke givas större omfattning än vad som är strängt nödvändigt. Utbildningen skall om möjligt äga rum i en följd och främst inriktas på felsökning samt på avhjälpan det av sådana mindre bristfälligheter, som ofta förekomma under driften. Kursledaren skall övervaka, att denna utbildning blir så lärorik som möjligt och att eleverna erhålla erforderlig handledning av erfaren motorreparatör.

När den motortekniska utbildningen avslutats, skall kursledaren meddela resultatet till distriktschefen samt till vederbörande trafikinspektörer.

Trafik-
utbildning.

6. De vid utbildningen enligt punkt. 5 här ovan godkända skola genomgå trafikutbildning på omkring en månad under ledning av särskilt utsedd tjänsteman (eventuellt en å varje trafiksektion). Deltagarna i utbildningen befrias enligt handledarens anvisningar i erforderlig utsträckning från sin vanliga tjänstgöring.

I utbildningen, som även omfattar hemarbete, ingå följande ämnen: säkerhetsordning; vid smalspåriga bandelar säkerhetsreglementet, tidtabellsbok och grafisk tidtabell, Sveriges Kommunikationer, förhållande till allmänheten, persontransportföreskrifter, tågföringsföreskrifter, konduktörsinstruktion, instruktion för rälsbuss- och lokomotorförare, anslutningstabell.

Tjänstehavare, som icke tidigare fullgjort resgodsmagasins- och konduktörstjänst, skall dessutom omedelbart efter nyssnämnda trafikutbildnings sluterhålla praktisk utbildning i resgodsmagasins- samt konduktörs- och tågbefälvartjänst under sammanlagt en månads tid enligt plan, som fastställs av vederbörande trafikinspektör.

Trafikutbildningen avslutas med ett två dagars skriftligt och muntligt prov i säkerhetsordningen (säkerhetsreglementet) och persontransportföreskrifter samt muntligt prov i tågföringsföreskrifter.

Elevvakning.

7. Innan rälsbussförare tillåtes att på egen hand framföra rälsbuss-tåg, skall han vid erforderligt antal övningsturer under erfaren rälsbussförares ledning hava förvärvat god kännedom om sina åligganden och om de bansträckor, å vilka han skall tjänstgöra. Han skall sålunda vara väl förtrogen med de viktigaste lutnings- och kurvförhållandena, om läget av driftplatser och fasta signalinrättningar, av vägkorsningar, rörliga broar, bergskärningar och tunnlar ävensom bangårdarnas olika tågvägar. Vederbörande stationsföreståndare skall till trafikinspektören avgiva rapport, när dessa övningsturer blivit fullgjorda.

Intyg.

8. För tjänstehavare, som godkänts i den motortekniska kursen, övningskörningen, driftverkstadsutbildningen och trafikutbildningen samt fullgjort i föregående stycke omnämnda övningsturer, utfärdar trafikinspektören intyg enligt form. nr 70 Z 2.

Kunskapernas
vidmakthållande.
Vikariats-
tjänstgöring.

9. I syfte att vidmakthålla förvärvade kunskaper bör reservrälsbussförare om möjligt beredas körning en vecka per månad.

10. Uppstår rälsbussförarvakans antingen genom avgång ur tjänst eller genom utökning av turlistan, skall den reservrälsbussförare på platsen, som tidigast genomgått godkänd rälsbussförarutbildning, upprätthålla befattningen, tills den tillsättes med ordinarie innehavare.

Vid uppkommande sporadiska rälsbussförarvikariat skall förfaras på

utbildningen befrias enligt handledarens anvisningar i erforderlig utsträckning från sin vanliga tjänstgöring.

I utbildningen, som även omfattar hemarbete, ingå följande ämnen:

säkerhetsordning,
tidtabellsbok och grafisk tidtabell,
Sveriges Kommunikationer,
förhållande till allmänheten,
persontransportföreskrifter,
tågföringsföreskrifter,
konduktörsinstruktion,
instruktion för rälsbuss- och lokomotorförare,
anslutningstabell.

Tjänstehavare, som icke tidigare fullgjort resgodsmagasins- och konduktörstjänst, skall dessutom omedelbart efter nyssnämnda trafikutbildnings sluterhålla praktisk utbildning i resgodsmagasins- samt konduktörs- och tågbefähhavartjänst under sammanlagt en månads tid enligt plan, som fastställles av vederbörande trafikinspektör.

Trafikutbildningen avslutas med ett två dagars skriftligt och muntligt prov i säkerhetsordningen och persontransportföreskrifter samt muntligt prov i tågföringsföreskrifter.

enahanda sätt som i föregående stycke sägs, dock först sedan bestämmelserna i punkt 7 uppfyllts.

11. För att vinna befordran till befattning som rälsbussförare erfordras dels att med godkänt resultat hava genomgått i denna artikel angiven utbildning, dels att hava tillhört rälsbussförarerekryteringspersonalen minst 3 år, räknat från den dag vederbörande enligt punkt 5 avslutat och godkänts i övningskörningen, samt att under denna tid hava sammanlagt minst 6 månader fullgjort tjänst som rälsbussförare och därvid visat sig äga fullt tillfredsställande motorkännedom och körteknik.

Villkor för
befordran.

Lokomotorförare.

82: 1. Vid uttagning till och utbildning av lokomotorförare skola samma föreskrifter tillämpas, som gälla för rälsbussförare, om lokomotorförarna skola tjänstgöra å lokomotor, som användes även i tågtjänst.

Utbildning av
lokomotor-
förare.

Skola lokomotorförarna tjänstgöra å lokomotor, som användes endast i stationstjänst, gälla föreskrifterna med följande undantag:

Uttagning till lokomotorförare göres av vederbörande trafikinspektör i samråd med maskiningenjören.

Utbildning vid driftverkstad är ej erforderlig.

Den trafiktekniska utbildningen inskränkes till tentamen inför undervisningsledare i *aspirantkurs* i följande ämnen:

säkerhetsordning (vid smalspåriga bandelar säkerhetsreglementet), tidtabellsbok och grafisk tidtabell, instruktion för rälsbuss och lokomotorförare samt instruktion för växlingspersonal.

Övningskörning utföres i den utsträckning maskinsektionsföreståndaren anser behöfvlig.

Vederbörande skall hava genomgått utbildning till stationskarlsaspirant.

För tjänstehavare, som genomgått utbildning till lokomotorförare och därvid blivit godkänd, utfärdar trafikinspektören intyg, enligt bl nr 70 Z 2 för förare av lokomotor i tågtjänst, eljest enligt bl nr 70 Z 1.

83—84. (Reservnr.)

Kontorist, konduktör och stationsförmän samt trafikbiträde i viss tågtjänst.

85: 1. För att vid trafikavdelningen bliva befordrad till kontorist, förste kontorist eller stationsmästare, till trafikbiträde med tjänstgöring som tågbefälhavare å trafiksvag linje, konduktör eller tågmästare resp. till stationsförmän eller bangårdsmästare fordras, förutom ådagalagd lämplighet och skicklighet, att hava, på sätt här nedan säges, genomgått för utbildning till dylik befattning avsedd undervisningskurs och därvid hava blivit godkänd.

Villkor för
befordran till
vissa trafik-
biträdes-,
kontorist- m. fl.
befattningar
vid trafikav-
delningen.

Dessutom bör befattningshavare, för att erhålla befattning som trafikbiträde med tjänstgöring såsom tågbefälhavare å trafiksvag linje eller som konduktör, hava dels tillhört konduktörsreserven minst 3 år från dag, då han enligt art. 78, mom. 2, uttagits till densamma, dels under denna tid fullgjort sammanlagt minst 6 månaders tjänst som tågbefälhavare å trafiksvag linje resp. som konduktör.

Tjänstemän, vilken icke med godkänt betyg i ämnet postgöromål genomgått kontoristkurs, bör, innan han antages såsom föreståndare för förenad järnvägs- och postanstalt, hava erhållit utbildning i och under minst två veckor självständigt handhaft postgöromål på järnvägsanstalt.

Anm. Bestämmelser rörande teoretisk utbildning av med EJ övertagen personal finnas i bilaga 3.

2. I den mån behov av rekrytering förefinnes till kontorist-, konduktörs-, stationsförmäns- och i mom. 1 nämnda trafikbiträdesbefattningar anordnas distriktsvis enligt distriktschefens bestämmande och i den mån tillgängliga anslag medgiva undervisningskurser för utbildning av kontorister, konduktörer (inkl. trafikbiträden i tågtjänst) och stationsförmän. Kurserna böra dock anordnas icke blott för tjänstemän,

Undervisnings-
kursernas
anordnande.

som omedelbart stå i tur till befordran utan även för personal, som regelbundet användes som vikarie för ifrågavarande befattningshavare.

Ansökan.

3. Till distriktschefen ställd ansökan om deltagande i dylik kurs må å tid, som denne bestämmer, i tjänsteväg ingivas av envar ordinarie tjänstehavare vid distriktets trafikavdelning inom 6—11 lönegraderna.

Anm. Ifråga om levnadsåldern för kursdeltagare gäller att ingen bör hava över skridit en ålder av 45 år. Undantag må dock kunna göras för sökande, som anses besitta alldeles särskild lämplighet för befordran till här avsedd högre tjänst. Äger praktisk förfarenhet inom dess olika grenar, är vid fullgod fysisk spänstighet och ger grundad anledning antaga, att han kan fullt tillgodogöra sig undervisningen i kursen.

Utbildning,
i vagntjänst
och som
tågklarare.

4. Tjänstehavare, som skall delta i kurs för utbildning av konduktörer, bör hava fullgjort teknisk vagntjänst å större station omkring tre veckor och därvid blivit förtrogen med en vagnskötarens åligganden.

Tjänstehavare, som skall delta i kurs för utbildning av kontorister, skall med godkänt resultat hava genomgått utbildning till tågklarare.

Yttrande av
sektions-
befälet.

5. Ansökningarna samlas hos sektionsföreståndaren, som upprättar förteckning, lämpligen å bl 49 E, över de sökande, ordnade efter anställningsdatum. Efter prövning av de sökandes förutsättningar att kunna tillgodogöra sig undervisningen och med hänsyn till deras under eventuella vikariat visade lämplighet att bestrida högre tjänst och deras skicklighet i övrigt, angiver sektionsföreståndaren — efter förordsfullmäktiges hörande — å förteckningen eller i särskilt yttrande den ordning, i vilken de sökande anses böra ifrågakomma till avsedd kurs. Förteckningen och eventuellt yttrande jämte ansökningarna översändas till distriktschefen.

Språk-
kunskaper
och kunnighet
i maskin-
skrivning.

6. Enär kunskap i tyska och engelska språken är av värde för kontorister och konduktörer, skall på den i punkt 5 omnämnda förteckningen eventuell språkkunskap särskilt angivas. Å förteckning över sökande till kontoristkurs skall dessutom för den, som besitter färdighet i maskinskrivning, detta särskilt angivas. Dylik språkkunskap och kunnighet i maskinskrivning bör på lämpligt sätt styrkas.

Vid uttagning till kontorist- och konduktörskurser skall särskild hänsyn tagas till sålunda styrkta språkkunskaper och för kontoristkursernas del även till kunnighet i maskinskrivning.

Förprövning.

7. Innan deltagarna i kursen utses, skall distriktschefen för att utrona vilka av de sökande, som hava de största förutsättningarna att kunna på ett fullt tillfredsställande sätt tillgodogöra sig undervisningen, anordna förprövning med sökande, som anses kunna ifrågakomma till deltagande och vilka icke tidigare med godkänt resultat genomgått dylik förprövning (jfr art. 78:2 och 79:2).

Förprövningen är skriftlig och skall anordnas samtidigt å lämpliga stationer. De frågor, som skola besvaras, utarbetas genom distriktschefens försorg och översändas på betryggande sätt till de tjänstemän, som av sektionsbefälet utsetts att övervaka prövningen.

Förprö-
vningens
omfattning.

8. Frågorna böra omfatta följande:

Järnvägsgeografi. Läget av ett 10-tal statens järnvägars stationer, såväl å eget som å främmande distrikt; övergångs- och grenstationer skola uppgivas vid resa mellan två angivna stationer belägna å statens järnvägar (fyra exempel givas).

Rättskrivning. varvid en enklare text dikteras, för vars uppläsning och nedskrivning beräknas åtgå 30 minuter.

Minnesprov. Prövningsförrättaren uppläser två gånger en kort order, som deltagarna efter uppläsningen skola så ordagrant som möjligt nedskriva. För nedskrivandet få åtgå högst 15 minuter. Två dylika prov göras.

Granskning
av svaren.

9. Vid granskningen av svaren å uppgifterna i järnvägsgeografi och rättskrivning värdesättas dessa med sifferbetyg enligt för resp. kurs

gällande bestämmelser. För minnesproven användas endast betygen godkänd (3) eller icke godkänd (2—1), varvid för betyget godkänd böra medgivnas sammanlagt högst fyra fel å båda proven. Omkastning av ord i texten utan att innehållet förvanskas räknas icke såsom fel.

Tjänsteman, som underkänts vid förprovning, må medgivnas en omprovning nästa gång förprovning för uttagning av kursdeltagare resp. konduktörsreserv anordnas.

10. Distriktschefen bestämmer i god tid (om möjligt minst 3 månader) före kursens början, vilka av de sökande, som skola beordras deltaga i kursen. Samtidigt med delgivningen av beslutet härom skola kursdeltagarna anmodas bedriva självstudier enligt den plan, som finnes intagen som bilaga 5 till detta särtryck.

Uttagning
av deltagare.

11. Kurserna skola omfatta följande antal undervisningstimmar:

kursen för utbildning av kontorister högst 291 timmar,
kursen för utbildning av konduktörer högst 221 timmar,
kursen för utbildning av stationsförmän högst 196 timmar.

Antal
undervisnings-
timmar.

12. Distriktschefen utser lämpliga tjänstemän till kursföreståndare och lärare. Kursföreståndaren skall själv bestrida undervisning i ett eller flera ämnen.

Kurs-
föreståndare
och lärare.

13. Eleverna skola inom sig utse en förtroendeman, som har att till kursföreståndaren eller lärarna framföra eventuella önskemål angående kursen.

Förtroende-
man.

14. Undervisningen skall omfatta följande läroämnen:

Undervis-
ningens
omfattning.

Kontorister.

Kursplan för utbildning av kontorister.

1. *Säkerhetsordning* — vid smalspåriga bandelar *säkerhetsreglementet* — 30 timmar, varvid även genomgå användning m. m. av tidtabells-publikationer för tjänstebruk.

2. *Instruktioner för stations- och tågtjänsten*, 22 timmar.

Trafikstadgans kap. 1 samt i kap. 2 intagna ordningsföreskrifter, bihang I och II;

instruktion för stationsföreståndare, konduktörsinstruktion, instruktion för växlingstjänsten, användning av plattformsmotorvagnar, in- och urkoppling av kontaktledning;

persontransportföreskrifter, art. 127—198;

tågförings- och sovvagnsföreskrifter;

sjuktransportföreskrifter;

telefonkännedom, bestämmelser för behandling av taxerade telegram;

bestämmelser angående hjälpberedskap;

bostads- och brandordningarna;

följande särtryck i den mån de beröra den allmänna stations-tjänsten: militärt järnvägsreglemente, instruktionerna för ban-mästare, signal- och telefonreparatörer, ban-, förreglings-, telefon-, lednings-, bro-, väg- och platsvakter samt lednings-, lok- och vagnpersonal, banbevakningsordning och föreskrifter rörande dressiner, rälsbussar och lokomotorer;

rekvisition och bokföring av förrådseffekter.

3. *Persontrafik*, 25 timmar.

Bestämmelserna i statens järnvägars egen trafik och i inländsk samtrafik för befordring av personer (inkl. militär och fångar), resgodis samt hundar och dylika djur jämte därtill hörande redovisningsföreskrifter;

olika slag av biljetter, deras giltighet och behandling;
grunddragen av personsamtrafiken med utlandet;
sovvnags- och resgodspaners användning.

4. *Godstrafik, reglementariska och fraktberäkningsbestämmelser, 40 timmar.*
Trafikstadgans kap. 3 (utom transportbestämmelser);
bestämmelser rörande expediering och fraktberäkning m. m. av gods,
lik och levande djur i statens järnvägars egen trafik och i sam-
trafik med svenska, norska, danska och finska järnvägar;
grunddragen av det internationella fördraget angående godsbe-
fordring å järnväg;
bestämmelser rörande expediering och fraktberäkning i gränsentrafik;
grunddragen av godssamtrafiken med Tyskland, Italien, Belgien och
Nederländerna;
bestämmelser för fastställande av fraktsatser i svensk godssamtrafik,
särtryck nr 100, särtryck nr 41 och kortsystemet för fraktberäk-
ningen.
5. *Godstrafik, transportbestämmelser, 25 timmar.*
Godstransportföreskrifterna, del I, samt behandling av tullgods;
godsregleringsföreskrifterna;
olika transportplaners användning.
6. *Vagnkännedom och vagnfördelning, 25 timmar.*
Personvagnars indelning och inredning, godsvagnars litterering,
inredning och användning;
bestämmelserna för vagnfördelning i vad de beröra stationstjänsten;
bestämmelserna rörande ömsesidigt användande av vagnar i in-
ländsk samtrafik samt grunddragen av motsvarande bestäm-
melser för utländsk samtrafik;
föreskrifterna för adressering, hemsändning, inventering m. m. av
sjukvagnar;
bestämmelserna rörande rengöring och smittrening av person-
vagnar (även sjukvagnar).
7. *Författningskännedom, 15 timmar.*
Huvuddragen av statens järnvägars organisation, allmänna perso-
nalbestämmelser, allmän tjänsteordning och disciplinstadga, av-
lönings-, pensions- och fribiljettbestämmelser.
8. *Svenska språket, 20 timmar.*
Övning i rapportskrivning och muntliga redogörelser samt uppsät-
tande av tjänsteskrivelser m. m.
9. *Järnvägsgeografi, 20 timmar.*
De svenska järnvägarna;
statens järnvägars indelning i distrikt och trafiksektioner, eget di-
striktets indelning i ban- och maskinsektioner;
egent distrikts samtliga driftplatser samt å övriga distrikt samtliga
stationer;
kort översikt av dansk, norsk, finsk och tysk järnvägsgeografi i
den mån den har betydelse för trafiken med utlandet;
användningen av tidtabellspublikationer för allmänheten.
10. *Växel- och signalsäkerhetsanläggningar och deras handhavande, 20
timmar,* varvid även lämnas en kortare redogörelse över olika
slag av växel- och spårplanordningar samt instruktion för hög-
spänningsledning.

11. *Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen, 15 timmar.*

Särtryck nr 254, avd. Bt, Sv, Te, Tg, Ul, Va, Ve och Vå, lokens huvuddelar, hastighet och dragkraft, lämpligaste användning av olika loktyper, olika typer av vagnar samt vagnmaterielens huvudsakligaste konstruktionsdelar.

12. *Kassatjänst, bokförings- och redovisningsbestämmelser, 8 timmar.*

Redovisningsbestämmelser i person- och godstrafik, föreskrifter angående bokföring, kassakontroll, rekvisition och redovisning av avlöningsmedel samt behandling av räkningar, reversal och avlöningslistor.

13. *Postgöromål, 10 timmar.*

14. *Biltrafik, 5 timmar.*

Biltrafikens organisation, tidtabellspublikationer, taxor och expeditionsbestämmelser, järnvägsstationernas befattningsmed biltrafiken, trafik från »dörr till dörr».

15. *Kundtjänst och trafikvärning, 5 timmar.*

Trafikvärning;
förhållande till allmänheten;
statens järnvägars förhållande till andra trafikföretag (motorfordonsförordningen m. m.).

16. *Arbetsledning, 6 timmar.*

*Kursplan för utbildning av konduktörer och av trafikbiträden
avsedda för tjänstgöring såsom tågbefälhavare
å trafiksvaga bandelar.*

Konduktörer
och vissa
trafikbiträden
i tågtjänst.

1. *Säkerhetsordning — vid smalspåriga bandelar säkerhetsreglementet — 25 timmar, varvid även genomgås användning m. m. av tidtabellspublikationer för tjänstebruk.*

2. *Instruktioner för stations- och tågtjänsten, 25 timmar.*

Förhållande till allmänheten;
de delar av persontransportföreskrifter, som ej ingå i ämnet persontrafik;
konduktörsinstruktion, instruktioner för bromsare och för växlingstjänsten;
bestämmelser angående hjälpberedskap;
tågförings- och sovvagnsföreskrifter;
följande instruktioner i den mån de beröra konduktörstjänsten:
instruktioner för stationsföreståndare och banvakter, tjänstgöringsföreskrifter för lok- och vagnpersonal och reglemente för militärtransporter.

3. *Persontrafik, 25 timmar.*

Huvuddragen av bestämmelserna i statens järnvägars egen trafik och i inländsk samtrafik för befordring av personer (inkl. militär och fångar), resgods samt hundar och dylika djur;
olika slag av biljetter, deras giltighet och behandling, biljettkontroll;
sovvagns- och resgodspaners användning.

4. *Godstrafik, reglementariska bestämmelser, 10 timmar.* Bestämmelserna för statens järnvägars egen trafik i den mån de beröra konduktörstjänsten.
5. *Godstrafik, transportbestämmelser, 20 timmar.*
Godstransportföreskrifter, del I, samt järnvägarnas förhållande till tullverket i avseende på befordring av tullgods;
godsregleringsföreskrifter;
olika transportplaners användning.
6. *Vagnkännedom och vagnfördelning, 15 timmar.*
Personvagnars litterering, inredning, platsantal och användning, gods-vagnars litterering, inredning och användning;
bestämmelser för vagnfördelning i vad de beröra konduktörstjänsten: rengöring och smittrening av person- och godsvagnar.
7. *Författningskännedom, 10 timmar.* Huvuddragen av statens järnvägars organisation, allmänna personalbestämmelser, allmän tjänsteordning och disciplinstadga, fribiljett- och pensionsbestämmelser.
8. *Svenska språket, 20 timmar.* Övning i rapportskrivning och muntliga redogörelser samt uppsättande av tjänsteskrivelser m. m.
9. *Järnvägsgeografi, 20 timmar.*
De svenska järnvägarna;
statens järnvägars indelning i distrikt och trafiksektioner, eget distrikts indelning i ban- och maskinsektioner;
egent distrikts samtliga driftplatser samt å övriga distrikt samtliga stationer;
kort översikt av dansk, norsk, finsk och tysk järnvägsgeografi med hänsyn till trafik med utlandet;
viktigare person- och godsförbindelser;
användning av tidtabellspublikationer för allmänheten.
10. *Växel- och signalsäkerhetsanläggningar och deras handhavande, 10 timmar,* varvid även lämnas en kortare redogörelse över olika slag av växlar och spåranordningar, linjetavlor, elektriska strömbrytare och instruktion för högspänningsledningar.
11. *Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen, 30 timmar.* Särtryck nr 254, avd. Bt, Sv, Te, Tg, Ul, Va, Ve och Vå, varvid även lämnas en kortare redogörelse över lokens huvuddelar, hastighet och dragkraft, lämpligaste användning av olika loktyper, olika typer av vagnar samt vagnmaterielens huvudsakligaste konstruktionsdelar.
12. *Biltrafik, 5 timmar.*
Biltrafikens organisation, tidtabellspublikationer, taxor och expeditionsbestämmelser, järnvägsstationernas befattning med biltrafiken. trafik från »dörr till dörr».
13. *Arbetsledning, 6 timmar.*

Kursplan för utbildning av stationsförmän.

Stations-
förmän.

1. *Säkerhetsordning* — vid smalspåriga bandelar *säkerhetsreglementet* — 25 timmar, varvid även genomgås användning m. m. av tidtabellspublikationer för tjänstebruk.
2. *Instruktioner för stations- och tågtjänsten, 25 timmar.*
Förhållande till allmänheten;
trafikstadgans kap. I samt i kap. II intagna ordningsföreskrifter;

instruktion för växlingstjänsten;
 bestämmelser angående hjälpberedskap;
 persontransportföreskrifter, art. 127—198, de delar av tågförings-
 och sovvagnsföreskrifter, som beröra den yttre stationstjänsten;
 sjuktransportföreskrifter;
 telefonföreskrifter, brandordningen;
 de delar av instruktionerna för stationsföreståndare, för konduktörs-
 personal, för ledningspersonal, för vägvakter, för signalrepara-
 törer, för förreglingsvakter och för lok- och vagnpersonal, som
 beröra den yttre stationstjänsten.

3. *Persontrafik, 10 timmar.*

Bestämmelser i statens järnvägars egen trafik och inländsk samtrafik
 för biljetts giltighet, för handresgods, för befordring av resgods
 och expressgods samt hundar och dylika djur;
 grunddragen av resgodssamtrafiken med Norge, Danmark och
 Tyskland;
 behandling av tullresgods;
 bestämmelser för effektförvaring och behandling av tillvaratagna
 effekter;
 godsregleringsföreskrifter i vad desamma avse resgodstrafiken.

4. *Godstrafik, reglementariska bestämmelser, 20 timmar.*

Bestämmelser för statens järnvägars egen trafik och inländsk sam-
 trafik i den mån de beröra magasins- och kajtjänsten;
 statens järnvägars förhållande till andra transportföretag.

5. *Godstrafik, transportbestämmelser, 25 timmar.*

Godstransportföreskrifter, del I;
 godsregleringsföreskrifter;
 olika transportplaners användning;
 järnvägarnas förhållande till tullverket i avseende på mottagning,
 befordring och utlämning av tullgods.

6. *Vagnkännedom och vagnfördelning, 25 timmar.*

Personvagnars indelning och inredning, godsvagnars benämning,
 storlek, bärighet, inredning och användning;
 bestämmelser för vagnfördelning, i vad dessa avse den yttre sta-
 tionstjänsten;
 bestämmelser rörande ömsesidigt användande av vagnar i den mån
 dessa bestämmelser beröra den yttre stationstjänsten;
 föreskrifter för adressering, hemsändning, inventering m. m. av
 sjukvagnar;
 rengöring och smittrening av person- och godsvagnar.

7. *Författningskännedom, 10 timmar.* Huvuddragen av statens järn-
 vägars organisation, allmänna personalbestämmelser, allmän
 tjänsteordning och disciplinstadga, fribiljett- och pensionsbestäm-
 melser.

8. — — —

9. *Järnvägsgeografi, 15 timmar.*

De svenska järnvägarna;
 statens järnvägars indelning i distrikt och trafiksektioner, eget
 distrikts indelning i ban- och maskinsektioner;
 eget distrikts samtliga driftplatser samt å övriga distrikt samtliga
 stationer;
 viktigare person- och godsförbindelser;
 användning av tidtabellspublikationer för allmänheten.

10. *Växel- och signalsäkerhetsanläggningar och deras handhavande*, 20 timmar, varvid även lämnas en kortare redogörelse över olika slag av växlar och spåranordningar, elektriska strömbrytare och instruktion för högspänningsledningar.
11. *Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen*, 15 timmar. Särtryck nr 254, avd. Bt, Sv, Te, Tg, Ul, Va, Ve och Vå, varvid även lämnas en kortare redogörelse över lokens huvuddelar, hastighet och dragkraft, lämpligaste användning av olika loktyper, olika typer av vagnar, de viktigaste vagn detaljerna.
12. *Arbetsledning*, 6 timmar.

Utöver uppgivna antal timmar böra demonstrationer för studium av transportanordningar, tekniska hjälpmedel m. m. företagas i följande ämnen:

godstrafik, transportbestämmelser med praktisk demonstration av lämpligaste förfaringssättet vid godsinslämning, lastning, stuvning och övrig godsbehandling. Kursdeltagarna skola härvid särskilt uppmärksamgöras på lämpliga åtgärder för att minska risken för godsskador under transporten och vid växlingsarbete;
växel- och signalsäkerhetsanläggningar;
drifttekniska bestämmelser.

Betyg m. m.

15. Vid kursens slut utfärdar kursföreståndaren betyg enligt form. nr 70 V.

16. I ämnena kassatjänst, bokförings- och redovisningsbestämmelser samt postgöromål gives endast betyget godkänd eller icke godkänd.

I ämnena arbetsledning, biltrafik samt kundtjänst och trafikvärkning angives endast, huruvida vederbörande deltagit i undervisningen.

17. För att bli *godkänd* i kursen fordras dels lägst betyget 3 i ämnena 1 och 2 och i minst sex av ämnena 3—11, dels lägst betyget 2 i övriga ämnen, dels att icke hava erhållit lägre medeltal av betygen i samtliga läroämnena än 3.

18. Kursdeltagare, som underkänts i högst fem ämnen, äger att undergå omprövning enligt art. 40.

Personal i resebyrå- och upplysningsbyrå-tjänst.

86:1. För att bibringa personal i resebyrå- och upplysningsbyrå-tjänst för dylik tjänst erforderliga teoretiska och praktiska kunskaper anordnas genom styrelsens försorg, då så anses erforderligt, undervisningskurs för sådan personal.

2. För kursen, som skall omfatta högst 165 timmar, gäller följande plan:

<i>I. Författningskännedom.</i>	Antal timmar
1. Organisation och personalbestämmelser.....	5
<i>II. Persontrafik: reglementariska bestämmelser, taxe-, redovisnings- och transportbestämmelser.</i>	
2. Inländsk persontrafik	30
3. Persontrafik med utlandet	25
4. Personvagnkännedom	10
<i>III. Resebyråväsen.</i>	
5. Allmän resebyrå-tjänst.....	10
6. Tidtabellspublikationer och deras användning.....	15
7. Järnvägsgeografi	15
8. Turistgeografi	15
9. Hotellväsen, pass-, tull- och valutaföreskrifter	10
10. Reklam- och upplysningsverksamhet	5

11. Studiebesök på vissa styrelsens byråer och kontor, hos turistorganisationer och å museer etc., filmföreläsningar och föreläsningar*), allt enligt särskild plan 23.
3. Vid kursens slut utfärdar kursföreståndaren betyg enligt formulär nr 70 V₁.
4. I studieämnena 10 och 11 förekommer ingen betygssättning.
5. För att bli godkänd i kursen fordras lägst betyget 3 i ämnena 2, 3, 4 och 5 och i ytterligare tre ämnen samt lägst betyget 2 i återstående ämnen.
6. Utöver vad som stadgas i art. 40 rörande omprövning gäller, att kursdeltagare, som underkänts i högst tre ämnen, äger undergå omprövning enligt bestämmelserna i samma artikel.

87—88. (Reservnr.)

Särskilda bestämmelser beträffande utbildning av personal inom Ca/Ce 19 (Cf 17) och högre lönegrader.

Ingenjör vid banavdelningen.

89: 1. I den mån behov föreligger att rekrytera ingenjörskåren vid banavdelningen, sker sådan rekrytering genom styrelsens försorg. Antagandet av dylik rekryteringspersonal skall föregås av vissa psykologiska prov.

2. För den nyantagna uppgöres genom vederbörande baningenjörs försorg en detaljerad utbildningsplan, som underställes distriktschefen för godkännande. Utbildningstjänstgöringen, vilken i första hand har till syfte att lämna aspiranten en allsidig förtrogenhet med arbetsuppgifterna vid banavdelningen, skall som regel omfatta:

tjänstgöring å baningenjörsexpedition under minst tre månader, varvid vederbörande skall givas en allmän inblick i verksamheten vid banavdelningen samt insättas i avlöningslistors upprättande, bokföring, kontofördelning, förrådsärenden m. m.;

tjänstgöring å banmästaravdelning under minst två månader, varvid noggrann kännedom skall inhämtas om huru spårunderhållsarbetena bedrivs, huru banbevakningen är ordnad och vilka säkerhetsföreskrifter, som gälla för arbeten å linjen. Han skall därjämte deltaga i förandet av dagsverks- och arbetsjournaler samt i handläggningen av förrådsärenden m. m.;

deltagande i förekommande, mera speciella arbeten av olika slag, såsom spårväxelläggning, broutbyten, grundförstärkningar, husbyggnadsarbeten, spårisoleringsarbeten till förhindrande av tjälskjutningar, kurvstakningar enligt evolventmetoden o. dyl. samt i signalreparatörs arbeten å växel- och signalsäkerhetsanläggningar och, där elektrisk tågdrift förekommer, ledningspersonalens underhållsarbeten.

Under utbildningstiden skall den nyantagne övas i ackordsprissättning och provas i arbetsledning. Han har att under nämnda tid skaffa sig fullständig kännedom om gällande säkerhetsordning, instruktionsbestämmelser och viktigare organisationsföreskrifter.

Till styrelsen skall efter verkställd prövning och examinering av-givas dels en redogörelse över utbildningen, dels yttrande över den anställdes lämplighet för tjänst vid statens järnvägars banavdelning.

90—92. (Reservnr.)

*) Bland föreläsningarna bör ingå orienterande föredrag om SJ biltrafik om c:a 3 timmar.

Ingenjör vid maskinavdelningen.

93: 1. I den mån behov föreligger att rekrytera ingenjörskåren vid maskinavdelningen, sker sådan rekrytering genom styrelsens försorg. Antagandet av dylik rekryteringspersonal skall föregås av vissa psykologiska prov.

Anställningen påbörjas med praktisk utbildning i järnvägstjänst, vilken utbildning för den, som ej tidigare varit sysselsatt inom hithörande arbetsområden, omfattar en tid av omkring 8 månader och fördelas enligt följande plan:

linjeunderhåll av lok	1,5 mån.
» » vagnar samt vagntjänst	1 »
» » motorfordon (såväl rälsgående fordon som landsvägsfordon)	1,5 »
tjänstgöring på elektrolok och ånglok	2 »
underhåll av alla slags fordon vid huvudverkstad	1 »
tjänstgöring på olika expeditioner vid maskinavdelningen	1 »

Jämsides med praktiska utbildningen skall kännedom inhämtas om viktigare organisationsbestämmelser, instruktioner rörande maskintjänsten, säkerhetsordningen samt huvuddragen av den rullande materielens konstruktion.

Till styrelsen skall efter verkställd prövning och examinering avgivnas dels en sammanfattande redogörelse över utbildningen, dels yttrande i fråga om vederbörandes lämplighet för tjänst vid statens järnvägars maskinavdelning.

Stationsskrivare.

94: 1. I den mån behov att rekrytera stationsskrivare föreligger, anordnas utbildningskurser genom styrelsens försorg.

Anordnande av dylik kurs tillkännagives dels genom cirkulär, dels genom annons i de största dagliga tidningarna, varvid meddelas, inom vilken tid ansökan om deltagande i kursen skall ingivas till styrelsen.

2. För tillträde till ifrågavarande kurs erfordras:

a) att vara svensk medborgare;
b) att hava uppnått eller under loppet av det år ansökan ingives uppnå en ålder av minst 18 och högst 24 år;
c) att vid av styrelsen särskilt föranställd läkarundersökning uppfylla föreskrivna fordringar i avseende å synskärpa, färgsinne och hörsel-förmåga samt befinnas vara fri från sjuklighet, svaghet eller kroppslyste, som kan anses menligt inverka på tjänsteutövningen;

d) att hava avlagt studentexamen eller avgångsexamen från handelsgymnasium eller teknisk elementarskola eller tekniskt gymnasium eller ock realexamen under villkor, vad sistnämnda examen beträffar, av vitsord om godkända insikter i modersmålet, tyska, engelska, franska, geografi och matematik. Vid bedömande av sökande med realexamen tages även viss hänsyn till vitsord om insikter i fysik.

Anm. Avseende fästes även vid i examen ingående skriftliga prov. Då det gäller att bedöma betyg, som kompletterats efter avlagd examen, gäller endast sådan fyllnadsprövning, som anordnats jämlikt § 89 i stadgan för rikets allmänna läroverk. Betyg från dylik fyllnadsprövning skall vara undertecknat av rektor vid vederbörande läroverk.

3. Sökande, som anses kunna komma ifråga för tillträde till kursen, underkastas vissa psykologiska prov.

4. Vederbörliga betyg och intyg i bestyrkta avskrifter rörande ovan omförmälda förhållanden med undantag av de under 2 c) angivna skola jämte övriga handlingar, som sökanden önskar åberopa, bifogas ansök-

Anordnande av utbildningskurs.

Villkor för tillträde till utbildningskurs.

Psykologiska prov.

Ansökningshandlingar.

ningen. Sökande, som avlagt någon av ovan angivna examina tidigare än 6 månader före ansökningsavgivande, skall bifoga intyg om sysselsättning under tiden efter examensdagen. Omyndig sökande skall styrka sig äga målsmans tillstånd att söka anställning vid statens järnvägar. Sökande bör i eget intresse förvissa sig om, att han fyller under 2 c) angivna fordringar i kroppsligt hänseende, varjämte är önskvärt, att till ansökningshandlingarna bifogas intyg härom.

5. Styrelsen granskar de inkomna ansökningshandlingarna och prövar vilka av de sökande, som böra underkastas psykologiska prov. Lämpligt antal av de i psykologiska proven godkända sökande inbeordras där- efter för läkarundersökning. Sedan resultatet härav föreligger, fattar styrelsen beslut ifråga om antagande av elever.

Antagande till
trafikelev.

95: 1. Utbildningen av trafikelev omfattar:
handledningskurs,
förberedande praktisk utbildning,
teoretisk undervisningskurs,
praktisk utbildningstjänstgöring.

Utbildningens
omfattning.

2. *Handledningskursen* förlägges till större stationer och pågår under omkring fem veckor. Eleverna placeras till ett antal av så vitt möjligt högst tio på varje utbildningsstation och stå där under uppsikt och ledning av en av styrelsen förordnad handledare. Denne bör under den tid, handledningskursen pågår, vara befriad från sin ordinarie tjänstgöring.

Handlednings-
kurs.

Handledningskursen har till syfte att bibringa eleven någon insikt i och kännedom om järnvägstjänsten till underlättande av hans studier vid den fortsatta utbildningen och under den teoretiska undervisningskursen.

Vid handledningskursens början skola till eleven överlämnas samtliga de särtryck m. m., som erfordras för utbildningen till stations-skrivare, jämte uppgift å de kunskapsfordringar, som vid den teoretiska undervisningskursen uppställas i vissa ämnen. Teoretisk undervisning meddelas cirka tre timmar per dag, varvid de viktigaste bestämmel-serna i tidtabellsboken och i följande särtryck skola genomgås:

säkerhetsordningen,
instruktion för stationsföreståndare,
» » växlingstjänsten,
allmän tjänsteordning och disciplinstadga,
godstransportföreskrifter, del I,
bestämmelser ang. hjälpberedskap,
drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen,
järnvägstrafikstadga,
persontransportföreskrifter,
taxa för transporter å statens järnvägar, del I,
» » » » » » , del II,
svensk personsamtrafik,
taxa för transporter i allmän godssamtrafik inom Sverige,
godsexpeditionsföreskrifter, del I.

Praktisk tjänstgöring skall fullgöras under omkring tre timmar per dag och skall ordnas så, att den kommer att omfatta samtliga tjänste-grenar på stationen. Åtminstone två under handledningskursen in-fallande söndagar böra utnyttjas på lämpligt sätt i utbildningssyfte.

Handledare skall utrona elevs lämplighet för järnvägstjänsten och vid handledningskursens slut avlämna skriftligt utlåtande härom. Detta skall tjänstevägen insändas till styrelsen.

Förberedande
praktisk
utbildning.

3. Den *förberedande praktiska utbildningen* har till syfte dels att bibringa eleven praktisk insikt och erfarenhet till underlättande av hans studier vid den blivande teoretiska undervisningskursen, dels att utröna, huruvida eleven besitter sådana egenskaper, att han kan antagas bliva lämplig för järnvägstjänsten.

Nämnda praktiska utbildning pågår omkring fem månader och förlägges till medelstora stationer med en à två elever å varje station. Under denna tid skola eleverna under stationsföreståndarens uppsikt och handledning inhämta kunskaper om stationstjänstens olika grenar, varvid jämsides med tjänstgöring å olika expeditioner m. m. samtliga stationstjänsten berörande särtryck och föreskrifter skola genomgås. Eleverna skola därjämte i ämnet järnvägsgeografi väl inlära den del, som omfattar Sveriges järnvägar.

Ifrågavarande praktiska tjänstgöring bör ordnas så, att eleverna i första hand bli i tillfälle förvärva erforderliga kunskaper om säkerhetsordningens föreskrifter i de delar, som beröra stationsföreståndare och tågklarartjänsten. De böra vidare erhålla en allmän inblick i organisationsförhållandena vid statens järnvägar, särskilt vid trafikavdelningen, samt en första kännedom om arbetssätt och förefintliga författningar, instruktioner och reglementen rörande trafiktjänsten, den yttre och inre stationstjänstens besörjande m. m.

Det är angeläget, att tjänstgöringen tid efter annan varieras så, att eleverna efter hand få nöjaktig kännedom om stationernas samtliga trafiktekniska anläggningar och inrättningar liksom ock om den rullande materielen. Stationsföreståndare på utbildningsstation skall i förväg upprätta en plan för resp. elevers utbildning. Avskrift av planen tillställas dels handledaren före handledningskursens slut i två exemplar, varav ett överlämnas till eleven, dels trafikinspektören.

Därest det kan befinnas påkallat eller eljest kan visa sig vara lämpligt, må trafikelev, som erhållit nöjaktig förutbildning, kunna insättas i självständigt arbete, dock icke i tågklarartjänst. Tjänstgöring i yttertjänst, t. ex. i växlings- och magasinistjänst, skall icke ifrågakomma, enär eleverna efter den teoretiska kursen skola genomgå praktisk utbildningstjänstgöring.

Det tillkommer vederbörande sektions- och stationsföreståndare att vaka över att utbildningstjänstgöringen blir ordnad på lämpligaste sätt. Det åligger dem att tid efter annan förvissa sig om, att vederbörande elever få den bästa handledning, och de skola i den utsträckning, så är möjligt, själva med uppmärksamhet följa utbildningen för att sedermera kunna avgiva nedan omnämnt utlåtande över resultatet av densamma och om elevernas lämplighet för fortsatt utbildning till stationsskrivare. Det är sålunda av alldeles särskild vikt, att stationsföreståndarna ägna all möjlig omsorg åt elevernas utbildning.

Trafikinspektör äger förlägga den förberedande praktiska utbildningen till annan station av klass 2 eller lägre än den som ursprungligen bestämts, om därigenom vinnes större möjlighet för eleven att få bättre översikt över arbetet på en station.

Trafikeleverna skola under utbildningstjänstgöringen bära uniforms-mössa enligt för stationsskrivare fastställd modell.

Stationsföreståndaren skall vid den förberedande praktiska utbildningstidens slut å form. nr 70 Y avgiva utlåtande angående elevens lämplighet för järnvägstjänsten, varvid hänsyn skall tagas till elevens intresse, flit, praktiska läggning, uppträdande och allmänna lämplighet. Utlåtandet skall av trafikinspektören med eget yttrande tjänstevägen insändas till styrelsen före den teoretiska kursens början.

Elever, som under den förberedande praktiska utbildningen visat sig lämpliga för järnvägstjänsten, inkallas för deltagande i den teoretiska undervisningskursen.

96: 1. Den teoretiska undervisningskursen förlägges till Stockholm och pågår omkring 5 månader.

Teoretisk
undervisnings-
kurs.

Undervisning meddelas i följande ämnen med ungefär följande timantal:

1. *Säkerhetsordningen, 60 timmar.*

2. *Stationstjänst, 35 timmar.*

Trafikstadgans föreskrifter beträffande stationstjänsten, instruktion för stationsföreståndare, föreskrifter för växlingstjänsten, postföreskrifter, telefonföreskrifter, föreskrifter för behandling av taxerade telegram och angående hjälpberedskap, bostads- och brandordningarna, följande särtryck i den mån de beröra stationstjänsten, nämligen instruktionerna för banmästare, banvakter, signal- och telefonreparatörer, bro-, väg- och platsvakter samt ledningspersonal, tjänstgöringsföreskrifter för lok- och vagnpersonal, banbevakningsordning, snöberedskap och föreskrifter rörande dressiner, rälsbussar och lokomotorer samt förrådsordningen m. m.

3. *Persontrafik, taxe- och transportbestämmelser, 50 timmar.*

Statens järnvägars egen trafik och samtrafik med in- och utlandet, olika slag av biljetter, deras giltighet och behandling, konduktörsinstruktionen, föreskrifter rörande person- och sjuktransporter, sovvagnsföreskrifter, resgodsplaner.

4. *Inländsk godstrafik, 50 timmar.*

Reglementariska och fraktberäkningsbestämmelser.

5. *Utländsk godstrafik, trafik med gränstationer och tullväsen, 55 timmar.*

Reglementariska bestämmelser och fraktberäkningsbestämmelser. Tullförfattningar i den mån dessa beröra avsändnings-, bestämmelse-, omlastnings- och gränstationernas åligganden i fråga om behandlingen av tullgods.

6. *Godstrafik, transportbestämmelser och godsregleringsföreskrifter, 50 timmar.*

Godstransport- och godsregleringsföreskrifter, olika transportplaners användning.

7. *Vagnkännedom och vagnfördelning, personvagnar, 20 timmar*, varvid även genomgås föreskrifterna för rengöring och smittrening av personvagnar.

8. *Vagnkännedom och vagnfördelning, godsvagnar, 22 timmar.*

9. *Författningskännedom, 30 timmar.*

Huvuddragen av statens järnvägars organisation, allmänna personalbestämmelser, rekryteringsstadga, allmän tjänsteordning och disciplinstadga, avlönings-, pensions- och fribiljettbestämmelser.

10. *Järnvägsgeografi, 30 timmar.*

Statens järnvägar och deras indelning i distrikt och sektioner; Sveriges enskilda järnvägar; läget — mellan två större stationer eller grenstationer — av samtliga järnvägars stationer och trafikplatser; stationers och järnvägslinjers läge på sådana orter i Sverige, som hava mer än en järnvägsstation; det viktigaste av den europeiska järnvägsgeografien; viktigare samfärdsleder ur turistsynpunkt; viktigare svenska och transoceaniska ångbåtsrouter.

11. *Tidtabellsväsen och föreskrifter rörande tågföringen, 25 timmar.*

Tidtabellsarbetet och de viktigare synpunkter, som böra beaktas vid uppgörande av tidtabeller, tidtabellsbokens uppställning och innehåll, förklaringar till tjänstetidtabellerna, användning m. m. av tjänstetidtabeller och grafiska tidtabeller samt för allmänheten avsedda svenska, danska, norska och tyska tidtabellspublicationer, viktigare person- och godsförbindelser å statens järnvägar, tågförbindelser med direkta vagnar och viktigare båt-förbindelser mellan Sverige och utlandet, tidtabellsföreskrifter del I och II, tågföringsföreskrifter.

12. *Bangårdsplaner samt byggnad av bana och bangårdar, 22 timmar.*13. *Växel- och signalsäkerhetsanläggningar, 23 timmar.*14. *Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen, olika slag av dragkraftsmateriel m. m., 30 timmar.*

Särtryck nr 254, avd. Bt, Sv, Te, Tg, Va, Ve, Vf och Vå, lokens huvuddelar, hastighet och dragkraft, användning av olika loktyper, vagnmaterielens huvudsakligaste konstruktionsdelar.

15. *Elektriska anläggningar för tågdrift, 20 timmar.*

Allmän elektricitetslära och dess praktiska tillämpning vid elektrisk järnvägsdrift, allmän instruktion angående högspänningsledning och instruktion för in- och urkoppling av kontaktledning.

16. *Kassatjänst, bokförings- och redovisningsbestämmelser, 15 timmar.*17. *Biltrafik, 15 timmar.*18. *Konversation i tyska språket, 30 timmar.*

Undervisning meddelas av infödd lärare, varvid eleverna uppdelas i grupper med högst 15 elever i varje grupp.

19. *Konversation i engelska språket, 30 timmar.*

Undervisning meddelas av infödd lärare, varvid eleverna uppdelas i grupper med högst 15 elever i varje grupp.

20. *Stationsarbetets allmänna organisation, 10 timmar.*

Planläggning och organisation av järnvägstjänsten. Stationshusplaner. Arbetsledning.

21. *Militärt transportväsen, 10 timmar.*22. *Kundtjänst och trafikvärning samt presstjänst, 15 timmar.*23. *Orientering om post-, tull- och telegrafverkens organisation, 6 timmar (2 timmar för vardera verket).*

Utöver uppgivna antal timmar böra exkursioner för studium av transportanordningar, vagnar, tekniska anordningar m. m. företagas i samband med undervisningen i följande ämnen:

godstrafik, transportbestämmelser,
vagnkännedom och vagnfördelning,
bangårdsanläggningar,
drifttekniska bestämmelser,
elektriska anläggningar för tågdrift,
telefonanläggningar,
militärt transportväsen.

2. Vid kursens slut utfärdas av kursföreståndaren betyg enligt form. nr 70 Å. Betyg m. m.

I ämnena 20—23 gives endast intyg om att vederbörande deltagit i undervisningen.

3. De allmänna bestämmelser, som meddelats i art. 39 rörande fastställandet av betyg, skola gälla även denna kurs. För att bli godkänd i kursen fordras dock att eleven tilldelats lägst betyget 3 i vart och ett av ämnena 1—17 här ovan samt att han iakttagit ett gott uppförande.

4. Kursföreståndaren avgiver till styrelsen efter kursens avslutande redogörelse för densamma. Redogörelse för kursen.

5. Elev, som erhållit lägre betyg än 3 i högst 2 ämnen, må kunna undergå omprövning enl. art. 40. Omprövning.

6. Stationsskrivare samt kontorsskrivare å vissa byråer i styrelsen ävensom tjänsteman i högre lönegrader vid trafikavdelningen och å vissa byråer i styrelsen skola hava genomgått kurs för utbildning till stationsskrivare. Villkor för att antagas till stations-skrivare m. fl. befattningar.

97: 1. Elev, som blivit godkänd i den teoretiska undervisningskursen, antages av styrelsen till stationsskrivaraspirant och beordras delta i den praktiska utbildningstjänstgöringen. Antagande till stations-skrivar-aspirant.

98: 1. Den praktiska utbildningstjänstgöringen har till syfte dels att bibringa eleven den färdighet i tjänstens utövande, som erfordras för hans framtida verksamhet, dels att giva honom tillfälle att under densamma tillämpa och ytterligare vidga de insikter, som meddelats honom under den teoretiska undervisningskursen, dels att utbilda honom för hans blivande ställning som befäl. Praktisk utbildnings-tjänstgöring.

2. Utbildningen, som äger rum å för ändamålet lämpliga större stationer med en eller högst två elever å varje station, pågår omkring elva månader och fullgöres enligt följande plan:

1) resgodsmagasinstjänst	2 veckor
2) godsmagasins- och kajtjänst	4 »
3) växlings- och bangårdstjänst	10 »
4) signal- och ställverkstjänst	4 »
5) teknisk vagntjänst	4 »
6) biljettexpeditionstjänst, omedelbart före utbildningen i resebyråtjänst	2 »
7) resebyråtjänst	3 »
8) godsexpeditionstjänst	8 »
9) stationsinspektörsexpeditionstjänst	6 »
10) tågtjänst	3 »
11) tjänstgöring å trafikinspektörsexpedition, trafikvärning	4 »

3. Tjänstgöringen fullgöres enligt anvisningarna å den utbildningsplan enligt form. nr 70 Å, som vid den praktiska utbildningens början

upprättas för varje elev. I fråga om tidsföljden för utbildning i olika tjänstegrenar skall bland annat iakttagas, att utbildningen i växlings- och bangårdstjänst såvitt möjligt bör göras först och därefter signal- och ställverkstjänst.

Föreståndare å olika tjänsteställen intyga tjänstgöringens fullgörande å nämnda formulär, som efter utbildningens avslutande bilägges det skriftliga utlåtande, som enligt mom. 9 skall avgivas angående eleven. Eleven skall deltaga i alla å stationen förekommande göromål, så att han vid utbildningstjänstgöringens slut i största möjliga utsträckning behärskar samtliga tjänstegrenar.

Avvikelse från fastställd utbildningsplan får icke företagas utan distriktschefens medgivande.

4. Stationsföreståndaren skall själv lämna eleven mesta möjliga handledning och anmoda personalen å stationen att lämna erforderliga upplysningar. Inom de tjänstegrenar, där så anses lämpligt, bör viss tjänsteman utses att i första hand tillhandagå härmed.

5. Utbildningstjänstgöringen skall i möjligaste mån och så snart ske kan fullgöras i effektiv tjänst. Innan elev anförtros att på egen hand fullgöra viss tjänstgöringstur, skall han dock vid provturer under handledares tillsyn hava visat sig besitta erforderlig mogenhet för arbetet ifråga.

6. För det fall att elev inom något tjänsteområde, t. ex. utländsk godstrafik eller ställverkstjänst, ej kan erhålla erforderlig utbildning å utbildningsstationen, skall sådan utbildning meddelas å annan lämplig station.

7. Av stor vikt under utbildningen är, att elev bibringas en rätt uppfattning om vad som är att iakttaga i uppträdandet mot allmänheten och att eleven instrueras i sättet för en god arbetsledning.

8. I fråga om följande tjänstegrenar, nämligen resgodsmagasinstjänst, godsmagasins- och kajtjänst, växlings- och bangårdstjänst, signal- och ställverkstjänst, teknisk vagntjänst och tågtjänst skall eleven, sedan utbildningen i resp. tjänstegren avslutats, senast inom två veckor till stationsföreståndaren avlämna skriftlig redogörelse över gjorda erfarenheter under tjänstgöringen, de olika arbetsåligganden, som beröra resp. arbetsområde, arbetets organisation o. s. v. Genom dessa redogörelser avses, att eleven skall under den praktiska utbildningstjänstgöringen upprätthålla kontakten med de teoretiska bestämmelser, som finnas utfärdade för olika tjänstegrenar. Redogörelserna skola insändas tjänstevägen till trafikinspektören och av denne översändas till kursföreståndaren. Därjämte kunna eleverna åläggas att lösa vissa skriftliga uppgifter, som utsändas av kursföreståndaren.

9. Stationsföreståndaren skall vid utbildningstjänstgöringens slut i tjänsteväg avgiva utlåtande angående eleven å form. nr 70 Y, varvid hänsyn skall tagas till elevens intresse, flit, praktiska läggning, uppträdande och allmänna lämplighet.

10. Elev, som med goda vitsord fullgjort den praktiska utbildningstjänstgöringen, antages av styrelsen till e. o. stationssskrivare.

Språkstudier.

99: 1. Efter den praktiska utbildningstjänstgöringens slut kan ett begränsat antal elever, som med goda vitsord fullgjort denna tjänstgöring och som med särskilt gott resultat deltagit i den teoretiska delen av kursen, påräkna att för järnvägs- och språkstudier vistas fyra månader i ett av länderna Tyskland, England eller Frankrike. I god tid före avresan till utlandet skall eleven till kursföreståndaren anmäla, hur studietiden i utlandet är avsedd att användas. Eleven får under utlandsvistelsen behålla sina avlöningsförmåner och skall efter återkomsten undergå skriftlig och muntlig prövning i resp. språk för lärare, som av styrelsen bestämmes.

100: 1. Redan anställda tjänstemän inom lönegraderna, Ca/Ce 5—18 och motsvarande aspirantgrader, som innehåva formell kompetens för stationsskrivarbefattning, kunna efter särskild prövning och kompletterande psykologiska prov beredas tillfälle att för vinnande av befordran till nämnd befattning genomgå den för trafikelev föreskrivna utbildningen med de ändringar beträffande den praktiska utbildningen, som styrelsen finner skäl för varje fall bestämma.

Utbildning
motsvarande
den för
trafikelev före-
skrivna.

101—103. (Reservnr.)

Kontorsskrivare vid ban-, maskin- och förradsavdelningarna, vid huvudverkstäderna samt å vissa byråer i styrelsen och å distriktskanslierna.

104: 1. Vid behov av rekrytering av tjänstemän inom lönegrad Ca/Ce 19 (Cf 17) och högre lönegrader, för vilka trafikelevkurs icke är erforderlig, anordnar styrelsen, där så befinnes lämpligt, utbildning av kontorselever. Kompetensvillkoren äro desamma som i art. 94:2 angivits för stationsskrivare. Sökande, som anses kunna komma i fråga till dylik utbildning, underkastas vissa psykologiska prov.

2. Utbildningsplaner samt övriga för dylik utbildning erforderliga föreskrifter fastställas av styrelsen i samband med beslut om elevernas antagande.

3. Vad i art. 100 stadgats ifråga om utbildning till stationsskrivare för redan anställda tjänstemän i lägre lönegrader äger motsvarande tillämpning vid rekrytering av här berörda kontorsskrivare.

Ritare.

105: 1. Person, som är avsedd att antagas till ritaraspirant, samt redan anställd tjänsteman inom lönegraderna Ca/Ce 5—18 och motsvarande aspirantgrader, som ifrågasättes befordrad till ritarbefattning, skall underkastas psykologiskt prov på samma sätt som kontorsskrivare.

Högre trafik kurs.

106: 1. Högre trafik kurs för utbildning av aspiranter till viktigare befattningar vid distrikten och å styrelsens drifttjänst, persontrafik, godstrafik, persontaxe, godstaxe, biltrafik- och försvarsbyråer samt reklamationsskontor anordnas, då så av styrelsen anses behöfligt.

Utbildnings-
kurs.
Villkor för
inträde i kurs.

2. Kursen omfattar *dels* en förberedande del, under vilken deltagarna hava att med bibehållen tjänstgöring genom självstudier inhämta kunskaper och avlägga prov i vissa ämnen, *dels* en föreläsning kurs, *dels* praktisk utbildningstjänstgöring.

3. Rätt att söka inträde i kurs tillkommer tjänsteman, som vid ansökningstidens utgång uppnått en levnadsålder av högst 45 år och inom 19 eller högre lönegrad innehaft ordinarie anställning under minst 5 år och som styrkt sig äga god allmänbildning (studentexamen eller avgångsbetyg från tekniskt läroverk, handelsgymnasium eller motsvarande läroanstalt önskvärd) och genomgått och godkänts i kurs för utbildning till stationsskrivare.

4. Ansökningar om inträde i kurs ställas till styrelsen och ingivas till vederbörande distriktschef resp. byråchef, som avgiver yttrande till styrelsen. I dessa yttranden skall för varje sökande förklaras, huruvida sökande på grund av ådagalagd särskild duglighet och förmåga av initiativ anses böra intagas i kursen. Därest distriktschef resp. byråchef anser sökande lämplig endast för visst slags befattning, skall detta angivas i yttrandet.

5. Med stöd av ovannämnda yttranden bestämmer styrelsen, vilka av de sökande som skola intagas i kursen.

Kursens för-
beredande del.

107: 1. Den förberedande delen av kursen omfattar följande järnvägsämnen:

författningar angående statens järnvägars organisation och förvaltning samt allmänna personalbestämmelser,

säkerhetsföreskrifter,

stationstjänst,

godstrafik, taxebestämmelser, inländska.

» , » för utländsk trafik och trafik med gränsenstationer,

» , transportbestämmelser,

» , vagn-tjänst,

persontrafik, taxebestämmelser,

» , transportbestämmelser,

» , vagn-tjänst.

drifttekniska bestämmelser.

2. Inom sex månader efter det styrelsen utsett deltagare i kursen, skola prov hava ägt rum i dessa ämnen inför av styrelsen utsedda tjänstemän. Styrelsen lämnar uppgift å de särtryck eller delar av särtryck, i vilka prov skall äga rum. Proven försiggå efter hand, alltefter som ämnena hinna inläras. Vid proven utdelas betygen väl godkänd, godkänd eller icke godkänd. Kursdeltagare, som erhållit lägre betyg än godkänd, må enligt undervisningskommissionens beprövande medgivas undergå omprövning, dock högst en gång i varje ämne.

3. Efter godkända prov och sedan intyg i två av språken tyska, engelska eller franska om färdighet i konversation och någon färdighet i dessa två språks skriftliga behandling avlämnats, äro fordringarna uppfyllda för tillträde till den högre kursens andra del, föreläsningskursen. I fråga om språken gäller, att godkända betyg från av järnvägsstyrelsen anordnade högre konversationskurser i tyska, engelska eller franska språken, som genomgåts under de senaste sex åren, skola gälla för tillträde till föreläsningskursen och att eljest erforderliga språkintyg skola efter vederbörliga prov vara utfärdade av examinator i studentexamen eller av lärare i nyssnämnda konversationskurser. Sistnämnda prov skola vara avlagda tidigast tre år före föreläsningskursens början.

4. I god tid före föreläsningskursens början skola i och för självstudier kursdeltagarna genom styrelsens försorg erhålla anvisningar å litteratur i vissa av de ämnen, som skola behandlas i föreläsningskursen.

Föreläsnings-
kursen.

108: 1. Föreläsningskursen omfattar föreläsningar i följande ämnen under angivna ungefärliga antal timmar:

Nationalekonomi, 40 timmar.

Stats- och kommunalkunskap, 18 timmar.

Företags- och arbetsledning, personalorganisation, 10 timmar.

Företagsekonomi, 24 timmar.

Principer för modern kontors- och arbetsorganisation, arbetsstudier som ett organisatoriskt hjälpmedel, 6 timmar.

Järnvägsstatistik och dess tillämpning, 6 timmar.

Trafikvärvning, persontrafik, 10 timmar.

» , godstrafik, 10 timmar.

Personalekonomi, järnvägspersonalens förhållande till allmänheten (även orientering om lämpligt anordnade lokaler och om dessas rationella utnyttjande samt om arbetsbesparande maskiner inom expeditions- och övrig stationstjänst), 18 timmar.

Stationshusplaner, 4 timmar.

Redogörelse för statens järnvägars finansförvaltning, 8 timmar.

Kostnadsstat, framställning om anslag till nya byggnader och anläggningar, förslag till stat för förnyelsefondsmedel, förslag till beräkning av den behållna inkomsten för nästa budgetår, förräntningskravet.

Planläggning och organisation av persontrafiken, 12 timmar.

Planläggning och organisation av godstrafiken, 12 timmar.

Taxepolitik, varvid särskilt behandlas grundprinciper för taxebyggnaden, kostnadsanalyser, minimitariffer, konkurrenshänsyn, 8 timmar.

Statens järnvägars bilrörelse, 5 timmar.

Bangårdsplaner samt orientering i banlära, 25 timmar.

Organisation av växlingsarbetet, särskilt med hänsyn till bangårdarnas utformning, 10 timmar.

Orientering om den elektriska järnvägsdriften (ej dragkraft), 20 timmar.

Växel- och signalsäkerhetsanläggningar, 15 timmar.

Militärt transportväsen, 14 timmar.

Olika slag av dragkraft inom järnvägsdriften:

elektrisk, 8 timmar,

motorvagnar, rälsbussar och lokomotorer, 4 timmar,

övrig dragkraft, 7 timmar.

Övrig rullande materiel, 10 timmar.

Resebyråverksamhet, 5 timmar.

Konversation i engelska språket, 20 timmar.

» » tyska » , 20 timmar.

Under kursen ordnas exkursioner under sammanlagt omkring 60 timmar i anslutning till föreläsningarna i ämnena arbetsorganisation, planläggning och organisation av godstrafiken, bangårdsplaner, organisation av växlingsarbetet med hänsyn till bangårdarnas utformning, orientering om den elektriska driften, växel- och signalsäkerhetsanläggningar, olika slag av dragkraft samt övrig rullande materiel.

Tentamen skall äga rum i följande föreläsningssämnen: nationalekonomi, stats- och kommunalkunskap, företagsekonomi, trafikvärning, personalekonomi, planläggning och organisation av persontrafiken, planläggning och organisation av godstrafiken, bangårdsplaner och orientering om den elektriska järnvägsdriften samt växel- och signalsäkerhetsanläggningar ävensom engelska och tyska språken. Vid denna tentamen användas betygen väl godkänd, godkänd och icke godkänd.

109: 1. Praktisk utbildningstjänstgöring fullgöres enligt plan, som styrelsen fastställer för varje kursdeltagare.

Utbildnings-
tjänst.

110—111. (Reservnr.)

Utbildning genom kurser i speciella ämnen.

112: 1. För att bibringa personalen ökade kunskaper i språk eller andra för järnvägstjänsten betydelsefulla ämnen anordnas genom styrelsens försorg särskilda kurser i vissa fall per korrespondens.

2. Deltagande i korrespondenskurs är i regel avgiftsfritt, men det åligger deltagare att själv bekosta erforderliga läroböcker och materialier.

3. Påbörjad kurs får icke avbrytas utan att styrelsen lämnat sitt medgivande härtill.

4. Kursdeltagare erhåller efter avslutad kurs intyg om deltagande i densamma. I de fall styrelsen så finner lämpligt, anordnas efter kursen skriftlig tentamen.

5. Tidpunkt för korrespondenskurs, villkor för att delta i den, examensförfarandet samt andra hithörande bestämmelser meddelas av styrelsen genom cirkulär för varje särskilt fall.

6. Förutom ovannämnda korrespondenskurser anordnar styrelsen särskilda kurser i främmande språk, vilka hava till ändamål att bibringa deltagarna ökad färdighet, särskilt i den muntliga behandlingen av det i kursen ingående främmande språket.

7. Erforderliga föreskrifter rörande dylika språkkurser meddelas av styrelsen i samband med anordnandet av desamma.

Angående samaritkurser, se art. 33.

Bilaga 1.

UPPGIFT PÅ KUNSKAPSFORDRINGAR.

Banavdelningens personal.

Uppgift på kunskapsfordringar finnes införd i resp. personalinstruktioner.

Maskinavdelningens personal.

Gemensamma fordringar för samtliga tjänstegrenar.] -

Allmän tjänsteordning (särtryck nr 140). De föreskrifter, som beröra den enskilde befattningshavarens allmänna skyldigheter och åligganden. Allmän instruktion angående högspänningsledningar (särtryck nr 116 resp. 242).¹⁾

Instruktion för in- och urkoppling av kontaktledning vid lastning, lossning och därmed jämförliga arbeten (särtryck nr 116 a resp. 242 a).¹⁾

Instruktion i behandling av personer, som bedömts av elektrisk ström, ådragit sig brännskador eller bländats av ljusbåge (särtryck nr 317). Kännedom om olika slags tidtabeller och deras användning (tidtabellsbok och grafisk tidtabell).

De vanligast förekommande förkortningarna och signaturerna (särtryck nr 40).

Förtrogenhet med:

gällande turlista och arbetsordning;

olika tågslag och deras användning;

benämning (litterering) av lok, person-, gods- och specialvagnar samt innebörden av vissa märken på dessa.

Kunskapsfordringar i bestämmelser för vissa grenar
av maskintjänsten.

Lokförare.

Säkerhetsordningen (särtryck nr 2). Se uppgift å kunskapsfordringar, införda i samma särtryck. ✓

Tjänstgöringsföreskrifter för lokpersonal (särtryck nr 27). ✓

Instruktion för växlingstjänsten vid statens järnvägar (särtryck nr 33).^{2) 5)}

Konduktörsinstruktion (särtryck nr 49).^{2) 3)}

Föreskrifter för tågrapports upprättande (särtryck nr 234 b).³⁾

Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen (särtryck nr 254), avd. Bt, Sla, Sle, Slå, Te, Va, Ve, Vå.

Lokbiträden.

Säkerhetsordningen (särtryck nr 2). Se uppgift å kunskapsfordringar, införda i samma särtryck. ✓

Tjänstgöringsföreskrifter för lokpersonal (särtryck nr 27). ✓

Instruktion för växlingstjänsten vid statens järnvägar (särtryck nr 33).^{2) 5)}

Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen (särtryck nr 254), avd. Bt, Sla, Sle, Slå, Te, Va, Ve, Vå.

Vagnskötare och ~~vagnvårdare~~.

Säkerhetsordningen (särtryck nr 2). Se uppgift å kunskapsfordringar, införda i samma särtryck. ✓

¹⁾ Å elektrifierade bandelar.

²⁾ I tillämpliga delar.

³⁾ Endast för lokförare som tjänstgör som tågbefälhavare.

✓ Vid mångfå bandelar säkerhetsordningen i de delar som rekommenderas bestämt

✓ - " - nr 33 r

✓ - " - nr 27 r

Instruktion för växlingstjänsten vid statens järnvägar (särtryck nr 33).¹⁾ ✓
Konduktörsinstruktion (särtryck nr 49).
Tjänstgöringsföreskrifter för vagnpersonal (särtryck nr 123).³⁾ ✓
Instruktion för bäddning i sovvagnar (särtryck nr 244).
Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen (särtryck nr 254), avd. Bt, Rp, Sv, Te, Tg, Ue, Ul, Va, Ve, Vå.
Revisionsföreskrifter beträffande den rullande materielen (särtryck nr 264), avd. Va.

Personal i vagntjänst å bangård.

Säkerhetsordningen (särtryck nr 2). Se uppgift å kunskapsfordringar, införda i samma särtryck.⁴⁾ ✓
Tjänstgöringsföreskrifter för vagnpersonal (särtryck nr 123).³⁾ ✓
Svensk vagnsamtrafik (särtryck nr 124 a).¹⁾
Utländsk godsvagnsamtrafik (särtryck nr 124 b).¹⁾
Instruktion rörande skötsel och underhåll av rull- och skivlager (särtryck nr 227).
Drifttekniska bestämmelser beträffande den rullande materielen (särtryck nr 254), avd. Bt, Rp, Sv, Te, Tg, Ue, Ul, Va, Ve, Vå.
Revisionsföreskrifter beträffande den rullande materielen (särtryck nr 264), avd. Va.

Personal i övrig tjänst.

Säkerhetsordningen (särtryck nr 2). Se uppgift å kunskapsfordringar, införda i samma särtryck.⁴⁾ ✓

Tjänstehavare i yttertjänst vid trafikavdelningen.

Gemensamma fordringar för samtliga tjänstegrenar.

Allmän tjänsteordning (särtryck nr 140). De föreskrifter, som beröra den enskilde befattningshavarens allmänna skyldigheter och åligganden.
Allmän instruktion angående högspänningsledningar (särtryck nr 116 resp. 242).²⁾
Brandordning (särtryck nr 35), avd. I.
Instruktion för in- och urkoppling av kontaktledning vid lastning, lossning och därmed jämförliga arbeten (särtryck nr 116 a resp. 242 a).²⁾
Järnvägsgeografi. Stationer vid egen och angränsande trafiksektioner och eventuellt anslutande enskilda järnvägar samt tillräcklig kännedom om läget av övriga järnvägsstationer.
Kännedom om olika slags tidtabeller och deras användning. (Sveriges kommunikationer, anslagstidtabell, tidtabellsbok, normalplan, grafisk tidtabell.)
De vanligast förekommande förkortningarna och signaturerna (särtryck nr 40).
Förtrogenhet med:
för stationen gällande tågordning och transportplaner;
för tjänstestället gällande turlista, arbetsordning och orderjournal;
olika tågslag och deras användning;
benämning (litterering) av person-, gods- och specialvagnar, innebörden av vissa märken å dessa; samt
lastprofilen (särtryck nr 141 a, bil. C).

¹⁾ I tillämpliga delar.

²⁾ Å elektrifierade bandelar.

³⁾ Vid malpinniga bandelar 123 r

⁴⁾ se föregående sida

⁵⁾ - " -

**Kunskapsfordringar i bestämmelser för vissa grenar av
yttertjänsten å stationerna.**

Resgodsmagasinstjänst.

Persontransportföreskrifter (särtryck nr 240).

Art. 1—13, 32—35, 167, 170, 173: 1, 176: 1, 304: 1 a, 7, 309—312, 318—447, bil. D.

Godsregleringsföreskrifter (särtryck nr 175).

§§ 1—3, 5, 6, 8, 10, 21, 22, 24, 27—30, 32, 36—39, 41—46, 48—50.

Godstransportföreskrifter (särtryck nr 141 a).

Art. 1: 1, 3: 4, 4: 1—4, 8, 9: 1, 10, 10: 1, 12: 3, 4, 25: 3, 4, 34: 1, 44: 6 första stycket, 54, 55: 1, 65: 1, 67: 4 andra stycket, 71: 1, 78: 1, 93, 95: 1, 114: 1.

Svensk järnvägs- och stationsförteckning (särtryck nr 41).

Art. 1—3, 7—9.

Fribiljettbestämmelser (särtryck nr 193).

Art. A 1: 1, A 6: 2, A 6: 9.

Personexpeditionsföreskrifter, del II (särtryck nr 228 b).

Växlings- och ställverkstjänst.

Trafikstadgan (särtryck nr 1).¹⁾

§§ 5 första stycket, 10, 15 mom 2.

Instruktion för växlingstjänsten (särtryck nr 33).^{2/}

Säkerhetsordningen (särtryck nr 2).^{3/}

Se uppgift å kunskapsfordringar, införda i rubricerade särtryck, sid. 10.

Bestämmelser ang. hjälpberedskap (särtryck nr 166)¹⁾

§§ 1—14.

Drifttekniska bestämmelser (särtryck nr 254).

Avd. Bt: B 31—48, 55—58.

» Sv: A II, b—e; B.

» Ul: II.

» Va: II: 14.

» Ve: inledn., 2 A, B, F.

Godstransportföreskrifter (särtryck nr 141 a).

Art. 1: 1, 14: 13, 16, 17: 1—7, 9, 18: 1, 20—23, 25: 3, 28, 34—40, 43—46, 48: 1, 49, 52, 53, 57—60, 72—74, 93—96, 105—107, bil. B, C, bil. K §§ 70—82, bil. L §§ 50—56.

Godsregleringsföreskrifter (särtryck nr 175).

§§ 15, 20.

Personvagnsföreskrifter, del I (särtryck nr 231 a).

Art. 1, 3, 9, 10, 19, 33, 34, 50, 54, 60, 66, 67, 74—79, 84, 90, 93—95, 114, 116: 2, 122, 128, 130, 147.

¹⁾ Å station med hjälpvagn.

²⁾ Vid omflyttningarna hänförelse nr 33.

^{3/} — " — utfärdas i stället för säkerhetsreglementet
se nr 22, i de delar som s f bestämt.

Godsvagnsföreskrifter (särtryck nr 79 a).

Art. 1—12, 13, 15—21, 27—29, 31.

Tågföringsföreskrifter (särtryck nr 234).

Art. 1—9, 22, 23, 50, 81, 106, 114.

Svensk vagnsamtrafik (särtryck nr 124 a).

Begreppsbestämningar, avd. I, avd. II §§ 3, 7, 11, avd. IV: 1, 3, 4, 6 C och E, 7.

Utländsk godsvagnsamtrafik (särtryck nr 124 b).

Sid. 3—7, 12.

Sjuktransportföreskrifter (särtryck nr 241).

Art. 17, 26, 27, 29—32.

Tågvägar å stationen.

Instruktion rörande växel- och signalsäkerhetsanläggning å egen station.

Godsmagasins- och kajtjänst.

Trafikstadgan (särtryck nr 1).

§§ 5 första stycket, 8, 10, 15 mom. 2, 41, 49, 58—60, 63—66, 68 mom. 1—2, 74—76, 79.

Taxa för transporter å SJ (särtryck nr 87 b).

§§ 14, 18, 20, 28, 35.

Godstransportföreskrifter (särtryck nr 141 a).

Art. 1—37, 39, 44, 45, 48, 49, 51—61, 64—74, 93—96, 101, 105—107, 109, 114,
bil. A, B, C, H, I, K §§ 66, 70—82, L §§ 50—56.

Fribiljettbestämmelser (särtryck nr 193).

A 6: 9, A 7: 2.

Godsregleringsföreskrifter (särtryck nr 175).

§§ 11—18, 20—22, 24, 27—30, 36—39, 41.

Svensk järnvägs- och stationsförteckning (särtryck nr 41).

Art. 1—3, 12, 18: 2 a—c, f—h, 26: 1, 2, 27, 30: 2 a, d, e, 33.

Godsexpeditionsföreskrifter del I (särtryck nr 223 a).

Art. 1, 2, 23, 25—27, 44—47, 49, 252, 253, 340—342, 346, 360—365, 368—370, 372.

Godsexpeditionsföreskrifter del IV (särtryck nr 223 d).

Art. 1, 2, 4—7.

Godsvagnsföreskrifter (särtryck nr 79 a).

Art. 1, 2, 4—9, 11: 1, 12, 18—21, 27, 28: 2—6, 31.

Svensk vagnsamtrafik (särtryck nr 124 a).

Begreppsbestämningar, avd. I,
avd. II C §§ 3, 7, 11,
» IV: 1, 3, 4, 6 C och E, 7.

Utländsk godsvagnsamtrafik (särtryck nr 124 b).

Sid. 3—7, 12.

Tjänst som spärrvakt.

Persontransportföreskrifter (särtryck nr 240).

Art. 1—114, 117, 121—141, 145: 1, 151, 152, 159, 160, 166—171, 173, 176, 177: 1 a, 180, 189, 192, 198, 202, 203, 206: 1, 3, 4, 7, 207, 208, 212—217, 220: 1, 3—5, 221—223, 226—228, 239, 249—260, 263, 267, 273: 1, 274, 278, 290—292, 301—303, 304: 1 a, 6—9, 309—312, 422—426,
bil. C, D.

Godsregleringsföreskrifter (särtryck nr 175).

§§ 37—39, 41.

*Gångbiljettbestämmelser (särtryck nr 236).**Sovvagnsföreskrifter (särtryck nr 150).*

Art. 161—163, 165.

Fribiljettbestämmelser (särtryck nr 193).

I Art. A 1: 1—3, A 6: 2—4, A 7: 6, 7.

Viktigare tågförbindelser från stationen.

I *Personexpeditionsföreskrifter, del II, (särtryck nr 228 b).*

Bilaga 2.

**BESTÄMMELSER OM
KUNSKAPSPRÖVNING AV LOKPERSONAL, SOM ICKE
GENOMGÅTT FULLSTÄNDIG LOKPERSONALKURS.**

Dessa bestämmelser gälla de lokeldare (maskinbiträden vid smalspårslinjer)

- 1) som genomgått enbart eldarkurs enligt äldre bestämmelser (*grupp 1*),
- 2) som högst *en* gång underkänts i lokförarkurs enligt de äldre bestämmelserna (*grupp 2*),
- 3) som övertagits vid inkorporering i statsbanenätet av enskild järnväg (se närmare härom i bil. 3) (*grupp 3*).

Innan tjänstehavare, hänförlig till någon av ovanstående 3 grupper, må ifrågakomma till mera stadigvarande förordnande i resp. befordran till lokförarbefattning, skall han med godkänt resultat ha undergått i det följande angiven kunskapsprövning.

Prövningen skall avse de förfaranden och uppgifter, som möta föraren i tjänsten, och skall examinand för erhållande av betyget godkänd visa sig innehava god kännedom särskilt om:

- A) Säkerhetsordningen, *vid smalspårslinjer*
- B) Tidtabellsläsning.
- C) Tjänstgöringsföreskrifter för lokpersonal (~~str nr 27~~).
- D) Driftstekniska bestämmelser (str nr 254, avd. Bt, Sla, Sle, Slå, Va, Ve och Vå).
- E) Instruktion angående högspänningsledningar (str nr 242), och instruktion i behandling av personer, som skadats genom elektrisk ström (str nr 317),
- F) Rapporters avfattande samt
- G) Maskinlära i följande stycken (inskränkes dock till de olika slag av dragkraftsmateriel, som komma ifråga vid vederbörandes tjänstutövning):

I. Ånglok:

a) Pannan:

Fyrens skötsel med hänsyn till ekonomisk förbränning.
Åtgärder för åstadkommande av en god ångbildning med hög överhettning.
Åtgärder under körningen för bästa möjliga utnyttjande av den överhettade ångan.
Vattenståndsglasens skötsel.
Matarapparaters skötsel.
Åtgärder vid fara för torrkokning.
Förarens åligganden med avseende fäst vid antändningsfara.
Förarens åligganden beträffande pannans avsugning (valv, tuber, rökskåp, slamavskiljare).

b) Maskineriet:

Reglering av tryck och fyllning under körningen.

Slidernas skötsel.

Olika slag av ventiler å maskineriet (utblåsnings-, säkerhets-, luftinsläppnings- och luftvägsventiler samt kombinationer därav) och i förekommande fall dessa ventilers manövrering.

Skötsel av olika slags anordningar för smörjning.

Skötsel av och anordningar för belysning.

c) Bromsar (utom redan nämnt str nr 254, avd. Bt):

Bromsars ändamål och verkningssätt.

Tryckluftbroms.

Luftpumpens verkningssätt och skötsel.

Förarventilens verkningssätt (i stora drag).

Regleringsventilernas verkningssätt (i stora drag).

Olika slags kranar och deras inställning.

Vakuumbroms, betr. banor, där dylik broms användes.

d) Felaktigheter:

Åtgärder vid lokmissöden, såsom varmgångar, skador å packningar och slider, fjäderbrott.

e) Nedkoppling.

II. Elektrolok:

a) Kopplingsschema för å vederbörandes tjänstgöringsområde förekommande loktyper.

b) Manövrering av huvudströmbrytaren.

c) Manövrering av strömvtagarna.

d) Manövrering med környckeln.

e) Manövrering med kontrollerhandtaget, säkerhetsgreppet samt förfarande vid skyddssektion.

f) Manövrering och tillsyn av uppvärmningsanordningar.

g) Åtgärder vid undersökning av lokets inre.

h) Åtgärder vid uppstigning å taket.

i) Åtgärder, då linjen blir spänningslös.

j) Ventilatorernas verkningssätt och skötsel.

k) Kompressorers verkningssätt och skötsel.

l) Smörjanordningar och deras skötsel.

III. Motorvagnar.

Anordningar och åtgärder i den omfattning, som med hänsyn till vagnarnas konstruktion och förhållandena i övrigt må anses påkallade för att vederbörande beträffande motorvagn, som han skall framföra, skall visa sig innehava kännedom likvärdig med vad som enligt I och II erfordras beträffande lok.

Prövning i vad avser D) driftstekniska bestämmelser (str 254, avd. Sle och Ve), E) Instruktion angående högspänningsledningar och den del under G) Maskinlära, som behandlar elektrolok, skall dock genomgås endast av sådan personal, som förut erhållit den elektriska utbildning, som successivt meddelas å sektionerna.

Examinand skall minst 3 månader före prövningsdagen hava kvitterat skriftlig och av maskinsektionsföreståndaren undertecknad order om, att han kommer att inbeordras till förenämnd prövning.

Tjänstehavare, tillhörande endera av grupperna 1 och 3, skall, därest han underkännes vid prövningen, äga rätt genomgå ännu *en* prövning, som dock ej må komma till stånd förrän tidigast efter ytterligare 2 månader, men i regel inom 4 månader. Person, tillhörig grupp 2, som underkännes vid prövningen, äger icke rätt påfordra förnyad sådan.

Den, som underkänts i tvenne (grupperna 1 och 3) resp. en prövning (grupp 2), må icke användas i *lokförartjänst*.

Innan maskinsektionsföreståndare varskor om blivande inbeordring till prövning, skall han hava övertygat sig om, att tjänstemannen ifråga äger goda förutsättningar för utövande av lokförartjänst. Efter hand som personal varskos om blivande kunskapsprövning, skall meddelande därom insändas till distriktschefen och drifttjänstbyrån med angivande jämväl, huruvida vederbörande genomgått den här ovan omnämnda speciella elektriska utbildningen eller ej.

Kunskapsprövningarna skola vara förlagda till ort och förrättas av ingenjör, varom distriktschefen äger bestämma. Proven skola försiggå i närvaro av maskinsektionsföreståndaren och förordsfullmäktigen för lokförargruppen å den maskinsektion, dit proven äro förlagda.

Betygsgraderna över de vid prövning ådagalagda kunskaperna skola vara tre, nämligen »mycket god», »godkänd» och »underkänd». Betygen skola genom förhørsledarens försorg delgivas drifttjänstbyrån för införande i en för alla prövningar av ifrågavarande personal gemensam, å drifttjänstbyrån förvarad liggare, varjämte förhørsledaren har att ofördröjligen till vederbörande distriktschef och maskinsektionsföreståndare meddela resultatet av verkställd prövning.

Bilaga 3.

**BESTÄMMELSER OM
TEORETISK UTBILDNING AV PERSONAL, SOM ÖVER-
TAGITS MED ENSKILD JÄRNVÄG.**

I de fall, då i personalstaten för året närmast efter det viss enskild järnväg övertagits, upptagits högre befattningar för personalen å de nya linjerna än som framgår av bilaga C till respektive köpekontrakt, t. ex. å normalspårsbanor beträffande vissa förmans- och konduktörsbefattningar och å smalspårsbanor beträffande bl. a. lokförarbefattningar i lönegrad Ca 14 för lokförare i fasta turer, maskinbiträdesbefattningar för tf lokförare och motorvagnsförare samt trafikbiträdesbefattningar för konduktörer, må — under förutsättning att befattningarna tillsättas från och med den 1 januari respektive år — ifrågakomma tjänstehavare, som redan vid den enskilda järnvägen innehade motsvarande ordinarie befattningar enligt statens järnvägars normer, utan hinder därav att de icke förvärvat den teoretiska utbildning, som i regel fordras av motsvarande befattningshavare vid statens järnvägar. Härvid undantagas dock de lokförare och lokeldare vid normalspårsbanor, som övertagas i lönegrad Ca 11 respektive Ca 9. Före befordran till lokförare i lönegrad Ca 16 respektive lokeldare i lönegrad Ca 11 skola dessa genomgå: lokförarna prövning enligt bilaga 2 och lokeldarna föreskriven lokpersonalkurs.

För befordran efter den 1 januari respektive år av med enskild järnväg övertagen personal erfordras

a) kunskapsprövning enligt bilaga 2:

för befordran till lokförare i lönegrad Ca 16 (jämväl stadigvarande förordnande) av sådan lokeldare i lönegrad Ca 11, som ej genomgått lokpersonalkurs.

för befordran till lokförare i lönegrad Ca 14 (jämväl stadigvarande förordnande) av lokeldare i lönegrad Ca 11 och maskinbiträde i åkande tjänst, som ej genomgått lokpersonalkurs;

b) i art. 69: 1 och 3 föreskriven utbildning och lokpersonalkurs:

för befordran till lokeldare i lönegrad Ca 11 av icke ordinarie eller ordinarie tjänstehavare i lönegrad Ca/Ce 9 eller 10;

c) i art. 69: 1 och 2 föreskriven utbildning:

för befordran till maskinbiträde i åkande tjänst vid normalspårslinjer;

d) i art. 69: 1 ävensom 2 resp. 3 föreskriven utbildning och kurs:

för befordran till maskinbiträde i åkande tjänst respektive lokförare i lönegrad Ca 14 av sådan lokpersonal vid smalspårslinjer, som ej är hänförlig till ovan under a) nämnd personal;

e) i art. 85 föreskrivna kurser:

för befordran till kontorist, konduktör, stationsförmän eller trafikbiträde med tjänstgöring som tågchefhavare å trafiksvag linje under förutsättning, att vederbörande icke överskridit sådan levnadsålder, att han icke lämpligen bör beordras till kurs.

Ang. utbildning av vissa bl. a. med enskilda järnvägar övertagna stationskarlar, se art. 77: 2.

Bilaga 4.

PLAN FÖR UTBILDNING VID HUVUDVERKSTAD AV MASKINAVDELNINGENS REPARATÖRSPERSONAL.

(jfr art. 67: 3).

A r b e t e	Utbildningstid för	
	Ånglok- reparatörer	Elektrolok- reparatörer
	6 mån.	6 mån.
	Antal arbetsdagar	
Demontering	6 (ånglok)	6 (ellok)
Insynig av lokdet.	6 "	6 "
Armatur	18 "	6 (kompressor)
K. K.-broms	18	18
Svarta delar (broms o. fjäderanordning).....	12	6
Blanka delar	12	6
Cyl. arbeten	12	—
Lagerboxar	18	12
Babbitsgjutning	12	6
Kopparslagning och svetsning	6	6
Ångpanna med detaljer	6	—
Uppsättning av ånglok	24	—
Tenderarbeten	6	—
Montering av el. delar å el-lok.....	—	30
Reläer	—	12
Strömvtagare.....	—	6
Motor och transformator.....	—	12
Montering av mek. del. å el-lok	—	24
Summa	156	156
A r b e t e	Utbildningstid för vagnreparatörer 6 mån.	
	antal arbetsdagar	
	Personvagnar	Godsvagnar
Insynig av vagnar, inkl. boggier och hjulpar	3	2
Rivarlaget	—	3
Bromsrevision och -provning.....	18	12
Plattformsgrindar, fällbryggor, bälgar, utv. skjutluckor etc.	2	1
Ångvärmeledning, revision och provning	4	3
Vattenledningar, gasbelysning, ventilations- och kylan- ordningar, gasvärmeanordningar, spisar, ved- och kol- kaminer, toalettskåp, sovvagnssoffor etc.....	24	3
Läsarbeten	4	3
Reparationsarbeten å underredet, drag- och kopplings- anordningar, buffertar, riktning av balkar	4	8
Snickeriarbeten å toalettskåp, dörrar, utbyte av tvätt- ställ och klosettrattar etc.	9	—
Fönsterarbeten och glasskärning	6	—
Timmermansarbeten å golv, väggar och tak	—	6
Tapetserarearbeten å bälgar, soffor, golvmattor etc.....	4	—
Målning och märkning.....	—	2

A r b e t e	Utbildningstid för vagnreparatörer 6 mån. antal arbetsdagar	
	Personvagnar	Godsvagnar
Elektriska reparationsarbeten och provningar.....	6	2
Boggierevisioner.....	6	—
Rullagerboxar, isärtagning, revision och montering	2	1
Glidlagerboxar, " " " "	1	6
Kardandriivanordning, isärtagning, revision och monte- ring.....	3	—
Babbitsgjutning och bearbetning av glidlagerskålar.....	—	1
Svetsning och skärning	—	6
Smedja, fjäderrevision, etc.	—	1
Summa	96	60

A r b e t e	Utbildningstid för motorfordonsreparatörer	
	6 mån.	12 mån.
	Antal mån.	Antal mån.
Demontering	$\frac{1}{2}$	1
Montering.....	1	2
Boggier, axlar och hjul	$\frac{1}{2}$	1
Motor	$1\frac{3}{4}$	$3\frac{1}{2}$
Kraftöverföring	$\frac{3}{4}$	$1\frac{1}{2}$
Elektrisk utrustning	1	2
Småfordon	$\frac{1}{2}$	1
Summa	6	12

Bilaga 5.

Uppgift på ämnen för självstudier, som skola bedrivas före tillträde till kurser för utbildning av kontorister, konduktörer (inkl. *när upphäldshästen; höghjält*) och stationsförmän.

Jämligt art. 85: 10 skola självstudier bedrivas av tjänstemän, som uttagits till genomgående av kontorist-, konduktörs- eller stationsförmanskurs, *innan* dylik kurs påbörjas. Dessa självstudier skola i första hand avse följande tjänsteföreskrifter m. m.

För tillträde till kontoristkurs.

Svenska språket.

Repetition av de grundläggande reglerna för svenska språkets behandling i skrift.

Järnvägsgeografi.

SJ indelning i distrikt och trafiksektioner.

Enskilda järnvägar och till dem hörande bandelar.

Samtliga trafikanstalters lägen å egen och angränsande sektioner samt å till dessa eventuellt anslutande enskilda banor.

Övergångs- och grenstationer å samtliga statens och enskilda järnvägar.

Övriga SJ-stationer inläras så, att deras läge mellan de närmaste två större stationerna kan angivas.

Säkerhetsordning.

Begreppsbestämningarna samt de delar, som beröra ställverks- och signalvaktstjänsten samt växlingstjänsten. *vid ombyggnaderna kan delar av den behövas*

Persontrafik.

Särtryck 87 a, särtryck 228 a, art. 1—59, 68—74, 92—107, 123—128, 130—134 och 330—349 samt särtryck 228 b, biljettmönstersamlingen.

Godstrafik.

Särtryck 1, art. 41—94.

» 87 b, §§ 12—16 a, 17—36, 38—43.

» 100, art. 10—32.

» 141 a.

» 175.

» 223 a.

Dessutom böra särtrycken 41, 88, 102 b, c, d och h, 103 a och b, 104 a, b och c, 110, 111 samt 223 b, c och d studeras på sådant sätt, att föreskrifterna kännas igen och kunna återfinnas i resp. särtryck.

Godstransportplanernas och vägföreskrifternas uppställning och användning studeras med tillhjälp av järnvägsstyrelsens publikation, märkt 1670, Gbr 43.

Vagnkännedom.

Särtryck 79 a och publikationen Statens järnvägars godsvagnar (Sjgv).

För tillträde till konduktörskurs.

Svenska språket.

Repetition av de grundläggande reglerna för svenska språkets behandling i skrift.

Järnvägsgeografi.

Studeras i samma omfattning som ovan angivits för tillträde till kontoristkurs.

Säkerhetsordning.

Begreppsbestämningarna samt de delar av såo, som beröra konduktörs- och bromsartjänsten. *Vid mångfaldiga delar säkerhetsreglerna*

Persontrafik.

Särtryck 87 a, särtryck 240, art. 1—5, 108—130, 144—188, 202—265, 377 och 422—447 samt särtryck 228 b, biljettmönstersamlingen.

Godstrafik, transportbestämmelser.

Särtryck 141 a, art. 1—3, 5—8, 12, 17, 21, 23—30, 33—66, 68—69, 75, 102, 105—107, 109, bilagorna B, C och D, bil. H, avd. B, bil. K, 6 kap., bil. L, 5 kap., bil. M, 2 och 3 kap.

Godstransportplanernas och vägföreskrifternas uppställning och användning studeras med tillhjälp av järnvägsstyrelsens publikation, märkt 1670, Gbr 43.

Vagnkännedom.

Särtryck 79 a och publikationen Statens järnvägars godsvagnar (Sjgv).

För tillträde till stationsförmanskurs.

Svenska språket.

Repetition av de grundläggande reglerna för svenska språkets behandling i skrift.

Järnvägsgeografi.

Studeras i samma omfattning som ovan angivits för tillträde till kontoristkurs.

Person- och godstrafik.

Särtryck 1 och 175, särtryck 141 a, art. 1—75, 102, 105—107, 109, bilagorna B, C och D, bil. K, §§ 39, 70—82, bil. L, §§ 23, 47, 50—56.

Godstransportplanernas och vägföreskrifternas uppställning och användning studeras med tillhjälp av järnvägsstyrelsens publikation, märkt 1670, Gbr 43.

Vagnkännedom.

Särtryck 79 a och publikationen Statens järnvägars godsvagnar (Sjgv).

Bilaga 6.

FÖRESKRIFTER

**rörande anmälningar till den offentliga arbetsförmedlingen
om uppsägning och antagning av personal m. m.****1. Kungl. Maj:ts cirkulär till statsmyndigheterna den 26 maj 1954
(SFS nr 344)****angående anmälan om uppsägning och antagning av personal m. m.**

GUSTAF ADOLF etc. etc Vår ynnest etc. För upprätthållande av hög och jämn sysselsättning är det av största betydelse att arbetsmarknadsorganen i god tid vidtaga åtgärder för att utjämna den tillgång och efterfrågan på arbetskraft, som kan uppkomma på skilda orter och arbetsplatser samt inom olika yrken. Med hänsyn härtill är det angeläget, att den offentliga arbetsförmedlingen, i den mån så är möjligt, erhåller en fullständig överblick över sysselsättningsförändringarna icke blott inom den enskilda utan jämväl inom den statliga verksamhetens olika områden.

Kungl. Maj:t vill därför anbefalla statsmyndigheterna

dels att till arbetsmarknadsstyrelsen eller vederbörande länsarbetsnämnd (i Stockholm arbetsnämnden) anmäla uppsägning, som omfattar minst 10 personer, senast två månader innan uppsägningen är avsedd att träda i kraft, eller, om uppsägningen ej kunnat förutses två månader i förväg, i så god tid som möjligt,

dels ock att i enlighet med nedan meddelade anvisningar till den offentliga arbetsförmedlingen anmäla avsedd personalantagning för såväl stadigvarande som tillfälliga behov.

Anmälningsskyldigheten avser såväl civil tjänstemannapersonal som arbetarpersonal.

Undantag från anmälningsskyldighet om personalantagning gäller dock beträffande

befattning, som är hänförd till lägst lönegraden 27 i löneplan nr 1 i statens löneplansförordning eller till löneplan nr 2, 3 eller 4 i samma förordning,

befattning, som enligt gällande bestämmelser skall kungöras till ansökan ledig i Post- och inrikes tidningar,

befattning, beträffande vilken till försvarets anställningsbyrå lämnats uppgift enligt 6 § kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 498) angående beredande av civilianställning åt visst militärmanskap m m.,

befattning, till vilken endast den, som undergått av vederbörande myndighet anordnad särskild utbildning, kan ifrågakomma, samt

befattning, som utan ansökan tillsättes enligt för reglerad befordringsgång gällande bestämmelser.

Anmälan om uppsägning av personal skall innehålla uppgift om antalet uppsagda, deras yrkestillhörighet samt tidpunkten för avgången ur tjänst.

Anmälan om tillämnad antagning av personal skall utan dröjsmål göras hos arbetsförmedlingen i orten eller länsarbetsnämnden i länet (i Stockholm arbetsnämnden) och innehålla uppgifter om den myndighet, hos vilken anställningen skall ske, anställningens art, tjänstgöringsorten, kompetensvillkoren, löneförmånerna, tidpunkten för anställningens tillträde samt i förekommande fall ansökningstiden ävensom den adress, till vilken ansökning skall ställas.

I de fall, då anmälningsskyldighet om personalantagning föreligger, skola de statliga myndigheterna rekrytera personalen genom den offentliga arbetsförmedlingen. Kan denna icke anvisa personal står det vederbörande myndighet fritt att själv ombesörja nyintagning.

I de fall, då förhållandena påkalla undantag från ovan meddelade föreskrifter, ankommer det på vederbörande myndighet att därom träffa överenskommelse med arbetsmarknadsstyrelsen.

Bestämmelserna i detta cirkulär lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1954, då cirkuläret den 2 december 1949 (nr 716) till statsmyndigheterna angående vissa anmälningar rörande tillämnad antagning av personal upphör att gälla.

2. Järnvägsstyrelsens tillämpningsföreskrifter.

Efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen får järnvägsstyrelsen meddela följande upplysningar i anslutning till föreskrifterna i Kungl. Maj:ts förenämnda cirkulär.

Anmälan behöver icke nödvändigt ske skriftligen utan kan även lämnas vederbörande arbetsförmedlingsorgan per telefon. Detta gäller såväl i fråga om uppsägning som antagning av personal.

Arbetsmarknadsstyrelsen har framhållit som önskvärt att, särskilt när det gäller tjänstemannapersonal, arbetsmarknadsmyndigheterna underrättas om uppsägning berörande även ett mindre antal än 10.

Det s k varselssystem vid driftsnedläggelse och driftsinskränkning inom industrin, som enligt arbetsmarknadsstyrelsens rekommendation i maj 1952 anbefallts att tillämpas även av SJ personalreglerande organ å linjen — företrädesvis vid permittering eller avskedande av säsongarbetare och vid driftsinskränkning av mera väsentlig betydelse — är avsett att fortfarande tillämpas. Har i samband med varsel om driftsnedläggelse eller driftsinskränkning uppgift lämnats till vederbörande länsarbetsnämnd eller annat arbetsförmedlingsorgan om antal man inom resp yrken som beröras och tidpunkten för avgången ur tjänst, behöver dock anmälan om sedermera skedd uppsägning icke lämnas, med mindre ändring i nämnda förhållanden inträtt.

Enligt anvisningarna i cirkuläret skall avsedd personalantagning för såväl stadigvarande som tillfälliga behov, utom i särskilt angivna fall, utan dröjsmål anmälas till den offentliga arbetsförmedlingen, genom vilken rekrytering i allmänhet också skall ske. Kan i fall, då sålunda föreskriven anmälan skett, personal i tillräckligt antal och med erforderliga kvalifikationer icke ställas till förfogande genom arbetsförmedlingens försorg, må annonsering efter behövlig arbetskraft ske i vanlig ordning. Dylik annonsering må alltid ske, då fråga är om direktanställning av trafik- och kontorselever eller då behov föreligger att på en gång anställa ett flertal skriv- och kontorsbiträden.

Arbetsmarknadsstyrelsen eller vid lokal annonsering vederbörande länsarbetsnämnd skall dock samtidigt underrättas — genom annonsavdrag eller på annat lämpligt sätt — för att få möjlighet att till ifrågasvarande anställning hänvisa hos arbetsförmedlingarna eventuellt anmälda kvalificerade arbetssökande.

Den omständigheten att sökande anvisats genom den offentliga arbetsförmedlingen innebär icke, att dylik sökande skall äga företräde till erhållande av anställning före annan sökande, som på eget initiativ eller på grund av annons anmält sig direkt till vederbörande järnvägsmyndighet.

Sedan ledig anställning, som anmälts till arbetsförmedlingen, tillsatts eller av annan anledning blivit inaktuell, skall förmedlingen utan dröjsmål underrättas.

Det ankommer på vederbörande distriktschefer, förrådsintendenter och verkstadsföreståndare att med de lokala arbetsmarknadsorganen träffa de ytterligare överenskommelser, som kunna vara erforderliga för att ett smidigt och effektivt samarbete i förevarande hänseende skall komma till stånd.

Då vid trafikminskning, driftinskränkning, rationalisering av driften, t ex införande av annan driftform, eller annorledes minskat behov av arbetskraft uppstår, så att entledigande eller permittering av personal bör komma i fråga, skall vederbörande befäl (sektionsföreståndare eller motsvarande) i god tid taga kontakt med berörd personalorganisation, eventuellt i företagsnämnderna, för information och överläggning om det sätt, på vilket avveckling av det väntade personalöverskottet skall ske.

Bilaga 7.

PLAN OCH DIREKTIV

för anpassning av personalnumerären vid förändrade trafikförhållanden.

(K. Sty. skrivelse 10 nov. 1947, Kbr 2870/47.)

A. Entledigande av manlig och kvinnlig personal — i den mån detta blir nödvändigt till följd av trafikens nedgång — skall distrikts- och avdelningsvis ske i följande ordning:

- 1) i tjänst inkallade pensionärer och tjänstehavare, som fått anstånd med avgång med ålderspension;
- 2) i tillfällig tjänst sysselsatta utlännningar;
- 3) tillfällig personal, som icke är hänförlig till rekryteringspersonal;
- 4) tillfällig personal, tillhörande eller hänförlig till rekryteringspersonal;
- 5) aspirantpersonal *utan* särskilda kvalifikationer såsom verkstadspraktik, motorkännedom o. d. och ej hänförlig till gruppen 7 nedan;
- 6) aspirantpersonal *med* ovannämnda särskilda kvalifikationer men ej hänförlig till gruppen 8 nedan;
- 7) aspirantpersonal *utan* ovannämnda särskilda kvalifikationer, men som ingått äktenskap och har försörjningsplikt mot barn (häri inbegripes ej gift kvinnlig aspirant, vars make har avlönad anställning);
- 8) aspirantpersonal *med* ovannämnda särskilda kvalifikationer och som ingått äktenskap och har försörjningsplikt mot barn (häri inbegripes ej gift kvinnlig aspirant, vars make har avlönad anställning);
- 9) extra ordinarie tjänstemän i ordning efter ålder i tjänst, dock att den, som är ogift, skall ifrågakomma till entledigande före den, som ingått äktenskap och som har försörjningsplikt mot barn. Gift kvinnlig anställningshavare, vars make har avlönad anställning, skall ifrågakomma i samma ordning som ogift tjänsteman.

B. I fråga om ordningsföljden, då uppsägning av kollektivavtalsanställd personal måste ske på grund av minskat behov av arbetskraft, hänvisas till de bestämmelser härom, som äro intagna i resp. kollektivavtal.

C. Återanställningsrullor skola uppläggas å distriktskanslierna avdelningsvis inom varje distrikt samt å huvudverkstäderna och förrådsintendentkontoren för all till följd av trafikens nedgång entledigad extra ordinarie, aspirant-, arbetar- och tillfällig rekryteringspersonal.

D. Återanställningen i sinom tid skall ske distrikts- och avdelningsvis samt inom varje huvudverkstad och förrådsavdelning men i motsatt ordning mot entledigandena. Vid återanställningen bör erforderlig kommunikation distrikten emellan resp. mellan olika huvudverkstäder och förrådsavdelningar äga rum. Skulle det därvid visa sig, att alltför stora ojämnheter äro på väg att uppkomma, skall förhållandet anmäljas till drifttjänstbyrån resp. verkstads- och förrådsbyråerna, som då komma att taga under övervägande åtgärder för åstadkommande av en med hänsyn till de entledigades tidigare tjänstålder mera jämn återanställning.

Bilaga 8.

Utdrag ur Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1947 (nr 436)

**angående reglerad befordringsgång för viss icke-ordinarie personal
i statens tjänst.**

1 §.

De i denna kungörelse meddelade bestämmelserna skola äga tillämpning å

a) icke-ordinarie biträden för skriv- och kontorsgöromål, inberäknat telefonister utom vid telegrafverket, samt amanuenser, vilka anställas för minst halvtidstjänstgöring vid den civila eller militära statsförvaltningens verk och myndigheter med undantag av de statliga krisorganen, allt i den mån ej Kungl. Maj:t beträffande visst verk eller viss grupp av tjänstemän annorlunda förordnar;

b) — — —

c) — — —

Anm. Enligt kungl. kung. den 6 juni 1952, nr 490 och 12 december 1952, nr 763, skola bestämmelserna äga motsvarande tillämpning i fråga om icke-ordinarie tjänstemän med avgångsexamen vid teknisk högskola, jägmästarexamen eller agronomexamen.

2 §.

1. Tjänsteman, som i denna kungörelse avses och som tillhör rekryteringspersonalen, skall vid första anställningen antagas till aspirant, då så kan ske enligt de för dylik antagning gällande bestämmelserna.

2. Sedan aspirant under i denna kungörelse angiven tid innehaft anställning i dylik egenskap, må han antagas till extra ordinarie tjänsteman med placering i lönegrad, som i det följande sägs. Såsom förutsättning för dylik befordran skall gälla, utöver vad i 5 mom. här nedan angives,

a) att tjänstemannen beträffande levnadsålder uppfyller gällande villkor för erhållande av extra ordinarie tjänst samt

b) att tjänstemannen befinnes lämplig för extra ordinarie anställning.

Har med hänsyn till vad ovan under a) eller b) angives antagning i extra ordinarie anställning icke skett vid eljest förutsatt tidpunkt, skall tjänstemannen, därest hans tjänstemannaanställning fortfar, i avvaktan på sådan antagning kvarstå såsom aspirant eller antagas till extra tjänsteman. I sistnämnda fall må, där en förbättring av avlöningsvillkoren anses påkallad, tillämpas lönegrad motsvarande den, till vilken tjänstemannen i egenskap av extra ordinarie tjänsteman skulle hava hänförs. Tiden för anställning såsom aspirant må icke i något fall överstiga tre år.

3. Tjänsteman, som enligt 2 mom. antagits till extra ordinarie tjänsteman, må efter tid och på sätt, som i denna kungörelse angives, befordras till extra ordinarie tjänst i högre lönegrad inom den för honom gällande befordringsgången. Såsom förutsättning för dylik befordran skall, utöver vad i 5 mom. här nedan angives, gälla, att uppskov icke prövas böra äga rum på grund av tjänstemannens förhållande i tjänsten.

4. Där tjänsteman med tillämpning av 2 mom. andra stycket kvarstår såsom aspirant eller tjänsteman innehaft extra tjänst, vilken motsvarar tjänst inom reglerad befordringsgång, må tiden för anställningen såsom aspirant eller extra tjänsteman, med iakttagande av vad i 5 mom.

här nedan angives, tillgodoräknas honom för placering och uppflyttning inom befordringsgången.

5. Tjänsteman skall för vinnande av i 2—4 mom. avsedd uppflyttning hava i innehavande anställning tjänstgjort under minst fyra femtedelar av den tid, som erfordras för uppflyttning. Härvid skall med tjänstgöringstid likställas *dels* tid för tjänstgöring i annan statlig tjänst eller i icke-statlig tjänst med avlöning enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, *dels* semester, *dels* tid, varunder heltidsanställd tjänsteman åtnjutit tjänstledighet till en omfattning motsvarande högst hälften av den dagliga tjänstgöringstiden, *dels* ock tid, varunder tjänstledighet eljest åtnjutits för offentligt uppdrag eller på grund av olycksfall i tjänsten eller, i den mån vederbörande myndighet finner skäl därtill lämna medgivande, för annan militär tjänstgöring än första tjänstgöring (tjänstgöring i en följd). För heltidsanställd tjänsteman, som medgivits nedsättning med högst hälften av tjänstgöringstiden på sådant sätt, att den återstående tjänstgöringen skall fullgöras allenast å vissa dagar, skola övriga dagar likställas med tjänstgöringstid i den utsträckning vederbörande myndighet bestämmer.

6. Uppflyttning inom reglerad befordringsgång skall ske med giltighet från och med ingången av kalenderkvartalet näst efter det, varunder de för uppflyttning stadgade villkoren föreligga uppfyllda. Uppflyttningen sker genom beslut av vederbörande myndighet utan iakttagande av föreskrifter, som må vara meddelade i fråga om tjänsters kungörande till ansökning.

Anm. Mom. 2, 3 och 5 hava erhållit ovanstående lydelse, varjämte mom. 4 tillkommit, allt enligt kungl. kungörelse den 30 juni 1948 (nr 557) och med giltighet fr. o. m. den 1 juli 1948.

3 §.

För i 1 § a) avsedda biträden skall tillämpas följande befordringsgång, nämligen lönegrad Cf 4 under ett och ett halvt år och lönegrad Ce 6 under ett år, varefter befordran till lönegrad Ce 8 sker.

Anm. Kungl. Maj:t har den 30 april 1948 förordnat, att sådana i 1 § a) denna kungörelse avsedda, vid SJ resebyråer anställda biträden, vilka avlagt studentexamen eller förvärvat normalskolekompetens, må utan hinder av best. i 3 § kungörelsen tillämpas följande särskilda befordringsgång, nämligen lönegrad Cf 6 under ett och ett halvt år och därefter befordran till lönegrad Ce 8.

4 §.

1. För amanuenser — — — skall tillämpas endera av följande befordringsgångar, nämligen

a) lönegrad Cf 21 under ett och ett halvt år och lönegrad Ce 23 under två år, varefter befordran till lönegrad Ce 25 sker (*kortare befordringsgång*), samt

b) lönegrad Cf 19 under ett och ett halvt år, lönegrad Ce 21 under två år och lönegrad Ce 23 under två år, varefter befordran till lönegrad Ce 25 sker (*längre befordringsgång*).

2. Den kortare befordringsgången må tillämpas, därest tjänstemannen före första anställningen *antingen* avlagt filosofie licentiatexamen inom ämnesområde, som är av särskild betydelse för hans arbete vid verket *eller* ock avlagt mer än en lägre akademisk eller motsvarande examen och den ifrågakvarande examenskombinationen provas särskilt önskvärd med hänsyn till verkets speciella behov.

Den längre befordringsgången skall tillämpas i andra fall än i föregående stycke sägs.

Anm. Den kortare befordringsgången skall tillämpas för icke-ordinarie tjänstemän med avgångsexamen vid teknisk högskola, jägmästarexamen eller agronomexamen.

3. Avlägger tjänsteman, å vilken den längre befordringsgången vunnit tillämpning, examen, som medför teoretisk kompetens av i 2 mom. första stycket angivet slag, må han därefter för vinnande av förmånligare inplacering i befordringsgången tillgodoräkna en kalendermånad för varje ytterligare helt kalenderkvartals anställning, som vid tillgodoräkningstillfället enligt den längre befordringsgången skulle hava krävts för erhållande av befordran till lönegrad Ce 25. Antagning till extra ordinarie tjänsteman må dock ske först efter ett och ett halvt års anställning såsom aspirant eller extra tjänsteman.

4. Tjänsteman med juris kandidatexamen äger för inplacering i lönegrad inom reglerad befordringsgång tillgodoräkna intill två och ett halvt års anställning såsom tingsnotarieaspirant och tingsnotarie eller därmed i behörighetshänseende likvärdig tjänstgöring, men må antagas till extra ordinarie tjänsteman först efter ytterligare ett och ett halvt års anställning såsom aspirant eller extra tjänsteman.

5. Det åligger vederbörande myndighet att tillse att till amanuens icke antages annan än den som provas åga förutsättningar för befordran till tjänst i lönegrad Ce 25.

6. Tjänsteman, som med tillämpning av någon av de i 1 mom. angivna befordringsgångarna uppnått lönegraden Ce 25, må tilldelas den tjänstetitel, som inom vederbörande verk eller annat motsvarande verk användes för lägsta ordinarie tjänst av närmast jämförligt slag.

Anm. 1—5 mom. ha erhållit ovanstående lydelse fr. o. m. den 1 juli 1952 och 6 mom. fr. o. m. den 1 januari 1953. Kungl. kung. 6 juni 1952 (nr 489) och 12 december 1952 (nr 762).

5 §.

1. Tjänsteman, som i andra fall än i 2 § 4 mom. eller 4 § 4 mom. sägs övergått till anställning, vid vilken reglerad befordringsgång enligt denna kungörelse tillämpas, från annan statsanställning eller eljest från anställning med avlöning enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, må för inplacering i befordringsgången taga i beräkning den tidigare anställningen i den omfattning vederbörande myndighet bestämmer.

2. Har den, som tillträder anställning inom reglerad befordringsgång, icke omedelbart dessförinnan men tidigare innehaft annan anställning inom reglerad befordringsgång eller eljest innehaft statsanställning eller annan anställning med avlöning enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, ankommer på vederbörande myndighet att med hänsyn till föreliggande omständigheter besluta, huruvida och i vad mån den tidigare anställningen må tagas i beräkning för tjänstemannens inplacering i befordringsgången. Härvid skola beaktas längden av och anledningen till avbrottet, varjämte hänsyn skall tagas till huruvida arbetsskickligheten vidmakthållits eller kan på kort tid återupplivas. Vederbörande centrala förvaltningsmyndighet äger i förekommande fall meddela direktiv för tillämpningen av vad sålunda föreskrivits.

3. Vid tillämpningen av 1 och 2 mom. skall iakttagas, att, där vederbörande myndighet så prövar lämpligt, antagandet till extra ordinarie tjänsteman skall föregås av viss tids anställning såsom extra tjänsteman.

Anm. 1 och 3 mom. ha erhållit ovanstående lydelse fr. o. m. den 1 juli 1952 enligt kungl. kung. 12 december 1952 (nr 762) resp. 6 juni 1952 (nr 489).

6 §.

Angående tillgodoräkning av militär beredskapstjänstgöring eller befälsutbildning för inplacering i reglerad befordringsgång skall iakttagas vad i cirkuläret till statsmyndigheterna den 13 februari 1942, nr 46, samt kungörelsen den 9 juni 1944, nr 407, anges med avseende å fall, då myndighet meddelat föreskrifter i befordringshänseende.

Amn. 1. 6 § har erhållit denna lydelse fr. o. m. den 1 juli 1948 enligt k. kung. 30 juni 1948 (nr 557). I samband därmed har K. Maj:t förordnat, att tid, varunder före den 1 juli 1948 tjänstledighet från innehavande befattning åtnjuts för i 6 § avsedd militär beredskapstjänstgöring eller befälsutbildning, må utan hinder av stadgandet i 2 § 4 mom. kungörelsen den 30 juni 1947, nr 436, i dess ursprungliga lydelse tillgodoräknas tjänsteman vid tillämpning av bestämmelserna i nämnda moment; skolande vad nu sagts iakttagas jämväl vid tillämpningen av 1 punkten övergångsbestämmelserna till sagda kungörelse.

Amn. 2. Kungl. Maj:ts cirkulär den 13 februari 1942, nr 46, och kungörelse den 9 juni 1944, nr 407, återfinnas i särtryck 4, art. 60 resp. 61.

7 §.

Där i särskilda fall myndighet finner anledning ifrågasätta tillämpning av högre begynnelselön eller förmånligare befordringsgång än som följer av ovan meddelade bestämmelser, skall myndigheten inhämta yttrande från en särskild nämnd, statens befordringsnämnd. Denna består av ordförande och två andra ledamöter, vilka jämte suppleanter utses av Kungl. Maj:t. Såsom nämndens beslut gäller den mening, varom minst två ledamöter förenat sig.

I första stycket avsedd avvikelse må icke utan Kungl. Maj:ts medgivande vidtagas, med mindre myndigheten och nämnden äro ense om åtgärden.

8 §.

Där såsom extra tjänsteman förordnas sådan i denna kungörelse avsedd tjänsteman, som icke tillhör rekryteringspersonalen eller icke uppfyller villkoren för anställning såsom aspirant, må han icke placeras i lönegrad med högre ordningsnummer än som enligt den reglerade befordringsgången skulle hava varit för honom gällande.

9 §.

Genom stadgandena i denna kungörelse sker icke inskränkning i tjänstemans rätt att söka och erhålla tjänst, som på grund av instruktionsföreskrift i vederbörlig ordning ledigförklarats.

Denna kungörelse länder till efterrättelse från och med den 1 juli 1947, från och med vilken dag vad i tidigare meddelade föreskrifter finnes mot kungörelsens bestämmelser stridande upphör att gälla; skolande härvid tillämpas följande.

Övergångsbestämmelser.

1. Bestämmelserna i 1—6 §§ skola, räknat från och med ikraftträdandet, beträffande vid utgången av juni 1947 anställda tjänstemän av i kungörelsen avsett slag, inberäknat arvodesanställda tjänstemän samt i förekommande fall ordinarie tjänstemän, så tillämpas, som om bestämmelserna varit gällande under vars och ens hela anställningstid i statens tjänst.

Där icke-statlig anställning enligt av Kungl. Maj:t hittills meddelade föreskrifter fått tillgodoräknas för lönegradsplacering inom viss befordringsgång, må tillgodoräkning i samma utsträckning ske vid den omräkning av befordringsturen, som föranledes av stadgandet i första stycket.

2. Därest den enligt föreskrifterna under 1. bestämda lönegradsplaceringen skulle understiga den, som vid övergång till statens allmänna avlöningsreglemente eller vid tillämpning av viss befordringsgång enligt av Kungl. Maj:t hittills meddelade bestämmelser eljest skulle hava blivit för tjänsteman gällande från och med den 1 juli 1947, må tjänstemannen övergångsvis inplaceras i sist avsedda lönegrad. I fråga om hittillsvarande extra tjänstemän och aspiranter skall härvid det nya lönegradsnumret motsvara det tidigare, ökat med två enheter i fråga om lönegraderna 1—18 och eljest med en enhet.

Förteckning över i särtrycket omnämnda formulär.

Form-nr	Artikel nr
70 A2 Antagningsbevis för eo tjänsteman	26
70 A4 » » aspirant	45 14
70 A5 » » kontorsvakt	12
70 B1 Uppgifter rörande sökande till anställning vid statens järnvägar	9
70 B2 Uppgift betr. avskedad icke ord. tjänstehavare som icke bör ifrågakomma till återanställning	7
70 C2 Erkännande betr. undervisning i livräddning	33
70 C4 Erkännande beträffande undervisning om sättet för in- och urkoppling av kontaktledning över lastspår	33
70 G3 Tjänsteförbindelse för tillfällig arbetstagare, tillhörande rekryteringspersonalen	9
70 H Lista för utkvittering av tjänsteföreskrifter	20
70 J Utlåtande rörande tillfällig befattningshavare tillhörande rekryteringspersonalen	14, 32
70 M Examensbetyg för banmästare	48
70 M1 » » banförman och reparatör vid ba.....	47, 50
70 M2 » » förste reparatör vid ba.....	48 , 50
70 N1 Kort över verkställt förhör i instruktioner m. m.	32, 45
70 N2 Kort för sektionsbefälets anteckningar om examinering i säkerhetsordningen o. a. föreskrifter samt undersökningar betr. synskärpa, hörsel m. m.	32, 34
70 P Examensbetyg för vagnskötare	68
70 R » » lokpersonal	69
70 R1 Intyg efter genomgången utbildning vid huvudverkstad för loktjänst.....	69
70 S Intyg över provtjänstgöring som lokförare	69
70 T Intyg om godkänd prövning i vissa tjänstegrenar	76
70 V Examensbetyg från kontorist-, konduktörs- eller stationsförmanskurs.....	85
70 V1 Examensbetyg från kurs för utbildning av resebyrå- och upplysningsbyråpersonal	86
70 Y Utlåtande om trafikelev.....	95, 98
70 Z1 Intyg om viss genomgången utbildning	52, 67, 68, 69, 76, 77 , 78 , 79 70 71
70 Z2 Intyg om genomgången utbildning till rälsbussförare och lokomotorförare i tågtjänst	80, 81 81
70 Å Examensbetyg för trafikelev	96
70 Ä Utbildningsplan för trafikelev	98
80 Avflytningsbetyg	15 14
98 A Läkarintyg för vinnande av anställning vid SJ.....	12
98 G Meddelande till den som antages i tillfällig tjänst samt formulär till läkarintyg.....	9
301 B Blindkarta	76
301 D Undervisningskarta	76
502 X Uppgift å utbildning för tjänstgöring såsom reparatör	67